

## ความหมายและประเภทของสปาและนวดเพื่อสุขภาพ



นอกจากบริการทางการแพทย์แล้ว ไทยยังมีศักยภาพสูงในการให้บริการส่งเสริมและสนับสนุนสุขภาพ (Health promotion services) เช่น สปา นวดแผนไทย และธุรกิจความงาม เป็นต้นโดยตั้งแต่ปีพ.ศ. 2547 เป็นต้นมา รัฐบาลไทยได้ให้การสนับสนุนธุรกิจนี้ ด้วยการประกาศนโยบายการพัฒนาประเทศให้เป็น ศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดวิสัยทัศน์ Thailand as World Class Healthcare Destination โดยธุรกิจบริการส่งเสริมสุขภาพ เป็นหนึ่งในบริการหลักภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ

### 2.1 ธุรกิจสปา

**สปา** มาจากภาษาละติน ว่า “Sanus per Aquam” หรือ Sanitas per aquas แปลว่าสุขภาพจากสายน้ำ การบำบัดด้วยน้ำ การดูแลสุขภาพโดยการใช้ น้ำ ทั้งนี้ จากความเชื่อและแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อาจสรุปความหมายกว้างๆ ได้ว่า สปา คือ การบำบัดด้วยน้ำภายใต้การดูแลของนักบำบัด แพทย์ หรือผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงเป็นสถานที่พักผ่อนเพื่อให้ได้มาซึ่งสุขภาพองค์รวมที่ดี

จากประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวยฯ แบ่งสถานประกอบการออกเป็น 3 ประเภท คือ

**2.1.1 กิจกรรมสปาเพื่อสุขภาพ** หมายถึง การประกอบกิจการเพื่อให้การดูแลและเสริมสร้างสุขภาพ โดยมีบริการหลัก คือ การนวดเพื่อสุขภาพและการใช้น้ำเพื่อสุขภาพ และอาจมีบริการเสริมประเภทต่างๆ อาทิ การทำสมาธิและโยคะ การอบเพื่อสุขภาพ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โภชนบำบัดและการควบคุมอาหาร การใช้สมุนไพรหรือผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ตลอดจนการแพทย์ทางเลือกอื่นๆ ประกอบด้วย ซึ่ง

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขข้างต้น ได้กำหนดเพิ่มเติมไว้ว่า กิจกรรมฯ ต้องมีบริการหลัก และให้มีบริการเสริมอื่นอีกอย่างน้อย 3 รายการ อาทิ การพอกโคลน การเสริมสวยโยคะ ฯลฯ เป็นต้น

**2.1.2 กิจกรรมนวดเพื่อสุขภาพ** หมายถึง การนวดเพื่อการผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ความเมื่อยล้า เช่น การนวดแผนไทย (ที่ไม่ใช่การรักษาโรค) และการนวดฝ่าเท้า เป็นต้น

**2.1.3 กิจกรรมนวดเพื่อเสริมสวย** หมายถึง การนวดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมความงาม เช่น การนวดในร้านทำผม / เสริมสวย

ทั้งนี้กิจกรรมทั้ง 3 ประเภทนี้ ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมตามกฎหมาย คือ พรบ.การสาธารณสุขและประกาศกระทรวงสาธารณสุข ตาม พรบ. สถานบริการ นอกจากนี้ ในการประกอบกิจการยังมีกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย อาทิ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายประกันสังคม พรบ.ภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ฯลฯ

## 2.2 นวดแผนไทย

การนวดแผนไทย หมายถึง การรักษาโรคโดยสุขสัมผัสและการกดลงบนร่างกายอย่างมีระบบ และจากการที่นวดแผนไทยสามารถช่วยรักษา/บรรเทาอาการของโรคได้ ส่งผลให้นวดแผนไทย เป็นที่รู้จักไปทั่วโลก โดยเฉพาะในแวดวงกายภาพบำบัด อย่างไรก็ตาม การให้บริการนวดแผนไทยมีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับภาพลักษณ์ในทางลบของการให้บริการนวดแผนไทยในประเทศ เนื่องจากมีผู้ประกอบการบางรายมีการให้บริการในลักษณะแอบแฝงการค้าบริการทางเพศในกิจการของตน นอกจากนี้ ในการดำเนินธุรกิจสปาและนวดแผนไทย ยังมีข้อจำกัดเรื่องการค้าคนบุคลากรที่มีคุณภาพ โดยมักเกิดปัญหาการแย่งซื้อตัวบุคลากรที่มีความสามารถและความรู้ในการนวดแผนไทยระหว่างผู้ประกอบการในประเทศด้วยกันเอง

## 2.3 ธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากสปาในปัจจุบันกินความหมายกว้างมาก โดยรวมถึงกิจกรรมและบริการอื่นๆ ที่ผ่อนคลายร่างกายและจิตใจ เสริมสร้างควมมีสุขภาพที่ดี จึงทำให้เกิดบริการต่อเนื่องหลายประเภทซึ่งถือเป็นกิจกรรมเสริมของสปา อันได้แก่ เสริมสวย ทำผม อาหารแบบสปา (Spa Cuisine) การล้างพิษ ฯลฯ ความนิยมในธุรกิจสปาไทยช่วยทำให้ผู้ประกอบการรู้จักและคุ้นเคยกับผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น การสนับสนุนธุรกิจสปาไทย ในอีกทางหนึ่งจึงเป็นการส่งเสริมธุรกิจบริการและสินค้าอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น อาทิ การบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย อาหารเสริมเพื่อสุขภาพ เครื่องสำอาง สิ่งทอเสื้อผ้า เฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์ตกแต่งสถานที่ ซอฟต์แวร์ บริการโฆษณา การตลาดและประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งสามารถสร้างงานต่อเนื่องในระบบได้ถึงประมาณ 400,000 คน<sup>22</sup> และสร้างรายได้ในระบบได้เป็นจำนวนมาก



### อ้างอิง

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2554). ธุรกิจบริการ : สปาและนวดไทย. มปท.

[www.dtn.go.th](http://www.dtn.go.th)

[www.thailandaec.com](http://www.thailandaec.com)

[www.facebook.com/TradeNegotiations](https://www.facebook.com/TradeNegotiations)

## เกณฑ์การรับรองคุณภาพสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพ



เกณฑ์การรับรองคุณภาพสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพ จะประกอบด้วยมาตรฐาน จำนวน 5 ด้านดังนี้

1. มาตรฐานด้านบริการ (Service Quality)
2. มาตรฐานด้านบุคลากร (Skill Staff)
3. มาตรฐานด้านผลิตภัณฑ์เครื่องมือและอุปกรณ์ (Product Tool & Equipment)
4. มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการองค์กร (Organization & Management Quality)
5. มาตรฐานด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม (Ambient)

### มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริการ (Service Quality)

**วัตถุประสงค์** เพื่อตรวจสอบการบริการว่ากิจกรรมบริการนั้นมีการบริการครบถ้วนถูกต้อง มีคุณภาพตามหลักวิชาการตลอดจนความพึงพอใจของลูกค้า

**1.1 การให้บริการต่างๆ ในสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพ (บริการหลัก)** ซึ่งประกอบด้วยบริการหลัก 4 ประเภท คือ การใช้น้ำ การนวดหรือสัมผัส การใช้ความร้อน การใช้ความเย็น

#### 1.1.1 การให้บริการการใช้น้ำเพื่อสุขภาพ (Hydrotherapy treatments)

คือ การให้บริการสปาเพื่อสุขภาพที่ใช้น้ำเป็นองค์ประกอบสำคัญ ประกอบด้วย

1.1.1.1 การบริการโดยการแช่ตัวในPool/Tub/Jacuzzi , การอาบน้ำ (Bath), การแช่เท้า (Foot Bath)

1.1.1.2 การบริการโดยใช้แรงดันของน้ำ เช่น การบริการแบบ Effusion Shower หรือ Vichy Showers การบริการแบบ Jet blitz (douche a jet /Scottish hose) การบริการแบบ Experience Shower

1.1.1.3 การบริการเทคนิคการลอยตัว (Flotation)

1.1.1.4 การบริการโดยใช้ศาสตร์ของวาริบำบัดขั้นสูง เช่น (advanced water therapies) บริการการออกกำลังกาย แบบ Watsu การออกกำลังกายในน้ำ (water exercise) Aichi การรวมการออกกำลังกายและ Relaxation ในน้ำ และอื่นๆ

#### 1.1.2 การให้บริการโดยการนวด (Massage) เพื่อการผ่อนคลาย ประกอบด้วย

1.1.2.1 การนวดแบบไทย เช่น การนวดแบบเชลยศักดิ์ การนวดไทยแบบราชสำนัก การนวดไทย ใช้การประคบร้อน ประคบเย็น หรือการประคบด้วยสมุนไพร

1.1.2.2 การนวดแบบตะวันออก เช่น การนวดแบบอายุรเวท (Ayurveda Massage) การนวดแบบจีน (Tuina) การนวดกดจุดแบบญี่ปุ่น (Shiatsu) การนวดแบบบาหาลี (Javanese Lulur) การนวดเพื่อช่วยการไหลเวียนของน้ำเหลือง (Lymphatic Drainage) การนวดกดจุด (Reflexology) และอื่นๆ

1.1.2.3 การนวดแบบตะวันตก เช่น การนวดแบบสมุนไพรบำบัด (Aromatherapy Massage) การนวดแบบ Swedish, Sport, Turkish, Deep Tissue Massage การนวดหินร้อน (hot stone Massage) Lomi Lomi เป็นต้น

**1.1.3 การบริการที่ใช้ความร้อน** คือ บริการสปาที่ก่อให้เกิดความรู้สึกต่อร่างกายเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิรอบข้างเช่น

1.1.3.1 การอบไอน้ำ (Steam) เช่น การอบสมุนไพร (Aromatic Herbal Steam), Caldarium, Hamman, Cabinet และ Roman เป็นต้น

1.1.3.2 การให้ความร้อนอื่นๆ (Dry Heat) เช่น อบซาวน่า (Sauna) การพ่นร้อน ผ้าห่มร้อน การใช้อินฟราเรด เป็นต้น

1.1.4 การบริการที่ใช้ความเย็น (Cold) คือ บริการสปาที่ใช้ความเย็นจัด หรือวัตถุแข็งที่ก่อให้เกิดการหดตัวของหลอดเลือด (Vasoconstriction) บริเวณผิวหนังและกล้ามเนื้อทำให้เกิดการหดตัว เช่น Cryotherapy, Ice Fountain และ Ice Room เป็นต้น

## 1.2 การให้บริการเสริมอื่นๆ

1.2.1 การบริการ Body Treatment การทำความสะอาดผิว การสμανผิว การขัดผิว การพอกผิว การพันตัว

1.2.2 การบริการ Facial Treatment การทำความสะอาดผิว การปรับสภาพผิว การขัดผิว การพอกหน้า การนวดหน้า

1.2.3 การบริการที่ใช้ศาสตร์และเทคนิคต่างๆ ที่ทำให้เกิดการผ่อนคลาย เช่น Sound therapy, Color therapy, Meditation, Yoga, Oxygen therapy , ฤาษีดัดตน, ตอกเส้น เป็นต้น

1.2.4 การบริการด้วยอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพและให้คำแนะนำเกี่ยวกับสรรพคุณ

1.2.5 การขจัดสารพิษ (Detoxification) ยกเว้นการสวนลำไส้ใหญ่ (อธิบาย)

1.2.6 การบริการเพื่อสุขภาพอื่นๆ เช่น การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เป็นต้น

## 1.3 กระบวนการให้บริการ

1.3.1 มีเมนูในการให้บริการสปาเพื่อสุขภาพ ต้องมีการกำหนดรายละเอียด เวลาที่ใช้ และราคาที่ใช้บริการที่ชัดเจนของแต่ละเมนูเป็นภาษาไทยด้วย

1.3.2 มีระบบบริการที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในแต่ละเมนูบริการ

1.3.3 มีเอกสารแสดงขั้นตอนของบริการในแต่ละเมนูชัดเจน (Treatment Manual) พนักงานสามารถปฏิบัติได้

1.3.4 มีระบบการดูแลความปลอดภัยให้กับลูกค้าระหว่างการรับบริการ

1.3.5 มีการประเมินความพึงพอใจของลูกค้าและมีการนำผลประเมินมาปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

1.3.6 มีระบบการนัดหมายลูกค้า การยกเลิกการนัดหมาย และการชำระค่าบริการ

1.3.7 มีสินค้าทั้งที่เป็นผลิตภัณฑ์สปา ของใช้และของที่ระลึกไว้บริการจำหน่ายให้กับลูกค้าที่มาใช้บริการ

1.3.8 มีบริการด้านการให้คำปรึกษาและข้อมูล

1.3.9 มีการประเมินมาตรฐานผู้ให้บริการหลังการบริการ

## มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร (Skill Staff)

**วัตถุประสงค์** เพื่อประเมินความรู้ความสามารถของบุคลากรในสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพว่ามีคุณสมบัติที่จะบริการลูกค้าได้อย่างปลอดภัย และประทับใจ

**2.1 ผู้ดำเนินการสปาเพื่อสุขภาพ** โดยผู้ดำเนินการสปาต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมจากเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

2.1.1 สามารถสื่อสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้

2.1.2 เป็นผู้นำและสร้างแรงจูงใจและรับผิดชอบยุติธรรมต่อพนักงานในการทำให้การบริการมี

คุณภาพเพื่อสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้า

2.1.3 มีการปฏิสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับลูกค้ารับข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับการทำงานและสิ่งอำนวยความสะดวกในสปา

2.1.4 มีความสามารถในการทำการตลาดบริการสปาทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

2.1.5 มีจัดฝึกอบรมพนักงานเพื่อให้การบริการเป็นไปอย่างดีที่สุด

2.1.6 มีความสามารถวางแผนการดำเนินงานในสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพทุกๆ เรื่องอย่างมีคุณภาพ

2.1.7 สามารถจัดสภาพและดูแลสิ่งแวดล้อมให้ลูกค้าทุกคนเกิดความประทับใจ

2.1.8 สามารถทำงานร่วมกับแผนกอื่นๆ ในสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพได้ดี

**2.2 ผู้ให้บริการในสปาเพื่อสุขภาพ ต้องมีคุณสมบัติดังนี้**

2.2.1 ผู้ให้บริการต้องผ่านการอบรมความรู้เฉพาะด้านของการบริการในแต่ละประเภทให้บริการมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานผู้ให้บริการของ กระทรวงสาธารณสุข

2.2.2 สามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างดี และพูดภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 1 ภาษา

2.2.3 เป็นผู้รับผิดชอบการบริการลูกค้าในการทำทรีทเมนต์และให้บริการที่ลูกค้าพึงพอใจ

2.2.4 เป็นผู้มีการให้บริการลูกค้าที่สุภาพอ่อนน้อม สนใจและเอาใจใส่

2.2.5 มีความสามารถในการดูแลรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุปกรณ์ผลิตภัณฑ์ ในห้องทรีทเมนต์ให้ครบ พร้อมให้บริการตลอดเวลา

2.2.6 สนับสนุนการทำงานของหน่วยอื่นๆ

2.2.7 ผ่านการฝึกอบรมทั้งภายในและภายนอกของสถานประกอบการสม่ำเสมอ

**2.3. พนักงานต้อนรับ (Spa Receptionist / Guest Relations Officer) ต้องมีคุณสมบัติดังนี้**

2.3.1 ต้องเป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาขั้นต่ำระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า

2.3.2 สามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างดีและพูดภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 1 ภาษา

2.3.3 สามารถให้การต้อนรับและบริการลูกค้าทุกเรื่องทุกคนด้วยกิริยาที่สุภาพอ่อนน้อม และประทับใจ

2.3.4 สนับสนุนการทำงานของหน่วยอื่นๆ

2.3.5 มีความสามารถในการให้ข้อมูลทุกเรื่อง

2.3.6 มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าหรือฉุกเฉินได้

**มาตรฐานที่ 3 ด้านผลิตภัณฑ์เครื่องมือและอุปกรณ์ (Tool and Equipment)**

**วัตถุประสงค์** เพื่อให้สถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพ จัดหาผลิตภัณฑ์ เครื่องมือและอุปกรณ์ ที่มีคุณภาพไว้สำหรับบริการผู้มารับบริการ

3.1 ผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรือมีไว้จำหน่ายต้องไม่มีการโฆษณาคุณภาพเป็นเท็จ หรือเกินความเป็นจริงอันอาจทำให้หลงเชื่อหรือสำคัญผิดในคุณภาพผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

3.2 ผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรือมีไว้จำหน่ายต้องได้มาตรฐานตามเกณฑ์การรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาหรือกฎหมายกำหนด หรือระบุแหล่งผลิตที่ชัดเจน สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตและนำเข้าจากต่างประเทศจะต้องมีหนังสือรับรองผู้ผลิต ( Certificate of Manufacturer ) หรือหนังสือรับรองการขาย ( Certificate of Free Sale )

3.3 ผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรือมีไว้จำหน่ายโดยสถานประกอบการสปาเป็นผู้ผลิตต้องมีกระบวนการควบคุมคุณภาพ

- 3.4 ผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรือมีไว้จำหน่ายต้องมีคุณภาพปลอดภัย และมีหลักประกันแก่ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์กรณีเกิดปัญหาจากการใช้ผลิตภัณฑ์ ( Product Liability )
- 3.5 ผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรือมีไว้จำหน่ายต้องมีฉลากที่มีรายละเอียดถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด
- 3.6 มีระบบการควบคุมปริมาณสำรองของผลิตภัณฑ์ที่เป็นปัจจุบัน โดยอาจเป็นในรูปแบบ Computerized หรือ Manual
- 3.7 ผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรือมีไว้จำหน่ายต้องได้รับการบรรจุอยู่ในภาชนะที่ถูกต้องเหมาะสม มีการจัดเก็บอย่างถูกต้องเหมาะสมและการจัดการควบคุมสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์
- 3.8 อุปกรณ์ที่ใช้ในการบริการสปา มีมาตรฐานรับรอง และมีคู่มือการใช้งานทุกรายการ
- 3.9 มีการดูแลรักษาความสะอาดในส่วนของเครื่องมือ อุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ อย่างถูกต้องสม่ำเสมอตามมาตรฐาน และให้อยู่ในสภาพปลอดภัยพร้อมใช้งาน มีผู้มีความรู้ดูแลและให้ข้อมูลที่ทีมงานในการเก็บและนำไปใช้

#### **มาตรฐานที่ 4 ด้านการบริหารและการจัดการองค์กร (Organization & Management Quality)**

**วัตถุประสงค์** เพื่อให้สถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพตระหนักถึงความสำคัญ และมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง

- 4.1 มีแผนผังองค์กรที่เหมาะสมและมีการจัดแบ่งภาระหน้าที่พนักงาน (Job descriptions) ที่ชัดเจนตามตำแหน่งงาน
- 4.2 มีสายงานการบังคับบัญชาชัดเจน และส่งเสริมให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
- 4.3 มีระบบการว่าจ้างและผลตอบแทนชัดเจน โปร่งใสถูกต้องตามกฎหมายแรงงานไทย
- 4.4 มีระบบการพัฒนาบุคลากร (Human Resource Development Plans) ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพธุรกิจ
  - 4.4.1 มีระบบการฝึกอบรมที่เหมาะสมและเกี่ยวข้องกับสภาพธุรกิจขององค์กร และครอบคลุมทุกตำแหน่งงาน
  - 4.4.2 มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานสม่ำเสมอ ครอบคลุมทุกตำแหน่ง ด้วยความโปร่งใสและมีคุณภาพ
- 4.5 มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน (Manual of Operation) เพื่อรักษามาตรฐานการบริการ และการปฏิบัติงานของพนักงานอย่างต่อเนื่อง
  - 4.5.1 มีคู่มือการปฏิบัติงานของพนักงานขององค์กร เช่น Spa Employee Handbook, Human Resource Management Handbook , House Keeping + Spa Presentation Handbook and others เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสถานประกอบการ
  - 4.5.2 มีระบบการควบคุมการบริการสปาที่ทันสมัย (Operation Systems) ครอบคลุมทุกขั้นตอนของงานบริการเพื่อให้เกิดความประทับใจ และสร้างขวัญกำลังใจให้พนักงาน
- 4.6 มีระบบการจัดทำงบประมาณรายปี และมาตรการติดตามประเมินผลการประกอบการที่ได้มาตรฐานสากล และมีการกำหนดเป้าหมายทางการตลาดที่ชัดเจน (marketing plan) ปฏิบัติได้จริง
- 4.7 มีระบบควบคุมวัสดุใช้งาน ทรัพย์สิน สินค้า ขององค์กร (Inventory control system) และมีการกำหนดมาตรฐานของวัสดุสิ้นเปลืองที่ชัดเจน (Perishable goods) เพื่อควบคุมการจัดซื้อทดแทน และประเมินค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4.8 การดำเนินธุรกิจขององค์กร โปร่งใส มีจริยธรรม จรรยาบรรณ ธรรมาภิบาล และรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม



## มาตรฐานที่ 5 ด้านสถานที่ บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม(Ambient and Environment) วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้รับบริการได้ประทับใจใน สถานที่ บรรยากาศ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

### 5.1. สถานที่และสภาพแวดล้อม

- 5.1.1 การตกแต่งสถานที่ต้องมีเอกลักษณ์ของความเป็นไทย และความเป็นธรรมชาติ
- 5.1.2 บริเวณต้อนรับ แยกออกจากส่วนที่ให้บริการอย่างชัดเจน ไม่รบกวนผู้รับบริการ
- 5.1.3 สภาพแวดล้อมที่ดี ไม่แออัด และปราศจากมลภาวะต่างๆ
- 5.1.4 การเข้าถึงจุดต่างๆของการให้บริการอย่างสะดวก
- 5.1.5 มีแผนผังแสดงจุดต่างๆ ของสถานประกอบการ แสดงไว้อย่างชัดเจน
- 5.1.6 สถานที่มีความสะอาด และมีระบบดูแลรักษาที่ดีอย่างสม่ำเสมอ
- 5.1.7 มีการจัดแสงสว่างอย่างเหมาะสม เพียงพอตามบริเวณจุดที่ให้บริการ
- 5.1.8 มีการจัดบรรยากาศด้วยกลิ่นที่เหมาะสม
- 5.1.9 ดนตรีหรือเพลงที่ใช้เหมาะสม ฟังแล้วรู้สึกผ่อนคลาย ตามลักษณะของจุดที่ให้บริการ
- 5.1.10 มีความปลอดภัยและมีระบบแจ้งเตือน

### 5.2 สิ่งอำนวยความสะดวก

- 5.2.1 มีตู้ล็อกเกอร์หรือตู้เซฟให้ลูกค้าจัดเก็บทรัพย์สินมีค่าที่ปลอดภัย
- 5.2.2 มีบริเวณพักผ่อน(Relaxation Area)
- 5.2.3 มีบริเวณบริการอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ (Healthy Restaurant)
- 5.2.4 มีบริเวณให้อ่านหนังสือ (Reading Area)
- 5.2.5 มีบริเวณให้คำปรึกษา(Consultation Area)
- 5.2.6 มีบริเวณทำสมาธิ (Meditation Area)

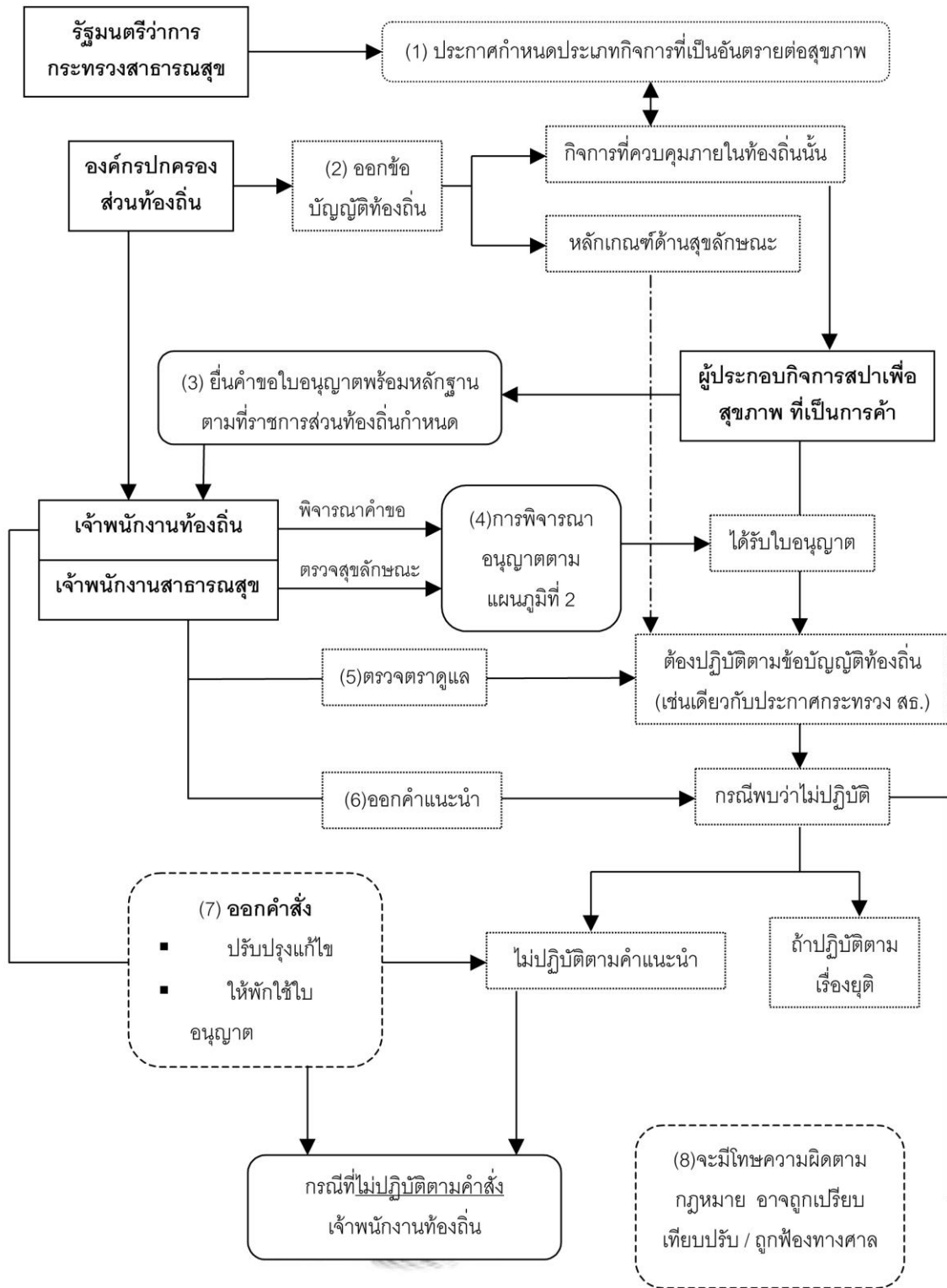
### 5.3 การอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม

- 5.3.1 มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม
- 5.3.2 มีมาตรการรักษาสิ่งแวดล้อมและลดภาวะโลกร้อน
- 5.3.3 มีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและมีการจัดการน้ำเสีย
- 5.3.4 การลดปริมาณของเสียและคัดแยกขยะมูลฝอย

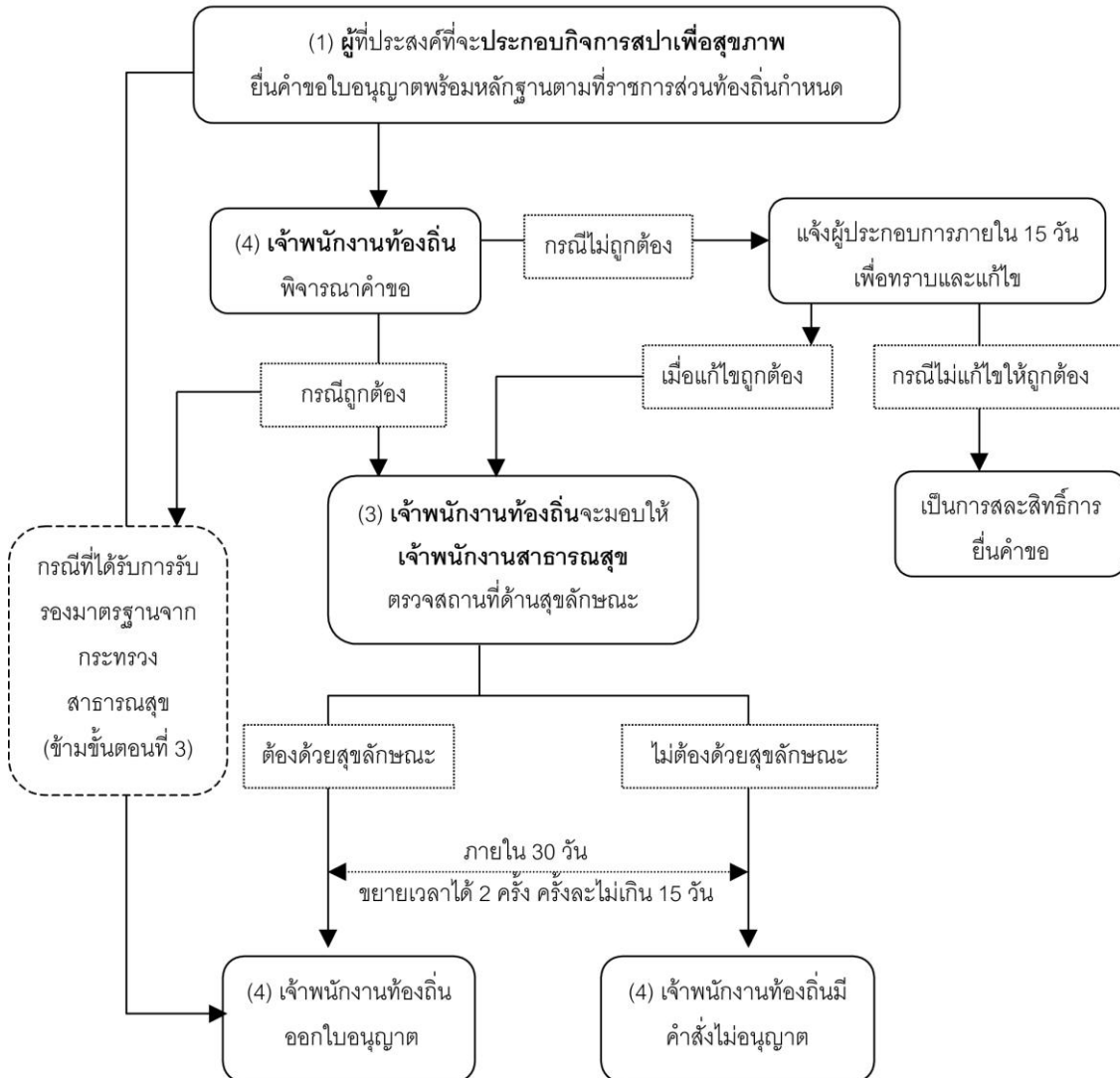
## มาตรฐานหลักเกณฑ์กิจการสปาเพื่อสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข



**แผนภูมิที่ 1 แสดงการควบคุมกิจการสปาเพื่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข**

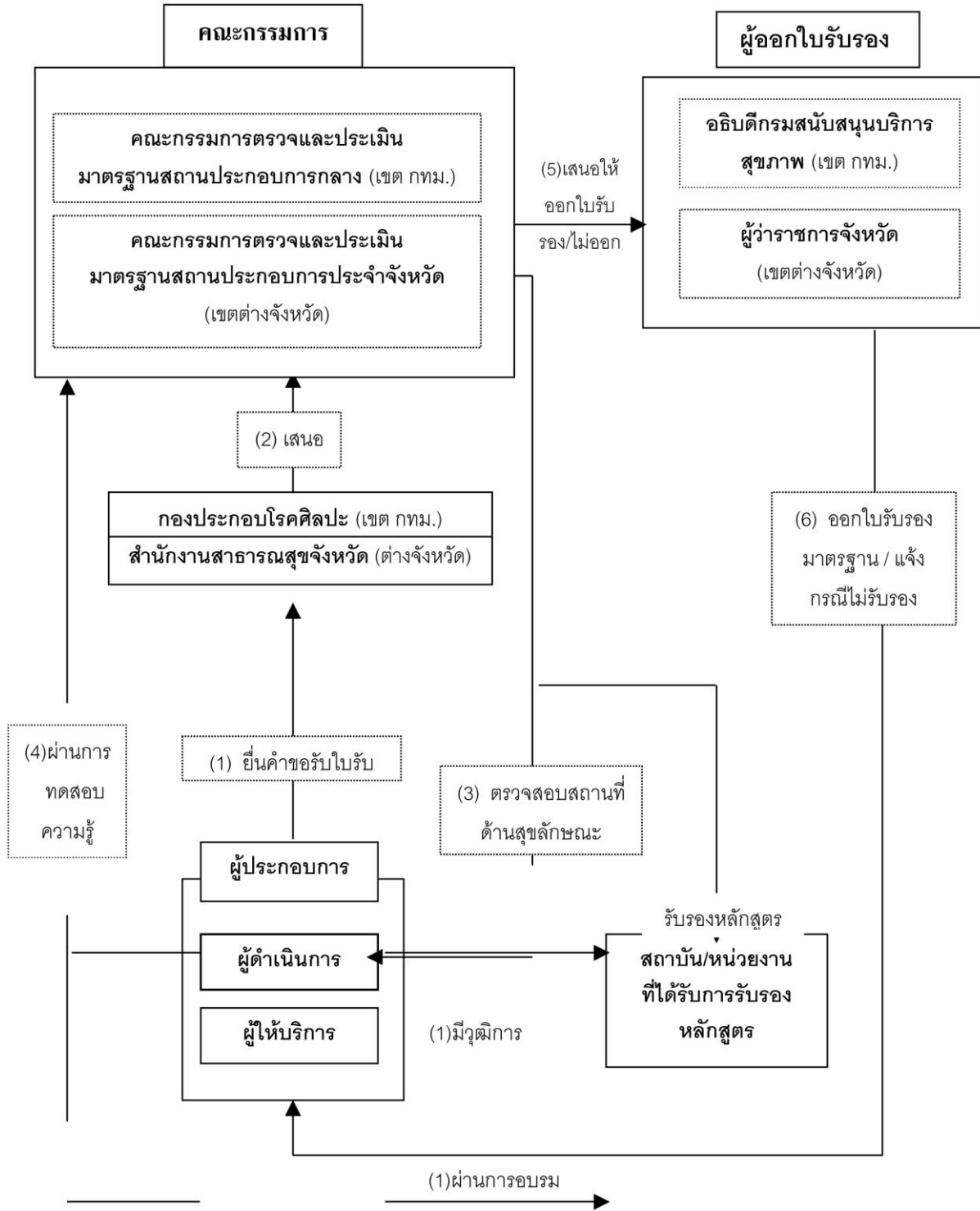


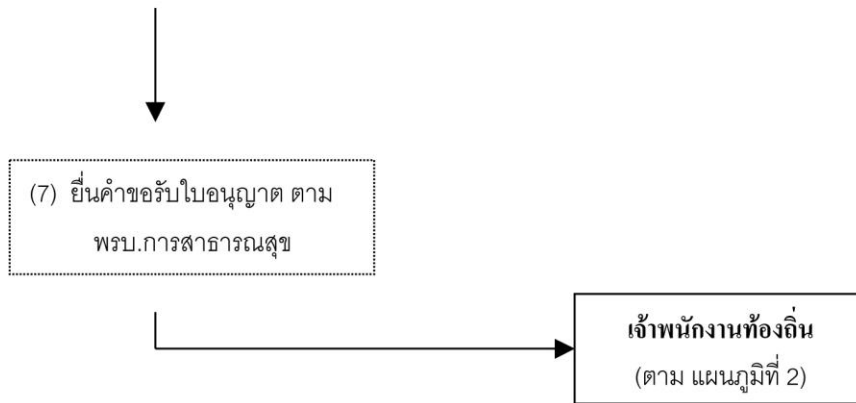
**แผนภูมิที่ 2 แสดงการขั้นตอนการพิจารณาอนุญาต**



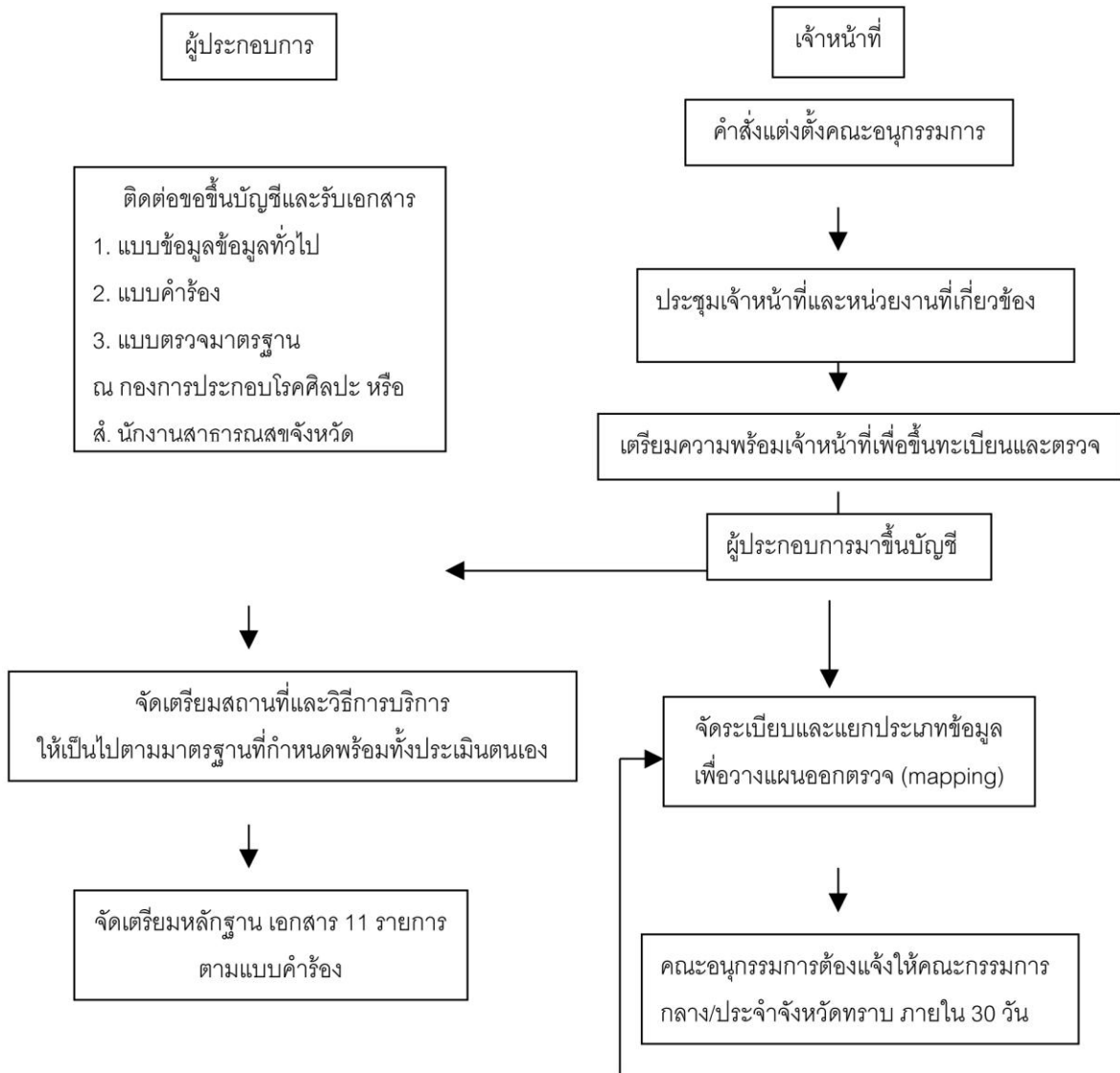
แผนภูมิที่ 3 แสดงกลไกการควบคุมและการออกใบรับรองมาตรฐานสถานประกอบการกิจการสปาเพื่อสุขภาพ

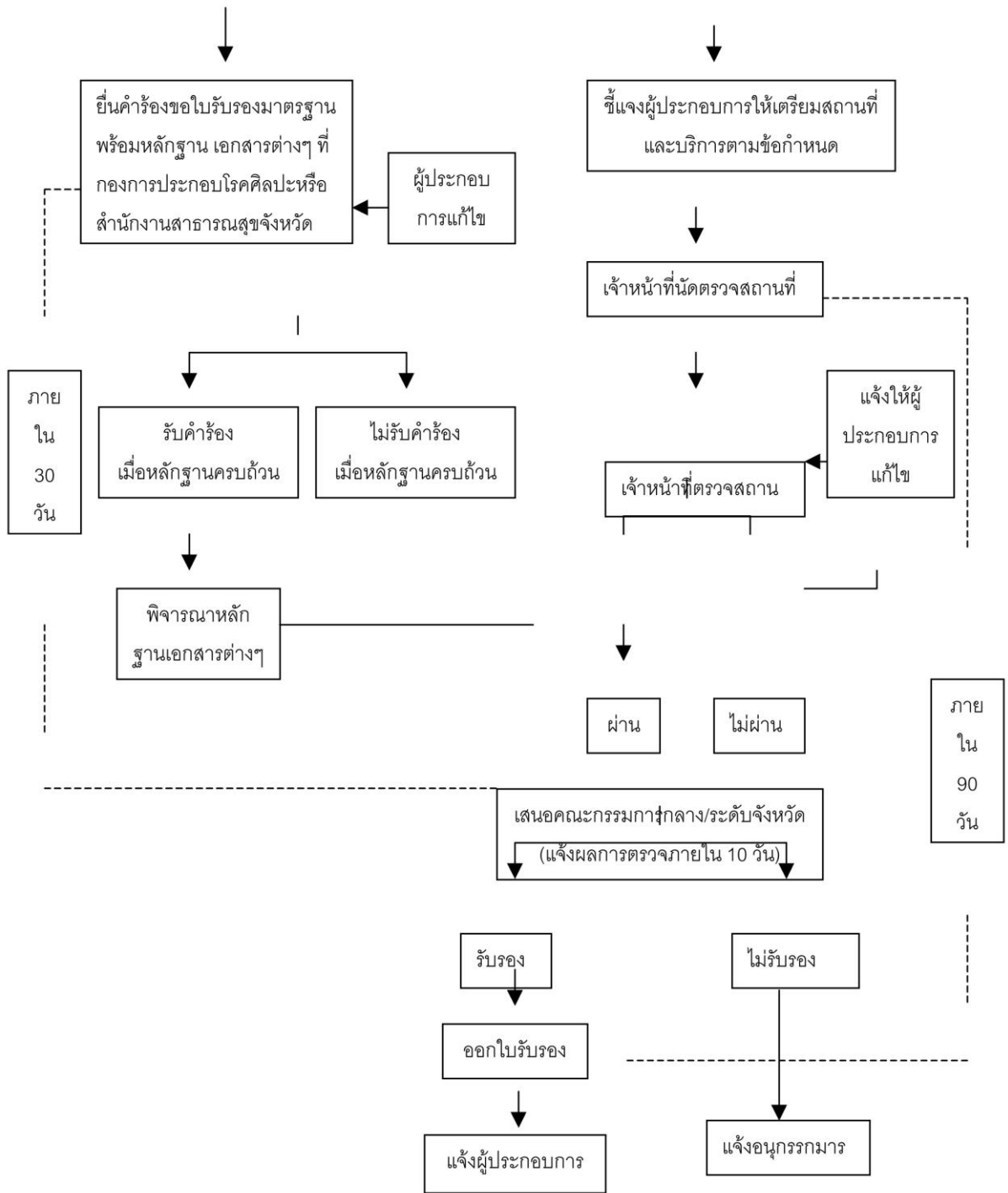
ภาพ



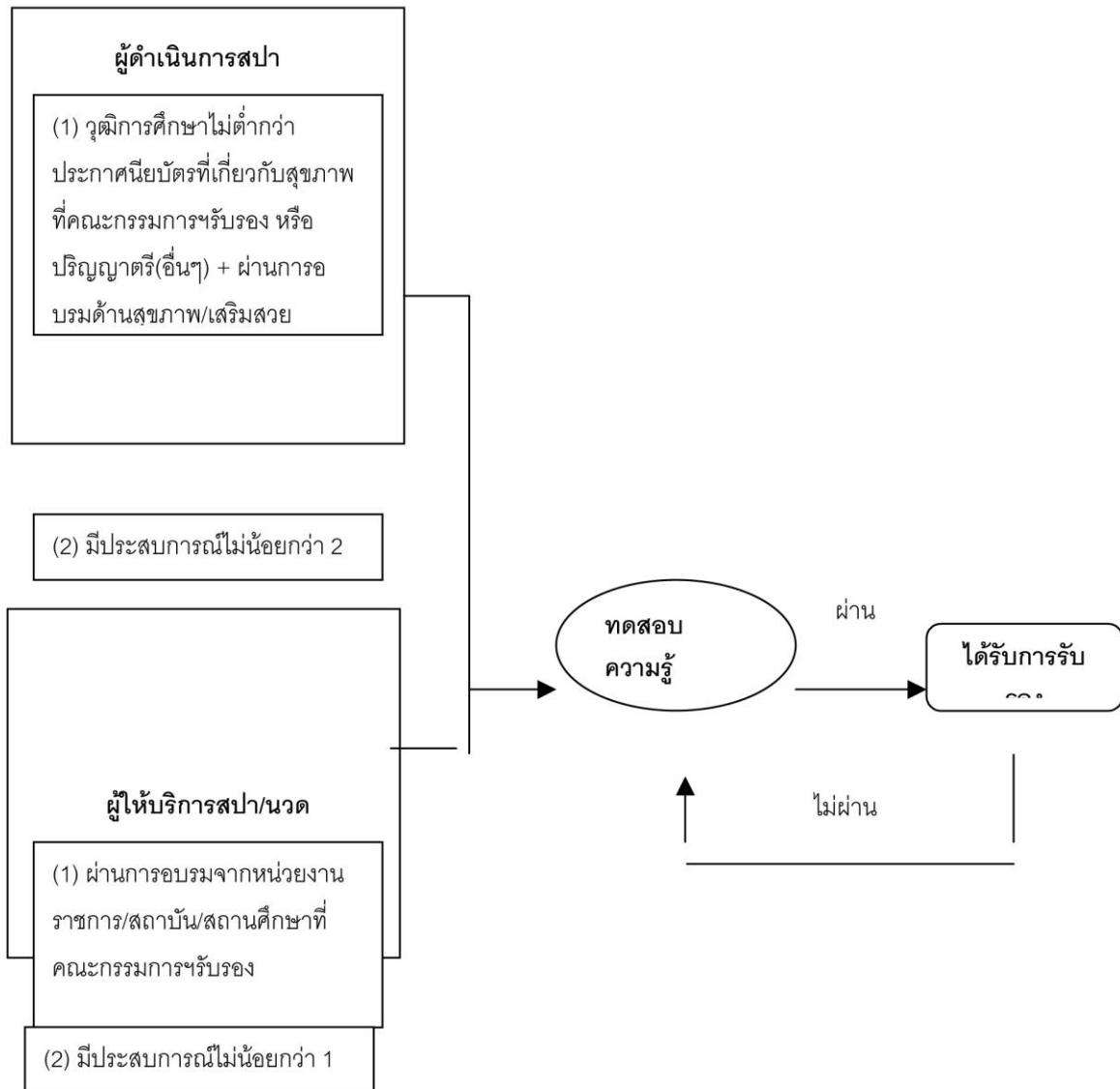


**แผนภูมิที่ 4 แสดงขั้นตอนการขอรับใบรับรองมาตรฐานสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ**





**แผนภูมิที่ 5** แสดงขั้นตอนการประเมินความรู้ความสามารถของผู้ดำเนินการและผู้ให้บริการในกิจการสปาเพื่อสุขภาพ



อ้างอิง : สำนักงานส่งเสริมธุรกิจบริการสุขภาพ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข



# แบบคำขอใบรับรองคุณภาพสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพ โดยวิธีประเมินตนเองของสถานประกอบการ

อ้างอิง : สำนักงานส่งเสริมธุรกิจบริการสุขภาพ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

## ส่วนที่ ๑ รายละเอียดของสถานประกอบการ PART ๑: SPA DESCRIPTION

๑. ชื่อร้าน (ภาษาไทย-Thai's name).....  
 (ภาษาอังกฤษ-English's name).....  
 ๒. สถานที่ตั้ง (Address):.....โทรศัพท์.....  
 ๓. ชื่อผู้ประกอบการ (Owner's name).....  
 ๔. ผู้ดำเนินการ (Manager's name).....  
 ๕. หมายเลขใบรับรองมาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (MOPH licenseno).....  
 ๖. ประเภทของสถานประกอบการ (Type of business)      มีที่พัก    ไม่มีที่พัก

## ส่วนที่ ๒ รายละเอียดการประเมินตามมาตรฐาน ๕ ด้าน PART ๒ : FIFTH STANDARDIZATION

### คำชี้แจง

1. การให้คะแนน ให้พิจารณาเรียงตามลำดับจาก ๑ คะแนนถึง ๕ คะแนน
2. การที่จะได้ ๕ คะแนน หมายถึงจะต้องผ่านคะแนนที่ ๑-๔ ก่อน จะผ่านไป ๕ คะแนน โดยไม่ผ่านคะแนนที่ ๑,๒,๓ และ ๔ ไม่ได้

### มาตรฐานที่ ๑ ด้านการบริการ (Service Quality)

หัวข้อ	ข้อกำหนด	คะแนน	เกณฑ์พิจารณา
๑.๑	การให้บริการต่างๆ ในสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพ (บริการหลัก) ซึ่งประกอบด้วยบริการหลัก ๔ ประเภท คือ การใช้น้ำ การนวดหรือสัมผัส การใช้ความร้อน การใช้ความเย็น ๑.๑.๑ การให้บริการการใช้น้ำเพื่อสุขภาพ (Hydrotherapy treatments) คือ การให้บริการสปาเพื่อสุขภาพที่ใช้น้ำเป็นองค์ประกอบสำคัญ ประกอบด้วย		
	๑.๑.๑.๑ การบริการโดยการแช่ตัวใน Pool/Tub/Jacuzzi, การอาบน้ำ (Bath), การแช่เท้า (Foot Bath)	๑	ใช้ศาสตร์ในการบริการอย่างน้อย ๑ ชนิด
		๒	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทย
		๓	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทยและภาษาอื่น
		๔	พนักงานสามารถให้บริการได้ทุกขั้นตอนของคู่มือ
		๕	มีการใช้ภูมิปัญญาไทย มีการประเมินผลการให้บริการและนำมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น

<p>๑.๑.๑.๒ การบริการโดยใช้แรงดันของน้ำ เช่น การบริการแบบ Effusion Shower หรือ Vichy Showers</p> <p>การบริการแบบ Jet blitz (douche a jet/ Scottish hose)</p> <p>การบริการแบบ Experience Shower</p>	๑	ใช้ศาสตร์ในการบริการอย่างน้อย ๑ ชนิด
	๒	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทย
	๓	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทยและภาษาอื่น
	๔	พนักงานสามารถให้บริการได้ทุกขั้นตอนของคู่มือ
	๕	มีการใช้ภูมิปัญญาไทย มีการประเมินผลการให้บริการและนำมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น
<p>๑.๑.๑.๓ การบริการเทคนิคการลอยตัว (Flotation)</p>	๑	ใช้ศาสตร์ในการบริการอย่างน้อย ๑ ชนิด
	๒	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทย
	๓	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทยและภาษาอื่น
	๔	พนักงานสามารถให้บริการได้ทุกขั้นตอนของคู่มือ
	๕	มีการใช้ภูมิปัญญาไทย มีการประเมินผลการให้บริการและนำมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น
<p>๑.๑.๑.๔ การบริการโดยใช้ศาสตร์ของวาริบำบัดขั้นสูง (advanced water therapies) เช่น บริการการออกกำลังกาย แบบ Watsu การออกกำลังกายในน้ำ (water exercise) Aichi การรวมการออกกำลังกาย และ Relaxation ในน้ำ และอื่นๆ</p>	๑	ใช้ศาสตร์ในการบริการอย่างน้อย ๑ ชนิด
	๒	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทย
	๓	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทยและภาษาอื่น
	๔	พนักงานสามารถให้บริการได้ทุกขั้นตอนของคู่มือ
	๕	มีการใช้ภูมิปัญญาไทย มีการประเมินผลการให้บริการและนำมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น
<p><b>๑.๑.๒ การให้บริการโดยการนวด (Massage) เพื่อการผ่อนคลาย ประกอบด้วย</b></p> <p>๑.๑.๒.๑ การนวดแบบไทย เช่น การนวดไทยแบบเชลยศักดิ์ การนวดไทยแบบราชสำนัก การนวดไทยใช้การประคบร้อน ประคบเย็น หรือการประคบด้วยสมุนไพร</p>	๑	มีการบริการนวดไทย
	๒	มีคู่มือการให้บริการการนวดอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทย
	๓	มีคู่มือการให้บริการการนวดอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทยและภาษาอื่น
	๔	พนักงานสามารถให้บริการได้ทุกขั้นตอนของคู่มือ
	๕	มีการนวดที่เป็นอัตลักษณ์ของสปา มีการประเมินผลการให้บริการและนำมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น
<p>๑.๑.๒.๒ การนวดแบบตะวันออก เช่น การนวดแบบอายุรเวท (Ayurveda Massage) การนวดแบบจีน (Tuina) การนวดกดจุดแบบญี่ปุ่น (Shiatsu) การนวดแบบบาหาลี (Javanese Lulur) การนวดเพื่อช่วยการไหลเวียนของน้ำเหลือง (Lymphatic Drainage) การนวดกดจุด (Reflexology) และอื่นๆ</p>	๑	มีการบริการนวดไทย
	๒	มีคู่มือการให้บริการการนวดอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทย
	๓	มีคู่มือการให้บริการการนวดอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทยและภาษาอื่น
	๔	พนักงานสามารถให้บริการได้ทุกขั้นตอนของคู่มือ
	๕	มีการนวดที่เป็นอัตลักษณ์ของสปา มีการประเมินผลการให้บริการและนำมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น

	<p>๑.๑.๒.๓ การนวดแบบตะวันตก เช่น การนวดแบบสுகนธบำบัด (Aromatherapy Massage) การนวดแบบ Swedish, Sport, Turkish, Deep Tissue Massage การนวดหินร้อน (hot stone Massage) Lomi Lomi เป็นต้น</p>	๑	มีการบริการนวดไทย
		๒	มีคู่มือการให้บริการการนวดอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทย
		๓	มีคู่มือการให้บริการการนวดอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทยและภาษาอื่น
		๔	พนักงานสามารถให้บริการได้ทุกขั้นตอนของคู่มือ
		๕	มีการนวดที่เป็นอัตลักษณ์ของสปา มีการประเมินผลการให้บริการและนำมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น
	<p>๑.๑.๓ การบริการที่ใช้ความร้อน คือ บริการสปาที่ก่อให้เกิดความรู้สึกต่อร่างกายเนื่องจากการเปลี่ยนของอุณหภูมิรอบข้าง เช่น ๑.๑.๓.๑ การอบไอน้ำ (Steam) เช่น การอบสมุนไพร (Aromatic Herbal Steam), Caldarium, Hamman, Cabinet และ Roman เป็นต้น</p>	๑	มีบริการอย่างน้อย ๒ ชนิด
		๒	มีเอกสารหรือคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดเป็นภาษาไทย
		๓	มีเอกสารหรือคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดเป็นภาษาไทยและภาษาอื่นที่
		๔	พนักงานสามารถให้บริการได้ทุกขั้นตอนของคู่มือ
		๕	มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น
	<p>๑.๑.๓.๒ การให้ความร้อนอื่นๆ (Dry Heat) เช่น อบเซาน่า (Sauna) การพันร้อน ผ้าห่มร้อน การใช้อินฟราเรด เป็นต้น</p>	๑	มีบริการอย่างน้อย ๒ ชนิด
		๒	มีเอกสารหรือคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดเป็นภาษาไทย
		๓	มีเอกสารหรือคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดเป็นภาษาไทยและภาษาอื่นที่
		๔	พนักงานสามารถให้บริการได้ทุกขั้นตอนของคู่มือ
		๕	มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น
	<p>๑.๑.๔ การบริการที่ใช้ความเย็น (Cold) คือ บริการสปาที่ใช้ความเย็นจัด หรือวัตถุแข็งที่ก่อให้เกิดการหดตัวของหลอดเลือด (Vasoconstriction) บริเวณผิวหนังและกล้ามเนื้อทำให้เกิดการหดตัว เช่น Cryotherapy, Ice Fountain และ Ice Room เป็นต้น</p>	๑	มีบริการอย่างน้อย ๑ ชนิด
		๒	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทย
		๓	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทยและภาษาอื่น
		๔	พนักงานสามารถให้บริการได้ทุกขั้นตอนของคู่มือ
		๕	มีการประเมินผลการให้บริการและนำมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น
๑.๒	<p>การให้บริการเสริมอื่นๆ</p> <p>๑.๒.๑ การบริการ Body Treatment การทำความสะอาดผิว การสμανผิว การขัดผิว การพอกผิว การพันตัว</p>	๑	มีการให้บริการ
		๒	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทย
		๓	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทยและภาษาอื่น
		๔	พนักงานสามารถให้บริการได้ทุกขั้นตอนของคู่มือ
		๕	มีการประเมินผลการให้บริการและนำมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น

<p>๑.๒.๒ การบริการ Facial Treatment การทำความสะอาดผิว การปรับสภาพผิว การขัดผิว การพอกหน้า การนวดหน้า</p>	๑	มีการให้บริการ
	๒	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทย
	๓	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทยและภาษาอื่น
	๔	พนักงานสามารถให้บริการได้ทุกขั้นตอนของคู่มือ
	๕	มีการประเมินผลการให้บริการและนำมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น
<p>๑.๒.๓ การบริการที่ใช้ศาสตร์และเทคนิคต่างๆที่ทำให้เกิดการผ่อนคลาย เช่น Sound therapy, Color therapy, Meditation, Yoga, Oxygen therapy , ฤาษีดัดตน, ตอกเส้น เป็นต้น</p>	๑	มีการให้บริการ
	๒	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทย
	๓	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทยและภาษาอื่น
	๔	พนักงานสามารถให้บริการได้ทุกขั้นตอนของคู่มือ
	๕	มีการประเมินผลการให้บริการและนำมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น
<p>๑.๒.๔ การบริการด้วยอาหารและ/หรือ เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพและให้คำแนะนำเกี่ยวกับสรรพคุณ (อาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพมีที่พัก)</p>	๑	มีการให้บริการ อย่างใดอย่างหนึ่ง ๒ รายการ มีการให้บริการทั้งอาหารและเครื่องดื่ม ๔ รายการ
	๒	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทย
	๓	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทยและภาษาอื่น
	๔	พนักงานสามารถให้บริการได้ตามเมนู
	๕	มีการประเมินผลการให้บริการและนำมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น
<p>๑.๒.๕ การขจัดสารพิษ (Detoxification) ยกเว้นการสวนลำไส้ใหญ่ (อธิบาย)</p>	๑	ใช้ศาสตร์ของการให้บริการ
	๒	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทย
	๓	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทยและภาษาอื่น
	๔	พนักงานสามารถให้บริการได้ทุกขั้นตอนของคู่มือ
	๕	มีการใช้ภูมิปัญญาไทย มีการประเมินผลการให้บริการและนำมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น

	๑.๒.๖ การบริการเพื่อสุขภาพอื่นๆ เช่น การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เป็นต้น	๑	มีการให้บริการเพื่อสุขภาพ
		๒	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทย
		๓	มีคู่มือการให้บริการอย่างละเอียดครบทุกขั้นตอนเป็นภาษาไทยและภาษาอื่น
		๔	มีพนักงานที่ได้รับการฝึกมาอย่างดี รับผิดชอบโดยตรง สามารถให้บริการได้ทุกขั้นตอนของคู่มือและมีการประเมินผลการให้บริการ
		๕	มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น
๑.๓	<b>กระบวนการการให้บริการ</b> ๑.๓.๑ มีเมนูในการให้บริการสปาเพื่อสุขภาพ ต้องมีการกำหนดรายละเอียด เวลาที่ใช้ และราคาที่ใช้บริการที่ชัดเจนของแต่ละเมนู	๑	มีชื่อทรีทเมนต์ แสดงราคา แสดงเวลากำกับ มีเอกสารแสดงขั้นตอนการบริการแต่ละทรีทเมนต์ภาษาไทย
		๓	มีชื่อทรีทเมนต์ มีคำอธิบาย แสดงราคา เอกสารแสดงขั้นตอนการบริการแต่ละทรีทเมนต์ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ
		๕	แสดงเวลาและผลิตภัณฑ์ที่ใช้กำกับ มีการจัดพิมพ์และเข้าเล่มที่สวยงาม มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้น
	๑.๓.๒ มีระบบบริการที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในแต่ละเมนูบริการ	๑	ให้บริการตามขั้นตอนที่เป็นมาตรฐานหรือผ่านการอบรมแต่ละทรีทเมนต์
		๓	ผลการสัมภาษณ์พนักงาน ๒ คนที่บอกขั้นตอนตรงกับมาตรฐานที่กำหนดในแต่ละแห่ง
		๕	สามารถให้บริการตามมาตรฐานได้อย่างชำนาญ
	๑.๓.๓ มีเอกสารแสดงขั้นตอนของการบริการในแต่ละเมนูชัดเจน (Treatment Manual) พนักงานสามารถปฏิบัติได้	๑	มีเอกสารขั้นตอน ของการให้บริการเป็นภาษาไทย
		๓	มีขั้นตอนของการให้บริการที่ชัดเจนเป็นภาษาไทยและภาษาอื่น
		๕	พนักงานสามารถอธิบายขั้นตอนของการให้บริการต่างๆ
	๑.๓.๔ มีระบบการดูแลความปลอดภัยให้กับลูกค้าระหว่างการรับบริการ	๑	มีนโยบายการดูแลความปลอดภัย
		๒	มีแผนปฏิบัติการดูแลความปลอดภัย
		๓	มีคู่มือการรักษาความปลอดภัย
		๔	มีการอบรมพนักงาน
		๕	นำมาปฏิบัติตามคู่มือ
	๑.๓.๕ มีการประเมินความพึงพอใจของลูกค้า และมีการนำผลประเมินมาปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ	๑	มีการประเมินความพึงพอใจของลูกค้า
		๓	มีวิธีการประเมินความพึงพอใจของ มีเอกสารแสดงผลการประเมินหลายรูปแบบและสม่ำเสมอ
		๕	มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้น

๑.๓.๖ มีระบบการนัดหมายลูกค้า การยกเลิกการนัดหมาย และการชำระค่าบริการ	๑	มีระบบการนัดหมาย
	๒	มีเอกสารแสดง
	๓	มีพนักงาน ที่รับผิดชอบโดยตรง
	๔	มีการประเมินผล
	๕	นำผลการประเมินมาปรับปรุงอย่างมีประสิทธิภาพ
๑.๓.๗ มีสินค้าที่ใช้ในธุรกิจสปาและของที่ระลึกไว้บริการจำหน่ายให้กับลูกค้าที่มาใช้บริการ	๑	มีสินค้าจำหน่าย
	๓	สินค้าที่จำหน่ายมีความหลากหลาย
	๕	มีสินค้าที่จำหน่ายมีเป็นเอกลักษณ์ของสถานประกอบการนั้น
๑.๓.๘ มีบริการด้านการให้คำปรึกษาและข้อมูล	๑	มีการจัดให้บริการด้านการให้คำปรึกษา
	๒	มีการจัดให้บริการด้านการให้คำปรึกษาและข้อมูลเป็นภาษาไทย มีเอกสารประกอบ
	๓	มีการจัดให้บริการด้านการให้คำปรึกษาและข้อมูลเป็นภาษาไทยมีเอกสารประกอบทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
	๔	มีการจัดให้บริการด้านการให้คำปรึกษาและข้อมูลเป็นภาษาไทยและภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาไทย มีเอกสารประกอบทั้งภาษาไทยและภาษาอื่นมีสถานที่ในการให้บริการมีการประเมินผลของการให้บริการ
	๕	มีการจัดให้บริการด้านการให้คำปรึกษาและข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาอื่นอย่างชัดเจน มีบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์โดยเฉพาะให้บริการตลอดเวลา มีเอกสารประกอบทั้งภาษาไทยและภาษาอื่นมีสถานที่ในการให้บริการ มีการประเมินผลและมีการนำผลการประเมินมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการ
๑.๓.๙ มีการประเมินมาตรฐานผู้ให้บริการหลังการบริการ	๑	มีคู่มือมาตรฐานของการให้บริการ มีแผนการประเมินมาตรฐานผู้ให้บริการภายในสถานประกอบการ
	๓	มีการประเมินมาตรฐานผู้ให้บริการภายในสถานประกอบการตามแผนที่วางไว้
	๕	มีการนำผลของการประเมินมาตรฐานผู้ให้บริการมาปรับปรุง

มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร (Skilled Staffs)

หัวข้อ	ข้อกำหนด	คะแนน	เกณฑ์พิจารณา
2.1	ผู้ดำเนินการสปาเพื่อสุขภาพ โดยผู้ดำเนินการสปา ต้องมี คุณสมบัติเพิ่มเติมจากเกณฑ์ มาตรฐานตามประกาศกระทรวง สาธารณสุขฯ ดังนี้ 2.1.1 สามารถสื่อสารภาษาไทย และพูดภาษาต่างประเทศ	1	ไม่สามารถพูดภาษาต่างประเทศได้เลย
		2	พูดภาษาไทยได้ชัดเจนและสามารถพูดภาษาอังกฤษได้พอใช้
		3	สามารถพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว
		4	สามารถพูดได้หลายภาษานอกจากภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
		5	มีความเชี่ยวชาญในการสื่อสารกับลูกค้าสร้างความน่าเชื่อถือ และ เกิดความประทับใจในบริการ
2.1.2 เป็นผู้นำและสร้าง แรงจูงใจและรับผิดชอบ ยุติธรรมต่อพนักงานในการทำ ให้การบริการมีคุณภาพเพื่อ สร้างความพึงพอใจให้ลูกค้า	1	มีทักษะในงานบริการมาก่อน	
	2	บุคลิกภาพดี มั่นคงมีความเชื่อมั่นในตัวเองพอสมควร (โดยการสังเกต)	
	3	มีความรู้ในการบริหารจัดการสปา เพื่อสุขภาพ สามารถ ประสานงานกับแผนกต่างๆ ในสปาได้อย่างดี (โดยการสัมภาษณ์)	
	4	มีลักษณะของผู้นำ ยุติธรรมและมีวุฒิภาวะและความรับผิดชอบสูง	
	5	นิสัยอ่อนน้อมรักการบริการมีความอดทน	
2.1.3 มีการปฏิสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับลูกค้ารับข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับการทำงานและสิ่ง อำนวยความสะดวกในสปา	1	ไม่อยู่ประจำ หรืออยู่แต่พบตัวได้ยาก	
	2	ทำงานหลายหน้าที่นอกเหนือจากบริหารจัดการสปาที่รับผิดชอบ	
	3	อยู่ประจำสปาในความรับผิดชอบของตนตลอดเวลาและปฏิบัติงาน ตามรายละเอียดของงาน ( Job Description) ตามสมควร	
	4	ดูแลและสนใจการบริการลูกค้าด้วยความมั่นใจ สุภาพอ่อนน้อม และจริงใจ	
	5	สามารถสร้างความประทับใจในการบริการกับลูกค้า ทำให้เกิด ความทรงจำที่ดีต่อบริการของสปา	
2.1.4 มีความสามารถในการทำ การตลาดบริการ สปาทั้งใน ประเทศและต่างประเทศ	1	มีส่วนร่วมในการทำการส่งเสริมการขาย ของสปาน้อยมาก	
	2	เป็นส่วนหนึ่งของทีมงานการส่งเสริมการขาย การตลาดของสปา ที่ สำคัญ	
	3	ร่วมกิจกรรมทางการตลาดของสปาและเป็นผู้สร้างสรรค์การ ส่งเสริมการขาย ของสปาด้วย	
	4	เป็นผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานที่สำคัญในการทำกิจกรรมทางการตลาด ของสปา	
	5	ดูแลกิจกรรมทางการตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศเอง	

2.1.5 มีจัดฝึกอบรมพนักงาน เพื่อให้การบริการเป็น ไปอย่างดีที่สุด	1	สปามีแผนงานการฝึกอบรม
	2	มีการกำหนดแผนงานการฝึกอบรมแต่ไม่ครอบคลุมทุกแผนกเช่น อบรม แต่ ผู้ให้บริการ แต่ไม่มีการฝึกอบรมพนักงานต้อนรับ
	3	ผู้ดำเนินการสปาไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานการฝึกอบรม หรือใช้ แผนกฝึกอบรมจากส่วนกลาง
	4	ผู้ดำเนินการสปาเป็นผู้กำหนดแผนงานฝึกอบรม แลผลักดันให้มีการฝึกอบรมให้มีการฝึกอบรมตามแผนงานจริง
	5	ผู้ดำเนินการสปาที่มีประสบการณ์ สามารถทดสอบวิเคราะห์ความ ถนัด ทักษะและฝีมือของพนักงานในสปาและสามารถดัดแปลง แก้ไขและ ปรับปรุงให้สอดคล้องกับเป้าหมายการบริการของสปา ตนเองได้อย่างดี
2.1.6 มีความสามารถวางแผนการดำเนินงานในสถานประกอบการ สปาเพื่อสุขภาพทุกๆเรื่องอย่างมีคุณภาพ	1	ผู้ดำเนินการสปา(อยู่ระหว่างการจัดทำแผน)ไม่จัดทำแผนการดำเนินงานของสปา
	2	มีแผนงานงบประมาณเพื่อบริหารจัดการสปา แต่ (ยัง ไม่ได้ดำเนินการ) ไม่มีแผนปฏิบัติการจริง
	3	ไม่มีรายงานการทำงานของสปา เพื่อแสดงจำนวนผู้ใช้บริการ รายได้ และรายการสิ้นเปลืองต่างๆ(Daily report:รายงาน ประจำวัน)
	4	มีรายงานแบบฟอร์มเพื่อสามารถรับรู้การทำงาน of สปา ครบถ้วน ใช้งานได้ จริงตามความจำเป็น
	5	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของสปา เป็นประจำเพื่อนำผลการประเมิน ไปปรับปรุง การให้บริการขยายและทำ โปรแกรมการส่งเสริมการขายได้จริง
2.1.7 สามารถจัดสภาพและดูแลสิ่งแวดล้อมให้ลูกค้าทุกคนเกิดความประทับใจ	1	บริเวณทั่วไป และส่วนให้บริการสปาไม่สวยงาม รกตา และไม่เกิดความประทับใจ
	2	มีจำนวนผู้รับผิดชอบงานด้านดูแลความเรียบร้อย ความสะอาดของสปาไม่พอเพียง
	3	สภาพแวดล้อม การตกแต่ง สถานที่ของสปาดี พอสมควร แต่ยังขาดการดูแลอย่างสม่ำเสมอ
	4	บริเวณทั่วไปและภายในสปา อยู่ในสภาพสวยงามสะอาด สดชื่น ให้ บรรยากาศ ครบสัมผัส ทั้ง 5
	5	บรรยากาศของสปา สดชื่น รื่นรมย์ การบริการทุกส่วนตั้งแต่ต้อนรับการให้บริการนวด เครื่องดื่ม การดูแลให้บริการของพนักงาน มีความประทับใจ



	<p>2.1.8 สามารถทำงานร่วมกับแผนกการอื่นๆ ในสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพได้ดี</p>	1	ผู้ดำเนินการสปา ไม่อยู่ประจำสปาของตน
		2	ผู้ดำเนินการสปา อยู่บ้าง ไม่อยู่บ้าง หรือทำงานหลายหน้าที่ในองค์กร
		3	ผู้ดำเนินการสปา ทำงานเฉพาะสปาที่ตนเองรับผิดชอบตลอดเวลา และทำงานตามรายละเอียดงานที่รับมอบหมายครบถ้วน
		4	สามารถใช้ทักษะด้านการสื่อสารกับผู้อื่นได้ เป็นผู้นำเชื่อถือและสามารถประสานงานกับบุคคลแผนกต่างๆ ทั้งภายใน และภายนอกสปาที่งานเกี่ยวข้องกันได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
		5	ผลการปฏิบัติงานของผู้ดำเนินงานดี การดำเนินงานของสปาเป็นไปตามแผนงาน มีอัตราการเติบโตและทำกำไรดี หรือได้รับรางวัล
2.2	<p>ผู้ให้บริการในสปาเพื่อสุขภาพ (Spa Therapist) โดยผู้ให้บริการต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมจากเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้</p> <p>2.2.1 ผู้ให้บริการต้องผ่านการอบรมความรู้เฉพาะด้านของการบริการในแต่ละประเภท ให้บริการมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานผู้ให้บริการของกระทรวงสาธารณสุข</p>	1	มีผู้ให้บริการแต่ไม่มีใบรับรองการผ่านการฝึกอบรมของทางการ
		2	มีผู้ให้บริการ แต่ไม่มีใบรับรองฯ ครบทุกคน ไม่มีรายละเอียดการทำงาน (Job Description) และมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด
		3	ผู้ให้บริการมีใบรับรองฯ รายละเอียดของงาน (Job Description) และคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายกำหนดทุกคน
		4	ผู้ให้บริการมีทักษะ ประสบการณ์ มีความแม่นยำ ของขั้นตอนการให้บริการตามเมนู ของสปานั้นๆ จริง
		5	ผู้ให้บริการ มีบุคลิก หน้าตาการแต่งกาย สวยงาม สอดคล้องกับ Concept ความสะอาดและอนามัยส่วนบุคคลดี
	<p>2.2.2 สามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างดี สื่อสารภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 1 ภาษา</p>	1	สามารถพูดภาษาไทยได้ชัดเจน
		2	สามารถพูดภาษาอังกฤษ ได้บ้าง และเข้าใจศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับ สปาตามสมควร
		3	สามารถพูดภาษาอังกฤษ และเข้าใจศัพท์ เฉพาะของสปาได้ดี
		4	สามารถพูดภาษาต่างประเทศได้ หลายภาษา นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ
		5	สามารถสื่อสารกับผู้รับบริการในการแนะนำบริการรายละเอียดของเมนูหรือข้อเสนอแนะอื่นๆ ได้ดี และประทับใจ

2.2.3 เป็นผู้รับผิดชอบการบริการลูกค้าในการทำทรีทเมนต์และให้บริการที่ลูกค้าพึงพอใจ	1	ผู้ให้บริการไม่สามารถให้บริการได้ทุกเมนู
	2	ผู้ให้บริการสามารถให้บริการได้ทุกเมนู
	3	มีทักษะ และประสบการณ์การให้บริการได้ถูกต้องแม่นยำทุกขั้นตอน
	4	นอกเหนือจากความรู้ในข้อที่ 3 ผู้ให้บริการส่วนใหญ่ มีความรู้ด้านความปลอดภัยของการใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ของสปาอย่างดี
	5	ผู้ให้บริการ ทุกคนในสปา มีทักษะและประสบการณ์ด้านการบริการด้านความปลอดภัย สื่อความหมายได้คล่องแคล่วชัดเจน สร้างความประทับใจให้ลูกค้าอย่างดี
2.2.4 เป็นผู้มีการให้บริการลูกค้าที่สุภาพอ่อนน้อม สนใจและเอาใจใส่	1	ผู้ให้บริการสปา มีจำนวนน้อยเกินไป ทำให้เกิดอุปสรรคในการให้บริการ
	2	มีจำนวนผู้ให้บริการสปา เหมาะสมกับจำนวนผู้ใช้บริการ ทำให้การดำเนินการคล่องตัวและต่อเนื่อง
	3	มีผู้ให้บริการที่มีบุคลิกดี มีมารยาทอ่อนน้อม เอาใจใส่ต่อการให้บริการ
	4	การให้บริการสปาของสถานประกอบการ มีความต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มต้นจนจบขั้นตอนการให้บริการพนักงานทุกคนให้ความใส่ใจ การให้บริการเป็นอย่างดี
	5	เกิดความประทับใจในบริการของสปาและอยากกลับมาใช้บริการอีก
2.2.5 มีความสามารถในการดูแลรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอุปกรณ์ผลิตภัณฑ์ในห้องทรีทเมนต์ให้ครบ พร้อมให้บริการตลอดเวลา	1	ไม่มีพนักงานเฉพาะที่รับผิดชอบด้านดูแลความสะอาดและความเรียบร้อยของสปา
	2	มีการแบ่งหน้าที่ และพนักงานที่รับผิดชอบ แต่ไม่สม่ำเสมอตลอดเวลา
	3	มีพนักงานที่มีหน้าที่ รับผิดชอบดูแลด้านความสะอาด ความเรียบร้อยเฉพาะ และตลอดเวลา สามารถตรวจสอบได้
	4	มีระบบการตรวจสอบความปลอดภัย ของเครื่องมืออุปกรณ์ และสามารถแสดงรายงานการตรวจสอบได้ มีขั้นตอนการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์และควบคุมการใช้ครบถ้วนจริง
	5	มีประวัติการบริการที่ปลอดภัย ไร้อุบัติเหตุ มีการรักษามาตรฐานด้านอุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์ได้รับรางวัลมาตรฐาน ด้านบริการมาแล้วเป็นต้น

	2.2.6 สนับสนุนการทำงานของหน่วยอื่นๆ	1	ผู้ให้บริการสปา ไม่มีการติดต่อ ประสานงาน หรือร่วมกิจกรรม กับพนักงานแผนกอื่นนอกสถานประกอบการสปาของตน
		2	มีการทำกิจกรรมต่างๆ หรือประสานงานกับหน่วยงานอื่น บ้างเป็นครั้งคราว
		3	มีการให้บริการสปา ในห้องพักโรงแรม หรือที่สระน้ำ เป็นต้น
		4	ผู้ให้บริการอาวุโส มีความรับผิดชอบด้านการฝึกอบรม ร่วมกับฝ่ายบุคลากรร่วมประเมินผลงานของพนักงานได้บังคับบัญชาร่วมกิจกรรมด้านความปลอดภัยดูแลสิ่งแวดล้อม อื่นๆ
		5	พนักงานผู้ให้บริการร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการสปา ดูแลความเรียบร้อยของสถานที่ ร่วมกับพัฒนาคุณภาพการบริการทุกด้าน เพื่อสร้างความประทับใจให้ผู้รับบริการ ตลอดจนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อสังคม และสาธารณกุศลต่างๆ ตามสมควร
	2.2.7 ผ่านการฝึกอบรมทั้งภายในและภายนอกของสถานประกอบการสม่ำเสมอ	1	ไม่มีแผนและการฝึกอบรมพนักงานผู้ให้บริการเลย
		2	มีแผน การฝึกอบรมแต่ไม่มีการปฏิบัติจริงตามแผนหรือมีบ้าง
		3	มีแผนการฝึกอบรม มีการทำการสำรวจทดสอบความสามารถทักษะการทำงานของพนักงานสม่ำเสมอ และจัดให้มีการฝึกอบรมตามความจำเป็น
		4	มีแผนการฝึกอบรม มีการประเมินความสามารถ และให้การให้การฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ และเคร่งครัด
		5	มีเป้าหมายชัดเจน ในการให้บริการที่ประทับใจ และเหนือคู่แข่ง เปิดโอกาสให้พนักงานได้รับประสบการณ์ ผ่านการฝึกอบรมทั้งภายนอก และภายในองค์กร
2.3	พนักงานต้อนรับ (Spa Receptionist / Guest Relations Officer) ต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมจากเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฯ ดังนี้ 2.31ต้องเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1	ไม่จบการศึกษาระดับ ป.ว.ส
		2	จบ ป.ว.ส แต่ไม่ทุกตำแหน่ง
		3	จบ ป.ว.ส ด้านการบริการ หรือเกี่ยวข้องหรือมีเน้นวิชาด้าน บริการหรือด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น
		4	มีประสบการณ์ด้านธุรกิจ บริการมาก่อนมาทำงานสปา มีรายละเอียดการปฏิบัติงาน
		5	จบ ป.ว.ส ด้านการต้อนรับ มีประสบการณ์ด้านงานบริการสื่อสารได้คล่องแคล่ว ดูน่าประทับใจ

2.3.2 สามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างดี และพูดภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 1 ภาษา	1	สื่อสารภาษาไทย ได้คล่องแคล่ว ชัดเจน
	2	มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษ ได้พอใช้
	3	สามารถสื่อสารกับผู้รับบริการ ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ ได้ดีถึง ดีมาก
	4	มีความรู้เกี่ยวกับสปาและสามารถสื่อสารกับผู้รับบริการทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ได้ชัดเจนถูกต้อง
	5	มีทักษะ การสื่อสาร สามารถแนะนำส่งเสริมการขายให้ ข้อมูลด้านสปา สุขภาพ อาหาร ฯลฯ กับผู้รับบริการได้ชัดทั้งภาษาไทยและอังกฤษ และสามารถสร้างความประทับใจเพิ่มขึ้น ด้วยการใช้อื่นๆ ได้ตามสมควร
2.3.3 สามารถให้การต้อนรับและบริการลูกค้าทุกเรื่องทุกคน ด้วยทริยาที่สุภาพอ่อนน้อม และประทับใจ	1	มีจำนวนพนักงานต้อนรับไม่พอเพียงหรือเหมาะสมในการให้บริการ
	2	มีจำนวนพนักงานพอเพียง และเหมาะสมต่อการให้บริการที่เรียบร้อยต่อเนื่องไม่ขัดข้อง
	3	พนักงานต้อนรับส่วนใหญ่ ยังขาดทักษะ และความรู้ด้านการบริการสปา
	4	พนักงานทุกคน ผ่านการฝึกอบรมความรู้ด้านธุรกิจสปา อย่างดี สามารถให้การต้อนรับ และแนะนำบริการต่างๆ ได้ดี
	5	พนักงานสร้างความประทับใจให้แก่ผู้มารับบริการ
2.3.4 สนับสนุนการทำงานของหน่วยอื่นๆ	1	พนักงานต้อนรับ ไม่ต้องติดต่อประสานงานหรือร่วม กิจกรรม
	2	มีการทำกิจกรรมต่างๆ หรือประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ บ้างเป็นครั้งคราว
	3	มีการให้บริการสปาในห้องพักโรงแรม หรือที่สระน้ำ เป็นต้น
	4	ผู้ให้บริการอาวุโส มีความรับผิดชอบด้านการฝึกอบรมร่วมกับฝ่ายบุคลากรร่วมประเมินผลงานของพนักงานได้บังคับบัญชา ร่วมกิจกรรม ด้านความปลอดภัย ดูแลสิ่งแวดล้อม อื่นๆ
	5	พนักงานต้อนรับ ร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการสปา ดูแล ความเรียบร้อยของสถานที่ ร่วมกับพัฒนาคุณภาพการบริการทุกด้าน เพื่อสร้างความประทับใจให้ผู้รับบริการ ตลอดจนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณกุศลต่างๆ ตามสมควร

2.3.5 มีความสามารถในการให้ข้อมูลทุกเรื่อง	1	มีพนักงานต้อนรับไม่เพียงพอ ต่อปริมาณของผู้รับบริการ แต่ละวัน
	2	มีพนักงานต้อนรับเพียงพอต่อปริมาณของผู้รับบริการ ทำให้ การให้บริการต่อเนื่อง
	3	พนักงานต้อนรับมีทักษะ และความรู้ด้านต่างๆ ของสปาและมีความสามารถในการให้ข้อมูลตามสมควร
	4	พนักงานต้อนรับสามารถให้ข้อมูลด้าน ต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับบริการ สปาได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง
	5	การให้ข้อมูลคำแนะนำ ด้าน สปา สุขภาพ อาหาร หรือการดูแล สุขภาพ ได้ลึกซึ้งแม่นยำ ได้ กิริยามารยาทที่อ่อนน้อม น่าเชื่อถือจนเกิดความประทับใจกับผู้รับบริการ
2.3.6 มีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหรือฉุกเฉินได้	1	มีพนักงานต้อนรับไม่พอเพียงกับปริมาณผู้มารับบริการ
	2	มีพนักงานต้อนรับพอเพียง และสามารถให้บริการอย่างต่อเนื่องไม่ติดขัด
	3	พนักงานต้อนรับทุกคน มีความรู้ความเข้าใจ การใช้อุปกรณ์ผลิตภัณฑ์ในสปา พอสมควร
	4	สามารถปิดเปิด ควบคุมการใช้งานอุปกรณ์ต่างๆ ในสปาตลอดจน ข้อควรระวังต่างๆ ของการใช้ ผลิตภัณฑ์ และพร้อมแก้ไขข้อบกพร่องผิดพลาดได้
	5	มีประสบการณ์ด้านความปลอดภัย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น สามารถช่วยเหลือรับบริการหากเกิดปัญหา จากการใช้ อุปกรณ์ สปาหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้ ทันท่วงที มีระบบเตือนภัย การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อส่งต่อผู้ป่วยสู่สถานพยาบาล ได้อย่างรวดเร็ว

มาตรฐานที่ 3 ด้านผลิตภัณฑ์ เครื่องมือและอุปกรณ์

หัวข้อ	ข้อกำหนด	คะแนน	เกณฑ์พิจารณา
3.1	ผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรือมีไว้จำหน่ายต้องไม่มีการโฆษณาคุณภาพเป็นเท็จหรือเกินความเป็นจริงอันอาจทำให้หลงเชื่อหรือสำคัญผิดในคุณภาพผลิตภัณฑ์ดังกล่าว	1	มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสรรพคุณและข้อบ่งใช้ของผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้อง
		3	มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสรรพคุณและข้อบ่งใช้ของผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้อง และการโฆษณาผลิตภัณฑ์เน้นเฉพาะสรรพคุณ
		5	มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสรรพคุณและข้อบ่งใช้ของผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้อง และการโฆษณาผลิตภัณฑ์เน้นเฉพาะสรรพคุณ และการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ ไม่นำให้มีการใช้เกินจำเป็น
3.2	ผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรือมีไว้จำหน่ายต้องได้มาตรฐานตามเกณฑ์การรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือกฎหมายกำหนด หรือระบุแหล่งผลิตที่ชัดเจน สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตและนำเข้าจากต่างประเทศจะต้องมีหนังสือรับรองผู้ผลิต ( Certificate of Manufacturer ) หรือหนังสือรับรองการขาย ( Certificate of Free Sale )	1	ผลิตภัณฑ์ได้มาตรฐานตามเกณฑ์กฎหมายกำหนด
		3	ผลิตภัณฑ์ได้มาตรฐานตามเกณฑ์กฎหมายกำหนด และถ้าผลิตและนำเข้าจากต่างประเทศมีหนังสือรับรองผู้ผลิต ( Certificate of Manufacturer ) หรือหนังสือรับรองการขาย ( Certificate of Free Sale ) หรือถ้าเป็นผลิตภัณฑ์ในประเทศ โรงงานผลิตต้องได้ GMP จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
		5	ผลิตภัณฑ์ได้มาตรฐานตามเกณฑ์กฎหมายกำหนด และถ้าผลิตและนำเข้าจากต่างประเทศมีหนังสือรับรองผู้ผลิต ( Certificate of Manufacturer ) หรือหนังสือรับรองการขาย ( Certificate of Free Sale ) หรือ ถ้าเป็นผลิตภัณฑ์ในประเทศ โรงงานผลิตต้องได้ GMP จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และได้รับรางวัลมาตรฐานผลิตภัณฑ์ระดับชาติ /สากล
3.3	ผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรือมีไว้จำหน่ายโดยสถานประกอบการสปาเป็นผู้ผลิตต้องมีกระบวนการควบคุมคุณภาพ	1	อุปกรณ์ในการผลิต และภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์ สะอาด และเก็บไว้ในที่สะอาด มิดชิด เป็นสัดส่วน
		3	อุปกรณ์ในการผลิต และภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์ สะอาด และเก็บไว้ในที่สะอาด มิดชิด เป็นสัดส่วน และมีการควบคุมคุณภาพในกระบวนการผลิตหรือเอกสารคุณภาพ เช่น คู่มือการผลิต SOP, Master Formula

		5	อุปกรณ์ในการผลิต และภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์ สะอาด และเก็บไว้ในที่สะอาด มิดชิด เป็นสัดส่วน และมีการควบคุมคุณภาพในกระบวนการผลิตหรือเอกสารคุณภาพ เช่น คู่มือการผลิต SOP, Master Formula Formula และสถานที่ผลิต สะอาด แยกห้องเป็นสัดส่วนชัดเจน
3.4	ผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรือมีไว้จำหน่ายต้องมีคุณภาพปลอดภัย และมีหลักประกันแก่ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์กรณีเกิดปัญหาจากการใช้ผลิตภัณฑ์ ( Product Liability )	1	ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพปลอดภัย และมีระบบคัดกรอง/ดูแลความปลอดภัยในเรื่องการแพ้สำหรับผู้ใช้ผลิตภัณฑ์กรณีเกิดปัญหาจากการใช้ผลิตภัณฑ์
		3	ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพปลอดภัย และมีระบบคัดกรอง/ดูแลความปลอดภัยในเรื่องการแพ้สำหรับผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ และมีแนวทางการจัดการที่ชัดเจน กรณีเกิดปัญหาจากการใช้ผลิตภัณฑ์
		5	ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพปลอดภัย ไม่มีการทดลองใช้กับผู้รับบริการและมีระบบคัดกรอง/ดูแลความปลอดภัยในเรื่องการแพ้สำหรับผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ และมีแนวทางการจัดการที่ชัดเจน กรณีเกิดปัญหาจากการใช้ผลิตภัณฑ์ และมีระบบการประกันแก่ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ กรณีเกิดปัญหาจากการใช้ผลิตภัณฑ์ ( Product Liability ) เช่น การประกันสุขภาพ หรือสัญญารับประกันการรักษาพยาบาลกรณีเกิดปัญหา
3.5	ผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรือมีไว้จำหน่ายต้องมีฉลากที่มีรายละเอียดถูกต้อง ครบถ้วน ตามที่กฎหมายกำหนด	1	มีฉลากที่มีรายละเอียดถูกต้อง ครบถ้วน ทุกรายการ
		3	มีฉลากที่มีรายละเอียดถูกต้อง ครบถ้วน ทุกรายการ และมีการระบุอายุผลิตภัณฑ์ที่ชัดเจน และไม่พบผลิตภัณฑ์หมดอายุ
		5	มีฉลากที่มีรายละเอียดถูกต้อง ครบถ้วน ทุกรายการ และมีการระบุอายุผลิตภัณฑ์ที่ชัดเจน และไม่พบผลิตภัณฑ์หมดอายุ และมีระบบการควบคุมกำกับในเรื่องวันหมดอายุผลิตภัณฑ์ โดยอาจเป็นในรูปแบบ Computerized หรือ Manual ที่สามารถตรวจสอบวันหมดอายุได้ก่อนเวลา อย่างมีประสิทธิภาพและ มีการดำเนินการต่อเนื่อง

3.6	มีระบบการควบคุมปริมาณสำรองของผลิตภัณฑ์ที่เป็นปัจจุบัน โดยอาจเป็นในรูปแบบ Computerized หรือ Manual	1	มีระบบการควบคุมปริมาณสำรองของผลิตภัณฑ์ที่เป็นปัจจุบันโดยอาจเป็นในรูปแบบ Computerized หรือ Manual
		3	มีระบบการควบคุมปริมาณสำรองของผลิตภัณฑ์ที่เป็นปัจจุบันโดยอาจเป็นในรูปแบบ Computerized หรือ Manual และ มีเกณฑ์กำหนดในการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ที่ชัดเจน ( Reorder point หรือกำหนด Max Min )
		5	มีระบบการควบคุมปริมาณสำรองของผลิตภัณฑ์ ที่เป็นปัจจุบันโดยอาจเป็นในรูปแบบ Computerized หรือ Manual และมีเกณฑ์กำหนดในการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ที่ชัดเจน ( Reorder point หรือกำหนด Max Min ) และสามารถให้ข้อมูลรายละเอียดของระบบ Inventory ของผลิตภัณฑ์ เช่น ผู้ผลิต/จำหน่าย , ราคาต่อหน่วย , ปริมาณรับ-จ่าย , ปริมาณคงเหลือ , Lot No. , วันหมดอายุ ชัดเจน
3.7	ผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรือมีไว้จำหน่ายต้องได้รับการบรรจุอยู่ในภาชนะที่ถูกต้องเหมาะสม มีการจัดเก็บอย่างถูกต้องเหมาะสมและการจัดการควบคุมสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์	1	ผลิตภัณฑ์ได้รับการบรรจุอยู่ในภาชนะที่ถูกต้องเหมาะสมกับคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์แต่ละรายการ และมีการจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ
		3	ผลิตภัณฑ์ได้รับการบรรจุอยู่ในภาชนะที่ถูกต้องเหมาะสมกับคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์แต่ละรายการ และมีการจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ ไว้ในที่สะอาด มิดชิด เป็นสัดส่วน
		5	ผลิตภัณฑ์ได้รับการบรรจุอยู่ในภาชนะที่ถูกต้องเหมาะสมกับคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์แต่ละรายการ และมีการจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ ไว้ในที่สะอาด มิดชิด เป็นสัดส่วน และสถานที่เก็บ สะอาด แยกห้องเป็นสัดส่วน ชัดเจน และมีการควบคุมอุณหภูมิที่เหมาะสมกับการรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์



3.8	เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการบริการสปา มีมาตรฐาน และมีคู่มือการใช้งานทุกรายการ (ตามรายการที่)	1	มีมาตรฐานหรือมีคู่มือการใช้งาน บางส่วน
		3	มีมาตรฐานและคู่มือการใช้งานทุกรายการ
		5	มีมาตรฐานและคู่มือการใช้งานทุกรายการ และมีใบรับรองมาตรฐาน หรือมีการกำกับตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง
3.9	มีการดูแลรักษาความสะอาดใน ส่วนของเครื่องมือ อุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ อย่างถูกต้องสม่ำเสมอตามมาตรฐาน และให้อยู่ในสภาพปลอดภัยพร้อมใช้งาน มีผู้มีความรู้ดูแลและให้ข้อมูลทีมงานในการเก็บและนำไปใช้ (ตามรายการที่แนบ)	1	มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบและมีแบบบันทึกการดูแลรักษา
		3	มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบและมีแบบบันทึกการดูแลรักษา และมีตารางหรือแผนการดูแลรักษาอุปกรณ์
		5	มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบและมีแบบบันทึกการดูแลรักษา และมีตารางหรือแผนการดูแลรักษาอุปกรณ์ และมีการตรวจสอบค่าความแม่นยำและความเที่ยงตรงของเครื่องมือ และอุปกรณ์

มาตรฐานที่ 4 ด้านบริหารจัดการการจ้การองค์การ (Organization & Management Quality)

หัวข้อ	ข้อกำหนด	คะแนน	เกณฑ์พิจารณา
4.1	มีแผนผังองค์กร ที่เหมาะสมและมีการจัดแบ่งภาระหน้าที่พนักงาน (Job descriptions) ที่ชัดเจนตามตำแหน่งงาน	1	สพไม่มีแผนผังองค์กรและไม่มีรายละเอียดชัดเจนเกี่ยวกับการทำงานตามตำแหน่ง(Job Description
		2	สพ มีแผนผังองค์กร แต่ไม่มีการแบ่งสายงานที่ชัดเจน และถูกต้องตามหลักสากลของสพ
		3	สพ มีแผนผังองค์กร และรายละเอียดการแบ่งสายงาน ชัดเจน มีรายละเอียดของงานตามตำแหน่ง ( Job Descriptions แต่ไม่ครบทุกตำแหน่ง
		4	มีรายละเอียดของงานตามตำแหน่ง ( Job Description) ครบทุกตำแหน่งและปรับปรุงตามระยะเวลา สพมีคู่มือแสดงนโยบายของบริษัทฯ หรือ Company Policies ที่ตรงตามการประกอบธุรกิจ สพของตนเอง
		5	พนักงานทุกตำแหน่ง รับทราบและผ่านการฝึกอบรมให้เข้าใจรายละเอียดของงานตามหน้าที่ของตน โดยละเอียด
4.2	มีสายงานการบังคับบัญชาชัดเจน และส่งเสริมให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	1	สพไม่มีรายละเอียดชัดเจนเกี่ยวกับการทำงานตามตำแหน่ง (ไม่มี Job Descriptions )
		2	มีรายละเอียดของงานตามตำแหน่ง ( Job Descriptions ) แต่ไม่ครบทุกตำแหน่ง
		3	มีรายละเอียดของงานตามตำแหน่ง ( Job Description) ครบทุกตำแหน่งและปรับปรุงตามระยะเวลา
		4	พนักงานทุกตำแหน่ง รับทราบและผ่านการฝึกอบรมให้เข้าใจรายละเอียดของงานตามหน้าที่ของตน โดยละเอียด
		5	พนักงานทุกตำแหน่งมีคุณสมบัติ ประสพการณ์ (ที่กำหนด ตาม รายละเอียด) การศึกษา ครบถ้วน และพอเพียงกับปริมาณงาน ของสพ เพื่อให้การบริการได้รับความพึงพอใจสูงสุด

4.3	<p>มีระบบการว่าจ้างและผลตอบแทนชัดเจน โปร่งใสถูกต้องตามกฎหมายแรงงานไทย</p>	1	ไม่มีสัญญาว่าจ้างงาน (Employment Contract)
		2	มีสัญญาว่าจ้างงาน แต่ไม่ทุกตำแหน่ง
		3	สัญญาว่าจ้างงาน ถูกต้องตามกฎหมายโดยรับรองจากกรมแรงงานเป็นต้น มีรายละเอียดชัดเจนครอบคลุม
		4	สัญญาว่าจ้างทำงาน ปรับปรุงตามระยะเวลาและสอดคล้องกับกฎหมายแรงงาน มีรายละเอียดของตำแหน่งงาน แนบชัดเจน
		5	เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงพนักงาน ระเบียบการทำงาน ค่าตอบแทน หรือค่าจ้างแรงงาน สป่าต้องชี้แจงให้พนักงานทราบโดยทั่วกัน
4.4	<p><b>มีระบบการพัฒนาบุคลากร (Human Resource Development Plans) ที่ทันสมัย และเหมาะสมกับสภาพธุรกิจ</b></p> <p>4.4.1 มีระบบการฝึกอบรมที่เหมาะสมและเกี่ยวข้องกับสภาพธุรกิจขององค์กร และครอบคลุมทุกตำแหน่งงาน</p>	1	ไม่มีแผนงานและการให้การฝึกอบรมพนักงาน สป่า ไม่มีสัญญาว่าจ้างการทำงาน (Employment Contract) สำหรับพนักงานทุกคนและขาดรายละเอียดเฉพาะตำแหน่งงาน (Job Descriptions)
		2	สป่ามีทั้งสัญญาว่าจ้างการทำงาน-Employment Contract ที่ update และมี Job Descriptions ของพนักงานทุกตำแหน่ง มีแผนการฝึกอบรม แต่ให้การฝึกอบรมไม่ครบถ้วนทุกตำแหน่ง
		3	มีระบบและแผนการฝึกอบรม ครบถ้วนและจัดให้มีการฝึกอบรมตามแผนงาน
		4	การฝึกอบรมมีเฉพาะด้าน แต่ไม่มีการส่งเสริมให้พนักงาน เพิ่มพูนความรู้ด้านอื่นๆ
		5	องค์กร เห็นความสำคัญ ของการพัฒนาบุคลากร ทุกๆ ตำแหน่ง ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มศักยภาพส่วนบุคคล ทำให้ องค์กรเจริญก้าวหน้า สป่าใช้เครื่องมือบริหารข้างต้นทั้งหมดมาใช้พัฒนาพนักงาน อย่างมีระบบและมีคุณธรรม และเน้น เป้าหมายการเป็นสป่าที่ยอดเยียมด้านบริหารเป็นสำคัญ

	<p>4.4.2 มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน สม่ำเสมอ ครอบคลุมทุกตำแหน่ง ด้วยความ โปร่งใสและมีคุณภาพ</p>	1	สปา มีรายงานการเข้าและออกของพนักงานโดยการ จดลง บันทึทหรือมีเจ้าหน้าที่ควบคุมการเข้าออก
		2	มีการนำรายงานข้างต้นมาใช้คำนวณค่าแรง และ นำไปเป็นข้อมูลในการประเมินผลการปฏิบัติงานของ พนักงาน
		3	สปา มี Spa Employee Handbook หรือคู่มือพนักงาน ซึ่งใช้เป็นแนวทางให้พนักงานทราบวิธีปฏิบัติตน ขณะเป็นพนักงานของบริษัทฯ ได้อย่างถูกต้อง
		4	สปา มีการ ปรุมนิเทศพนักงานใหม่และมีการ ทบทวนวิธีการปฏิบัติงานเป็นระยะ หรือเมื่อมีการ เปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ การทำงานสูงสุด
		5	สปา ใช้การประเมินผลการปฏิบัติงานมาเป็นเครื่องมือ ในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาพนักงานร่วมกับ แผนการพัฒนาคุณภาพดำเนินงานของสปา ให้ดีขึ้น อย่างสม่ำเสมอ
4.5	<p>มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน (Manual of Operation) เพื่อรักษามาตรฐานการบริการ และการปฏิบัติงานของพนักงานอย่าง ต่อเนื่อง</p> <p>4.5.1 มีคู่มือการปฏิบัติงานของพนักงานของ องค์กร เช่น Spa Employee Handbook, Human Resource Management Handbook , House Keeping + Spa Presentation Handbook and others เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน การปฏิบัติงานของสปา</p>	1	ไม่พบว่ามีคู่มือปฏิบัติงานเลย
		2	มีคู่มือปฏิบัติงานบางส่วน แต่ไม่ทันสมัย หรือมีข้อมูล ไม่ครบถ้วน
		3	มีคู่มือปฏิบัติงานที่ Updated และเพียงพอต่อการ ใช้ งานจริงของสปา
		4	พนักงานส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เข้าถึงคู่มือฯ และมีการประชุมชี้แจงรายละเอียดตาม ความจำเป็น
		5	สปา มีการนำผลการปฏิบัติงานตามคู่มือฯ ไป ประเมินผลงานของพนักงาน สปา เพื่อปรับปรุง ประสิทธิภาพงานบริการให้ดียิ่งขึ้น

	4.5.2 มีระบบการควบคุมการบริการสปาที่ทันสมัย (Operation Systems) ครอบคลุมทุกขั้นตอนของงานบริการเพื่อให้เกิดความประทับใจ และสร้างขวัญกำลังใจให้พนักงาน	1	ไม่มีระบบควบคุมการบริการลูกค้า
		2	มีระบบควบคุมการบริการเป็นบางส่วน ขาดความต่อเนื่องหรือครอบคลุมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
		3	มีระบบการควบคุมการบริการสปาพอเพียงต่อปริมาณธุรกิจ และสามารถป้องกันการผิดพลาดได้พอควร
		4	พนักงานผู้ให้บริการ ได้รับการฝึกอบรมให้เข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างคล่องแคล่วมีประสิทธิภาพ และสามารถนำเสนอบริการสปาได้อย่างดี
		5	สปามีขั้นตอน การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงงานบริการเพื่อให้เกิดความประทับใจ
4.6	มีระบบการจัดทำงบประมาณรายปี และมาตรการติดตามประเมินผลการประกอบการที่ได้มาตรฐานสากล และมีการกำหนดเป้าหมายทางการตลาดที่ชัดเจน (marketing plan) ปฏิบัติได้จริง	1	สปาไม่มีการจัดทำงบประมาณของสปาในแต่ละปี
		2	สามารถให้ข้อมูลข้างต้นได้บางส่วน
		3	สามารถให้รายละเอียดพอเพียงตามความจำเป็น
		4	มีการนำงบประมาณ และแผนการตลาด มาใช้งานจริง และมีการประเมินผลงานแต่ละช่วงเพื่อปรับปรุงแก้ไขแผนการตลาดให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้
		5	สปา ได้นำงบประมาณและแผนการตลาดมาเป็นเครื่องมือทางการบริหารที่ชัดเจนทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผนงานประชุม หรือ หากทางปรับปรุง แก้ไข การทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และมีความเป็นเลิศ ด้านการบริการสปา
4.7	มีระบบควบคุมวัสดุใช้งาน ทรัพย์สิน สินค้าขององค์กร (Inventory control system) และมีการกำหนดมาตรฐานของวัสดุสิ้นเปลืองที่ชัดเจน (Perishable goods) เพื่อควบคุมการจัดซื้อทดแทน และประเมินค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ	1	สปาไม่มีระบบการควบคุม การใช้วัสดุ ในสปา
		2	สปา มีระบบควบคุมมาตรฐานของวัสดุสิ้นเปลืองบางส่วนแต่ไม่ครบทั้งหมด
		3	สปานำระบบการควบคุมมาตรฐานของวัสดุสิ้นเปลือง ที่สมบูรณ์ครบถ้วน แต่มีการนำมาใช้เป็นส่วนเช่น การสั่งซื้อ แต่ขาดการควบคุมการใช้จริงเป็นต้น

		4	<p>สปา นำระบบการควบคุมมาใช้อย่างรัดกุม ถูกต้องมีผู้รับผิดชอบงานที่เข้าใจระบบดี ทำให้เกิดประสิทธิภาพ ด้านต้นทุน และป้องกันการรั่วไหลได้</p>
		5	<p>สปา มี SOP ในการบริหารจัดการสปาในระบบสากล เพื่อใช้รักษามาตรฐานการเป็นสปาที่ให้บริการเป็นเลิศ</p>
4.8	<p>การดำเนินธุรกิจขององค์กร โปร่งใส มีจริยธรรม จรรยาบรรณ ชรรมาภิบาล และรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม</p>	1	<p>สปาไม่สามารถให้รายละเอียดด้านการเงินการเสียภาษี รายละเอียดของพนักงานใบอนุญาตอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง</p>
		2	<p>สามารถให้ข้อมูลข้างต้นได้บางส่วน</p>
		3	<p>สามารถให้รายละเอียดพอเพียงตามความจำเป็น</p>
		4	<p>เจ้าของ ผู้ดำเนินการสปา ตลอดจนพนักงาน แผนกต่างๆ สามารถให้ความชัดเจนเกี่ยวกับการทำธุรกิจของสปาด้วยความเต็มใจ ทำให้รู้สึกสบายใจขณะอยู่ในสปา</p>
		5	<p>สปา เคยได้รับรางวัล คำชมเชยหรือมีข้อความประชาสัมพันธ์ ในสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ สอดคล้องกับบรรยากาศของสปา ขณะตรวจเยี่ยมว่าเป็น สปา ระดับมาตรฐานยอดเยี่ยมด้านบริการ</p>

มาตรฐานที่ 5 ด้านสถานที่ บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม

หัวข้อ	ข้อกำหนด	คะแนน	เกณฑ์พิจารณา
5.1	<b>สถานที่และสภาพแวดล้อม</b> 5.1.1 การตกแต่งสถานที่ต้องมีเอกลักษณ์ ของความเป็นไทย และความเป็นธรรมชาติ ถานที่ สภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก	1	การตกแต่งมีเอกลักษณ์ของความเป็นไทยเป็นบางส่วน ขาดความเป็นธรรมชาติ
		2	มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยและมีความเป็นธรรมชาติไม่ ครอบคลุมทั่วบริเวณทั้งภายนอกและภายในสปปา
		3	มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยและเป็นธรรมชาติสอดคล้อง กันทั้งภายในและภายนอกสปปา
		4	ผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่นควบคู่กับการตกแต่งที่มี เอกลักษณ์ความเป็นไทยชัดเจน เหมาะสมและเป็น ธรรมชาติทั่วบริเวณสปปา
		5	ภูมิสถาปัตยกรรมของอาคารสิ่งก่อสร้าง เน้นความเป็น ไทยและสอดคล้องกับการใช้วัสดุตกแต่งสิ่งประดับและ เครื่องเขียน มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยอย่างชัดเจน ประทับใจ
5.1.2	บริเวณต้อนรับ แยกออกจากส่วนที่ ให้บริการอย่างชัดเจน ไม่รบกวน ผู้รับบริการ	1	อยู่ในบริเวณเดียวกันกับการบริการอื่น
		2	มีการแยกพื้นที่อยู่ชิดติดกัน หรือใช้ร่วมกันมีเสียงรบกวน
		3	มีการแยกพื้นที่โดยใช้แนวกัน เช่น ฉาก, ดินไม้ เป็นต้น
		4	มีการแยกห้องเป็นสัดส่วน
		5	มีการแยกห้องเป็นสัดส่วน ตกแต่งสวยงาม ประทับใจ
5.1.3	สภาพแวดล้อมที่ดี ไม่แออัด และ ปราศจากมลภาวะต่างๆ	1	สภาพแวดล้อมดี ไม่แออัด
		2	ปราศจากมลภาวะใดๆ เช่น เสียง กลิ่น
		3	สภาพแวดล้อมสะอาด ปลอดภัย กว้างขวาง
		4	มีระบบระบายอากาศ ไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ เย็นสบาย
		5	สถานที่ถูกออกแบบมาโดยเฉพาะ มีระบบปรับอากาศ หรือระบายอากาศ ครอบคลุมทุกพื้นที่ เย็นสบาย
5.1.4	การเข้าถึงจุดต่างๆของการให้บริการ อย่างสะดวก	1	เส้นทางเดินเข้าถึงจุดต่างๆคับแคบ
		2	แสงสว่างเพียงพอ
		3	สะดวก กว้างขวาง
		4	มีป้ายบอกทาง หรือจุดให้บริการต่างๆที่ชัดเจน
		5	เส้นทางได้รับการออกแบบมาโดยเฉพาะ มีป้ายบอกทาง ครอบคลุมทุกพื้นที่ สร้างความประทับใจ

5.1.5 มีแผนผังแสดงจุดต่างๆของสถานประกอบการ แสดงไว้อย่างชัดเจน	1	มีแผนผัง แต่ไม่ละเอียด
	2	มีแผนผังแสดงรายละเอียดครบ
	3	ติดตั้งในตำแหน่งที่เห็นได้ชัด
	4	มีแผนผังแสดงครบถ้วน มากกว่า 1 จุด
	5	มีแผนผังแสดงครบถ้วนครอบคลุมทุกพื้นที่
5.1.6 สถานที่มีความสะอาด และมีระบบดูแลรักษาที่ได้อย่างสม่ำเสมอ	1	สะอาดเป็นบางส่วน ทั้งในและนอกอาคาร
	2	พื้นที่โดยรวมสะอาด ทั้งในและนอกอาคาร
	3	มีตารางการทำความสะอาดตรวจสอบได้
	4	มีระบบทำความสะอาด
	5	มีการควบคุม มีระบบการประเมิน ที่ตรวจสอบได้
5.1.7 มีการจัดแสงสว่างอย่างเหมาะสม เพียงพอตามจุดที่ให้บริการ	1	แสงสว่างเหมาะสม ไม่เพียงพอ
	2	แสงสว่างเหมาะสม เพียงพอ
	3	ปรับได้ตามความเหมาะสม
	4	แสงสว่างไม่ส่องเข้าตา ผู้รับบริการ โดยตรง
	5	มีระบบสำรองไฟ กรณีไฟฟ้าปกติดับ
5.1.8 มีการจัดบรรยากาศด้วยกลิ่นที่เหมาะสม	1	มีกลิ่นที่ไม่เหมาะสม
	3	มีกลิ่นมีที่เหมาะสม และเข้าบรรยากาศ
	5	มีกลิ่นมีที่เหมาะสม และเข้าบรรยากาศ และมีความปลอดภัย
5.1.9 ดนตรีหรือเพลงที่ใช้เหมาะสม ฟังแล้วรู้สึกผ่อนคลาย ตามลักษณะของจุดที่ให้บริการ	1	มีเสียงเพลงหรือดนตรีบางพื้นที่
	2	มีเสียงเพลงหรือดนตรีครอบคลุมทุกพื้นที่
	3	สามารถปรับระดับเสียงได้ ในแต่ละจุด
	4	เลือกเพลงได้โดยอิสระในแต่ละจุดบริการ
	5	มีดนตรีที่จัดเตรียมขึ้นเฉพาะสปานี้ๆ
5.1.10 มีความปลอดภัยและมีระบบแจ้งเตือน	1	มีถังดับเพลิงไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่
	2	มีถังดับเพลิงครอบคลุมทุกพื้นที่
	3	มีช่องทางหนีไฟหรือป้ายบอกทางกรณีเป็นอาคาร
	4	มีระบบแจ้งเตือน
	5	มีระบบดับเพลิงและมีบันไดหนีไฟสำหรับอาคาร 2 ชั้นขึ้นไป



5.2	สิ่งอำนวยความสะดวก 5.2.1 มีคู่มือเกอร์หรือผู้เซฟให้ลูกค้า จัดเก็บทรัพย์สินมีค่าที่ปลอดภัย	1	มีที่จัดเก็บทรัพย์สินมีค่า
		2	มีคู่มือเกอร์หรือผู้เซฟ
		3	มีคู่มือเกอร์หรือผู้เซฟ เพียงพอ
		4	มีการใช้งานอย่างเป็นระบบ
		5	มีการใช้งานอย่างเป็นระบบ และเป็นส่วนตัว
	5.2.2 มีบริเวณพักผ่อน (Relaxation Area)	1	มีอยู่ในบริเวณเดียวกันกับส่วนอื่นๆ
		2	มีการแยกพื้นที่ อยู่ชิดติดกัน หรือใช้ร่วมกัน มีเสียงรบกวน
		3	มีการแยกพื้นที่ โดยใช้แนวกัน เช่น ฉาก ต้นไม้ เป็นต้น
		4	มีการตกแต่งสวยงาม
		5	ไม่มีเสียงรบกวน จากส่วนอื่นๆ ประทับใจ
	5.2.3 มีบริเวณบริการอาหารและเครื่องดื่ม เพื่อสุขภาพ (Healthy Restaurant)	1	มีบริเวณบริการเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ
		2	มีห้องสำหรับบริการเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ
		3	มีบริเวณบริการอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ
		4	มีห้องอาหารสำหรับบริการอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ
		5	มีพนักงานบริการเฉพาะเพื่อบริการอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ
	5.2.4 มีบริเวณให้อ่านหนังสือ (Reading Area)	1	มีอยู่ในบริเวณเดียวกันกับบริการอื่น
		2	มีการแยกพื้นที่ อยู่ชิดติดกัน หรือใช้ร่วมกัน มีเสียงรบกวน
		3	มีการแยกพื้นที่ โดยใช้แนวกัน เช่น ฉาก ต้นไม้ เป็นต้น
		4	มีการแยกห้องเป็นสัดส่วน
		5	มีการแยกห้องเป็นสัดส่วน ตกแต่งสวยงาม ประทับใจ
	5.2.5 มีบริเวณให้คำปรึกษา (Consultation Area)	1	มีอยู่ในบริเวณเดียวกันกับบริการอื่น
		2	มีการแยกพื้นที่ อยู่ชิดติดกัน หรือใช้ร่วมกัน มีเสียงรบกวน
		3	มีการแยกพื้นที่ โดยใช้แนวกัน เช่น ฉาก ต้นไม้ เป็นต้น
		4	มีการแยกห้องเป็นสัดส่วน
		5	มีการแยกห้องเป็นสัดส่วน ตกแต่งสวยงาม ประทับใจ

5.2.6 มีบริเวณทำสมาธิ (Meditation Area)	1	มีอยู่ในบริเวณเดียวกันกับบริการอื่น
	2	มีการแยกพื้นที่ที่อยู่ชิดติดกัน หรือใช้ร่วมกัน มีเสียงรบกวน
	3	มีการแยกพื้นที่โดยใช้แนวกัน เช่น ฉาก, ต้นไม้ เป็นต้น
	4	มีการแยกห้องเป็นสัดส่วน
	5	มีการแยกห้องเป็นสัดส่วน ตกแต่งสวยงาม ประทับใจ
5.3 การอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม 5.3.1 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม	1	มีการกำหนดและประกาศนโยบายด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษรให้พนักงานทราบและปฏิบัติโดยทั่วกัน
	3	มีแผนงาน โครงการ และกิจกรรมเพื่อนำนโยบายสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติ
	5	มีการกำหนดค่าเป้าหมายในแผนงานอย่างชัดเจน และสามารถดำเนินการได้
5.3.2 มีมาตรการรักษาสิ่งแวดล้อมและลดภาวะโลกร้อน	1	มีมาตรการส่งเสริมการลดภาวะโลกร้อน โดยการประหยัดพลังงานหรือการใช้พลังงานทดแทน
	2	มีการกำหนดเป้าหมายการลดการใช้พลังงาน หรือกำหนดมาตรการเพื่อลดการใช้พลังงานที่ชัดเจน
	3	มีการรณรงค์เรื่องการประหยัดพลังงานและการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า
	4	มีการใช้ผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และอุปกรณ์อื่นๆที่ย่อยสลายได้
	5	มีการตรวจสอบและตรวจวัดปริมาณและคุณภาพน้ำทิ้งก่อนการบำบัดอย่างสม่ำเสมอเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการน้ำทิ้งอย่างมีประสิทธิภาพ
5.3.3 มีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและมีการจัดการน้ำเสีย	1	มีการตรวจสอบและตรวจวัดปริมาณและคุณภาพน้ำทิ้งก่อนการบำบัดอย่างสม่ำเสมอเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการน้ำทิ้งอย่างมีประสิทธิภาพ
	2	มีการตรวจสอบและตรวจวัดปริมาณและคุณภาพน้ำทิ้งก่อนการบำบัดอย่างสม่ำเสมอเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการน้ำทิ้งอย่างมีประสิทธิภาพ
	3	มีมาตรการประหยัดน้ำ เช่น การแสดงสถิติปริมาณการใช้น้ำในแต่ละเดือนให้บุคลากรได้ทราบและตระหนักในบทบาทหน้าที่ในการใช้อย่างรู้คุณค่าและมีประสิทธิภาพ

		4	มีมาตรการการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เช่น ใช้น้ำรดน้ำต้นไม้ เป็นต้น
		5	ส่งเสริมบทบาทบุคลากรมีส่วนร่วมของบุคลากรในการใช้น้ำและทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและมีประสิทธิภาพด้วยการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องเชิญชวนผู้ใช้บริการหรือหุ้นส่วนธุรกิจในการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าและมีประสิทธิภาพ
5.3.4 การลดปริมาณของเสียและคัดแยกขยะมูลฝอย		1	มีการดำเนินการเพื่อลดการเกิดขยะมูลฝอยและของเสีย
		2	มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการคัดแยกขยะอย่างถูกต้องและมีการดำเนินการคัดแยกขยะ (แบ่งเป็นขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ขยะที่สามารถย่อยสลายได้ ขยะมูลฝอยทั่วไป และอันตราย)
		3	มีการนำขยะที่คัดแยกบางส่วนที่สามารถให้กลับมาใช้ซ้ำหรือนำขยะมูลฝอยที่สามารถสลายได้ไปให้ประโยชน์ต่อไป เช่น นำไปทำปุ๋ย
		4	ไม่มีการแพร่กระจายของขยะมูลฝอย น้ำเสีย และกลิ่นจากขยะมูลฝอยก่อนนำไปกำจัด
		5	มีการจัดกิจกรรม วิธีดำเนินการและการให้บริการที่จะนำไปสู่การลดปริมาณมูลฝอย มีการเสริมสร้างจิตสำนึกและความเข้าใจแก่บุคลากรในการลดปริมาณมูลฝอย

ลงชื่อ..... ผู้ขอใบรับรองคุณภาพ

(.....)

ผู้ประกอบการสปาเพื่อสุขภาพหรือผู้แทน

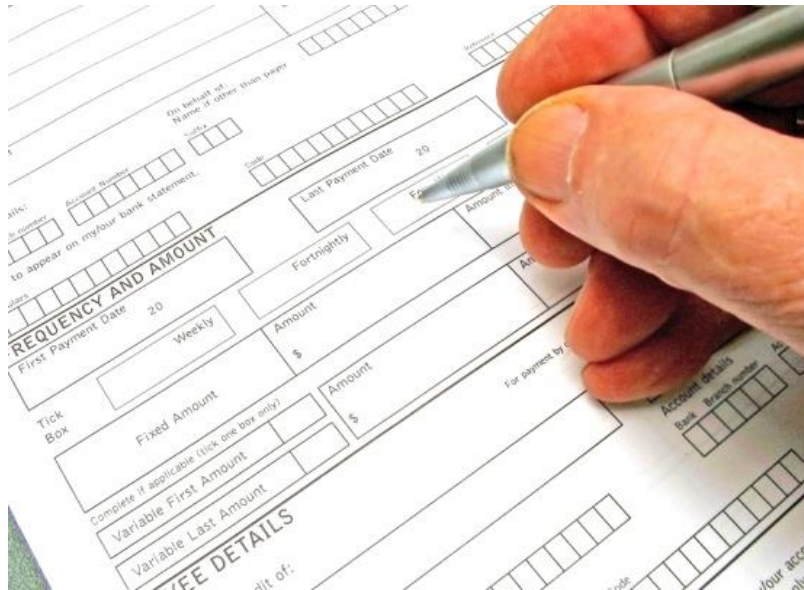
วัน/เดือน/ปีที่ยื่นคำร้อง ...../...../.....

#### หมายเหตุ

๑. สำหรับสถานประกอบการที่ไม่มีที่พักยกเว้นไม่ต้องดำเนินการใน ข้อ๕.๒.๖(มีข้อใดอีก)

๒. การให้คะแนนต้องเรียงลำดับในแต่ละข้อ ต้องมี ข้อ ๑ ต่อด้วยข้อ๒ ต่อด้วยข้อ๓ ต่อด้วยข้อ๔ จึงได้ในข้อ๕

ภาพประกอบ แบบคำขอใบรับรองคุณภาพสถานประกอบการสปาเพื่อสุขภาพ  
โดยวิธีประเมินตนเองของสถานประกอบการ



## กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสปาและการนวดเพื่อสุขภาพ

ประเด็น	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
การกำกับดูแล	<p>พ.ร.บ การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542</p> <p><b>ธุรกิจสปา</b></p> <p>ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวຍมาตรฐานของสถานที่ การบริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานสำหรับสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวຍ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการสถานบริการ พ.ศ. 2509</p>
การกำกับดูแล	<p>ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2551 (เล่ม 125 ตอนพิเศษ 176 ง หน้า 18 - 45</p> <p><b>ธุรกิจความงาม</b></p> <p>พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522</p>
การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว	<p><b>ธุรกิจสปา</b></p> <p>สปาเป็นธุรกิจในบัญชี 3 (21) ของ พ.ร.บ การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ซึ่งหากต่างชาติต้องการเข้ามาลงทุนโดยถือหุ้นเกินกว่า 49% ต้องมาขออนุญาตจากคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว</p> <p><b>ธุรกิจความงาม</b></p> <p>- กำหนดให้การให้บริการด้านเสริมสวຍและทำผมเป็นธุรกิจบริการที่อยู่ในบัญชี 3 (21) ท้าย พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ซึ่งคนต่างด้าวอาจถือหุ้นข้างมากได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว</p>
การทำงานของคนต่างด้าว	<p>พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522</p> <p>- กำหนดให้งานตัดผม ตัดผมหรืองานเสริมสวຍเป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำตามบัญชีท้าย พ.ร.ฎ.</p> <p>ประกาศกระทรวงสาธารณสุขเรื่องกำหนดสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวຍมาตรฐานของสถานที่ การบริการ ผู้ให้บริการ หลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบเพื่อการรับรองให้เป็นไปตามมาตรฐานสำหรับสถานที่เพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมสวຍ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการสถานบริการ พ.ศ. 2509 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2551 (เล่ม 125 ตอนพิเศษ 176 ง หน้า 18 - 45</p> <p>- กำหนดให้ผู้ดำเนินการกิจการสปาเพื่อสุขภาพต้องมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย</p>
การออกใบอนุญาต	<p>ประกาศกระทรวงสาธารณสุข</p> <p>- ผู้ประกอบการที่ยื่นขอให้รับรองมาตรฐานสถานประกอบการที่ดำเนินกิจการสปาเพื่อสุขภาพ กิจการนวดเพื่อสุขภาพ และกิจการนวดเพื่อเสริมสวຍ ต้องมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย</p>



### อ้างอิง

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2554). ธุรกิจบริการ : สປาและนวดไทย. มปท.

[www.dtn.go.th](http://www.dtn.go.th)

[www.thailandaec.com](http://www.thailandaec.com)

[www.facebook.com/TradeNegotiations](https://www.facebook.com/TradeNegotiations)

## การจัดการสุขาภิบาล และสิ่งแวดล้อมสุขอนามัยของผู้ปฏิบัติงาน



กิจการสปาเพื่อสุขภาพเป็นการให้บริการใกล้ชิดกับลูกค้า มีความเสี่ยงที่สามารถแพร่เชื้อโรคระหว่างผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการได้ ดังนั้น การป้องกันการติดโรคจึงมีความสำคัญที่สุด ทั้งการป้องกันตนเอง และป้องกันลูกค้า จึงควรมีการปฏิบัติตนเอง ดังนี้

### สุขอนามัยของผู้ปฏิบัติงาน

1. ต้องเป็นผู้มีสุขภาพอนามัยดีในขณะที่ปฏิบัติงาน โดยไม่ป่วยเป็นโรคที่ต้องห้ามหรือโรคติดต่อร้ายแรง ในกรณีที่เกิดการเจ็บป่วยด้วยโรคที่อาจจะติดต่อไปยังผู้ให้บริการ ควรรับการรักษาให้หายเป็นปกติก่อนที่จะมาปฏิบัติงาน

2. ควรมีการปฏิบัติดูแลสุขวิทยาส่วนบุคคลที่ดี ได้แก่

2.1 ดูแลความสะอาดของร่างกาย

2.2 ดูแลทำความสะอาดเส้นผม

2.3 ดูแลเล็บมือ เล็บเท้า ให้สั้นอยู่เสมอ

2.4 ใส่เสื้อผ้าที่สะอาด ไม่อับชื้น และเหมาะสมกับสภาพอากาศ

2.5 ดูแลรักษามือให้สะอาด และมีสุขภาพดี

2.6 ควรปรองพินให้สะอาดอย่างทั่วถึง ทุกซีก ทุกด้าน

3. ในการปฏิบัติงานไม่ควรสวมเครื่องประดับ เช่น กำไล แหวน อาจทำให้ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน หรือไปทำอันตรายต่อผู้รับบริการได้

4. ในกรณีที่มีการให้บริการ ที่อาจมีการหายใจรดบริเวณใบหน้าของผู้รับบริการ เช่น ในการดูแลและ นวดบริเวณใบหน้า ผู้ให้บริการต้องสวมอุปกรณ์ที่ถูกสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการหายใจรดบริเวณใบหน้า ผู้รับบริการ และการแพร่กระจายเชื้อระบบการเดินหายใจไปสู่ผู้รับบริการ

5. ควรมีการตรวจสอบสุขภาพของผู้ให้บริการประจำปี เพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ และอนามัยที่ดี ของผู้ปฏิบัติงาน โดยสถานประกอบการ ควรจัดให้มีการตรวจสุขภาพพนักงานเพื่อเป็นการเฝ้าระวังและตรวจ ติดตามการเกิดโรค ทั้งโรคที่ติดต่อและโรคไม่ติดต่อ อันอาจจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และสุขอนามัยของผู้ใช้บริการได้

6. ต้องได้รับการอบรมหลักสูตรการให้บริการตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

7. ในการปฏิบัติงาน ผู้ให้บริการต้องแสดงกริยาวาจา สุภาพ อ่อนโยน ไม่หลอกล้อ และกลั่นแกล้งทำ ร้ายผู้รับบริการ รวมทั้งต้องไม่แสดงกริยาอาการ ที่ทำให้ผู้รับบริการเข้าใจว่า ต้องการมีเพศสัมพันธ์ และต้องไม่มีเพศสัมพันธ์กับผู้รับบริการ

คุณสมบัติของผู้ให้บริการ

ผู้ให้บริการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

1. มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์

2. ได้รับการอบรมหรือถ่ายทอดความรู้จากหน่วยงานราชการ สถาบันหรือสถานศึกษาตามที คณะกรรมการรับรอง หรือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานในกิจการสปาเพื่อสุขภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี มีหนังสือรับรองการทำงานจากสถานประกอบการและผ่านการทดสอบความรู้และประสบการณ์โดย คณะกรรมการ

3. ไม่เป็นโรคต้องห้ามดังต่อไปนี้

3.1 โรคพิษสุราเรื้อรัง

3.2 โรคติดยาเสพติดให้โทษอย่างร้ายแรง

3.3 โรคจิตร้ายแรง

3.4 โรคอื่นในระยะรุนแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการทำ งานหรือโรคติดต่อ

4. ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

5. กรณีเคยเป็นผู้ให้บริการมาก่อน แต่ถูกเพิกถอนใบประเมินความรู้ความสามารถ จะต้องเลย ระยะเวลาเพิกถอนไม่น้อยกว่า 2 ปี จึงจะขอประเมินความรู้ ความสามารถใหม่ได้

สถานที่ที่เอื้อต่อสุขภาพ บรรยากาศและสุขอนามัยของสถานที่

-ที่ที่เหมาะสม ห่างไกลจากแหล่งมลพิษ พื้นที่ให้บริการไม่อยู่ในพื้นที่เดียวกับสถานบริการ มีที่จอดรถ เพียงพอ ทางเข้า/ออกชัดเจน ป้ายบอกสถานที่ในสปาชัดเจนเห็นชัด พื้นที่ต้อนรับสะอาดเรียบร้อย

-อาคารสถานที่ มีโครงสร้างแข็งแรงมั่นคง มีการแบ่งสัดส่วนของพื้นที่ใช้สอยชัดเจน

-บริเวณพื้นที่รอบ ๆ สปาต้องสะอาดเรียบร้อย ตกแต่งภูมิทัศน์ให้ดูร่มรื่น มีการจัดขยะมูลฝอยที่ดี

-มีระบบแสงสว่าง ระบายอากาศ และปรับอากาศที่เหมาะสม

-น้ำดื่ม น้ำใช้ พอเพียง สะอาด



-การกำจัดสิ่งปนเปื้อน การป้องกันแมลงและพาหะนำโรค การป้องกันเชื้อแบคทีเรียในสปา ในข้าวของเครื่องใช้ เช่นผ้าขนหนู ผ้าปูที่นอน รวมถึงในห้องน้ำ และสถานที่อื่น ๆ ในสปา

#### โรคหรือโอกาสเจ็บป่วย ที่อาจเกิดจากสถานบริการ

1.โรคติดต่อทั่วไปที่มีการแพร่กระจายทางหายใจ (Airborne disease) เช่น หวัด วัณโรค สุกใส หัด หัดเยอรมัน ไอกรน ฯลฯ ซึ่งโรคติดต่อที่มีโอกาสแพร่ทางการหายใจ และพบได้บ่อย คือ หวัด และวัณโรค

2.โรคติดต่อทั่วไปที่มีการแพร่กระจายโดยการสัมผัสกับเลือดหรือสารคัดหลั่ง ซึ่งอาจเป็นผลจากการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ ของมีคมที่ทำให้เกิดบาดแผล (Bloodborne disease) เช่น ตับอักเสบบี และซี โรคเอดส์ โดยพบว่า โอกาสหรือความเสี่ยงในการติดเชื้อเมื่อถูกเข็มตำนั้น ตับอักเสบบี มีโอกาสติดเชื้อมากที่สุด คือ ตั้งแต่ 2 % จนถึง 20 – 40 % ส่วนตับอักเสบบี มีโอกาสการเกิดโรคประมาณ 1.2 – 10 % เมื่อถูกเข็มตำ ขณะที่เชื้อโรคเอดส์ (HIV) มีโอกาสติดโรค 0.1 – 0.4 % เมื่อถูกเข็มตำ

3.โรคผิวหนังจากการติดเชื้อ ที่ติดต่อกจากการสัมผัส หรือจากเครื่องมืออุปกรณ์ ที่มีเชื้อปนเปื้อน การแพ้สารสัมผัสชนิดต่าง ๆ โดยอาจแบ่งได้ตามตำแหน่ง และกลุ่มของเชื้อที่เป็นสาเหตุก่อโรค ดังนี้

#### 3.1โรคติดเชื้อของผิวหนัง ผผ และหนังศีรษะ

-โรคติดเชื้อรา มีแหล่งที่มา 3 ทางด้วยกัน คือ จากคน สัตว์เลี้ยง และดิน เช่น กลาก เป็นต้น

-โรคติดเชื้อแบคทีเรีย เช่น รูขุมขนอักเสบบี เป็นต้น

-โรคติดเชื้อไวรัส เช่น หูด , หูดข้าวสุก , เริม , งูสวัด เป็นต้น

-โรคติดเชื้อปรสิตและแมลง เช่น หิด , เหา เป็นต้น

#### 3.2โรคติดเชื้อบริเวณเล็บ

-โรคติดเชื้อราที่เล็บ (Onychomycosis) ส่วนมากมักเกิดจากเชื้อกลาก (Dermatophyte)

-โรคติดเชื้อแบคทีเรียที่เล็บ (Acute paronychia) มักเกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรียพวก Staphylococcus หรือ Streptococcus group A หรืออาจเกิดจากการติดเชื้อแกรมลบ เช่น Pseudomonas

4.การแพ้สารสัมผัส อาจเกิดขึ้นได้กับลูกค้าผู้รับบริการ หรือช่างผู้ให้บริการได้ เนื่องจากมีการใช้สารเคมีหลายชนิด ซึ่งเป็นส่วนประกอบในสบู่ แชมพู น้ำมันนวด สารหอมระเหย เครื่องสำอางต่าง ๆ ที่ใช้ ที่พบได้บ่อย เกิดจากยาอ้อมผมที่มีสารประกอบพวก Phenylenediamine (PPD) และสารฟอกสีผมที่มีส่วนประกอบของ Ammonium persulfate

นอกจากนี้ อาจพบการแพ้สัมผัสซึ่งเกิดจากสารประเภทน้ำหอมต่าง ๆ และยาทาเล็บ ทั้งนี้ เมื่อมีการแพ้เกิดขึ้น การรักษาคือ ต้องหยุดใช้ไว้ก่อน เมื่อหยุดแล้วอาการหายไป เป็นการยืนยันว่า แพ้สารตัวนั้น แต่ถ้าหาสาเหตุไม่พบ อาจใช้วิธีให้แพทย์ทดสอบภูมิแพ้ ผิวหนัง เมื่อทราบว่า สารใดเป็นสาเหตุและสามารถหลีกเลี่ยงไม่ใช้อีก อาการแพ้ก็จะหายไป



อ้างอิง

[www.dtn.go.th](http://www.dtn.go.th)

## คู่มือประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการนวดไทยใน สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ และสถานพยาบาลเอกชน



### 1. นิยาม

**1.1 การนวดไทย** หมายความว่า การตรวจ การวินิจฉัย การบำบัด การรักษา การป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพและการฟื้นฟูสุขภาพ โดยใช้องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับศิลปะการนวดไทย ทั้งนี้ด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย (ความหมายตามมาตรา 3 พระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556)

การนวดไทยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

**1.1.1 การนวดเพื่อส่งเสริมสุขภาพ** หมายความว่า การนวดเพื่อผ่อนคลายกล้ามเนื้อ บรรเทาอาการปวดเมื่อย คลายเครียด ซึ่งสามารถดำเนินการได้ในสถานพยาบาลและสถานประกอบการ

**1.1.2 การนวดเพื่อรักษา** หมายความว่า การนวดเพื่อบำบัดอาการเจ็บป่วยต่างๆ ของร่างกาย โดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือวิชาชีพการแพทย์แผนไทย/การแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้ช่วยแพทย์ แผนไทยภายใต้การดูแลของผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งต้องดำเนินการในสถานพยาบาลเท่านั้น

**1.2 สถานพยาบาล** หมายความว่า สถานที่รวมตลอดถึงยานพาหนะ ซึ่งจัดไว้เพื่อการประกอบโรคศิลปะตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะการประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม การประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ หรือการประกอบวิชาชีพทันตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพทันตกรรม ทั้งนี้โดยกระทำเป็นปกติธุระ ไม่ว่าจะได้รับประโยชน์ตอบแทนหรือไม่แต่ไม่รวมถึงสถานที่ขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ซึ่งประกอบการขายยาโดยเฉพาะ (ความหมายตามมาตรา 4 พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541) ได้แก่ โรงพยาบาล และคลินิก ที่มีการจัดบริการนวดไทย โดยได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ รวมถึงสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐทุกระดับ

## 2. มาตรฐานการนวดไทยในสถานพยาบาล

### 2.1 คุณสมบัติทั่วไปของสถานพยาบาล

2.1.1 สถานพยาบาลได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมายกำหนด และไม่มี บริการทางเพศแอบแฝง

2.1.2 สถานพยาบาลแสดงป้ายผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประกอบการ ให้เห็นอย่างชัดเจน

2.1.3 มีป้ายห้ามสูบบุหรี่ติดไว้ที่สถานพยาบาล

2.1.4 มีป้ายแสดงขั้นตอนการรับบริการ ข้อห้าม ข้อควรระวัง และข้อปฏิบัติในการนวดไทย

### 2.2 ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม

2.2.1 ด้านสิ่งแวดล้อมของสถานที่ ต้องประกอบด้วย

- มีความสะอาด
- สถานที่เป็นระเบียบ
- อากาศถ่ายเทปลอดโปร่ง
- ปราศจากเสียงดังรบกวน
- มีแสงสว่างเพียงพอ
- มีระบบสุขาภิบาลที่เหมาะสม

2.2.2 ด้านความปลอดภัย

- มีระบบป้องกันอัคคีภัย
- มีระบบป้องกันการติดเชื้อเหมาะสม

### 2.3 ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ

- ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามที่กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกกำหนด เช่น เตียงนวด ที่นอน หมอน ผ้าสำหรับนวด เสื้อผ้าสำหรับเปลี่ยนสำหรับผู้รับบริการ ลูกประคบ เป็นต้น

#### หมายเหตุ

มาตรฐานด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ให้ยึดตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมและสนับสนุนการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน (รพ.สส.พท) ของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเฉพาะที่เกี่ยวข้องเรื่องมาตรฐานการนวดไทย ได้แก่ ที่พักคอยผู้รับบริการ ห้องตรวจโรค ห้องนวด ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า ห้องส้วม ตู้สำหรับเก็บของหรือระบบรับฝากของใช้ส่วนตัวของผู้รับบริการ และการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ/ ผู้สูงอายุ

### 2.4 ด้านการบริการ

2.4.1 เวลาเปิด-ปิด (08.00 – 24.00 น.) ยกเว้นสถานที่ที่ให้เปิดบริการ 24 ชั่วโมง ตามกฎหมาย เช่น สนามบิน

2.4.2 จัดหาทะเบียนประวัติผู้รับบริการ

2.4.3 ไม่มีบริการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2.4.4 ไม่จัดหรือยินยอมให้มีรูปแบบการให้บริการที่อาจเข้าข่ายหรือฝ่าฝืนกฎหมายสถานพยาบาล

2.4.5 มีระบบการคัดกรองผู้รับบริการ

- 2.4.6 จะต้องไม่มีการโฆษณาโอ้อวด
- 2.4.7 ต้องแสดงอัตราค่าบริการที่เปิดเผยและเห็นชัดเจน
- 2.4.8 ต้องมีค่านะนาทั่วไป

## 2.5 ผู้ให้บริการ

2.5.1 ผู้ให้บริการนวดไทยทุกคนต้องผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย จากหน่วยงานราชการ สถาบัน หรือสถานศึกษา ตามที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ หรือสภาวิชาชีพการแพทย์แผนไทยกำหนด

2.5.2 ผู้ให้บริการตามคุณสมบัติ ตามข้อ 2.5.1 อย่างน้อยร้อยละ 50 ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย 330 ชั่วโมงขึ้นไป หรือได้รับใบรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานระดับ 2 ขึ้นไป ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน รวมกันของผู้ให้บริการทั้งหมด

2.5.3 การแต่งกาย มีเครื่องแบบสำหรับผู้ให้บริการสะอาดเรียบร้อยสะดวกต่อการบริการ และมีป้ายชื่อผู้ให้บริการติดไว้ที่หน้าอก ไม่ใส่เครื่องประดับและของมีค่าที่เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการนวด

2.5.4 การมีจรรยาบรรณ เช่น ไม่ดื่มสุราขณะให้บริการนวด ไม่มีเรื่องร้องเรียน

### หมายเหตุ

มาตรฐานด้านผู้ให้บริการนวดไทยในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ให้ยึดตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมและสนับสนุนการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน (รพ.สส.พท) ของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เฉพาะบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนวดไทย ได้แก่ หัวหน้างานการแพทย์แผนไทย ผู้ที่ทำหน้าที่ซักประวัติตรวจร่างกายวินิจฉัยโรคและสั่งการรักษา ผู้ให้บริการนวดเพื่อการรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสุขภาพ ผู้ให้บริการนวดเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และผู้ได้รับใบประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประเภทเวชกรรมไทย หรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์

## 2.6 สำหรับสถานพยาบาลระดับตีเยี่ยม ต้องมีคุณสมบัติเพิ่มดังนี้

2.6.1 สถานพยาบาล มีแพทย์แผนไทยที่ได้รับใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะการแพทย์แผนไทยประเภทเวชกรรมไทย ประเภทการนวดไทย หรือใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์จำนวน 1 คน หรืออาจมากกว่า และมีบุคลากรผู้ให้บริการผ่านการอบรมนวดไทยหลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนไทย 330 ชั่วโมงขึ้นไป หรือได้รับใบรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานระดับ 2 ขึ้นไป รวมแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90

2.6.2 การตกแต่งสถานที่ แสดงความเป็นไทย มีเพลงบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีไทย กลิ่นเครื่องหอมดอกไม้ไทย หรือสมุนไพรไทย

2.6.3 ผู้ให้บริการมีการแต่งกายสุภาพที่แสดงถึงวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทย

2.6.4 มีบริการน้ำดื่มสมุนไพรให้ผู้มารับบริการ

2.6.5 มีบริการเอกสารความรู้ หรือหนังสือเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทยให้ผู้รับบริการชมระอ

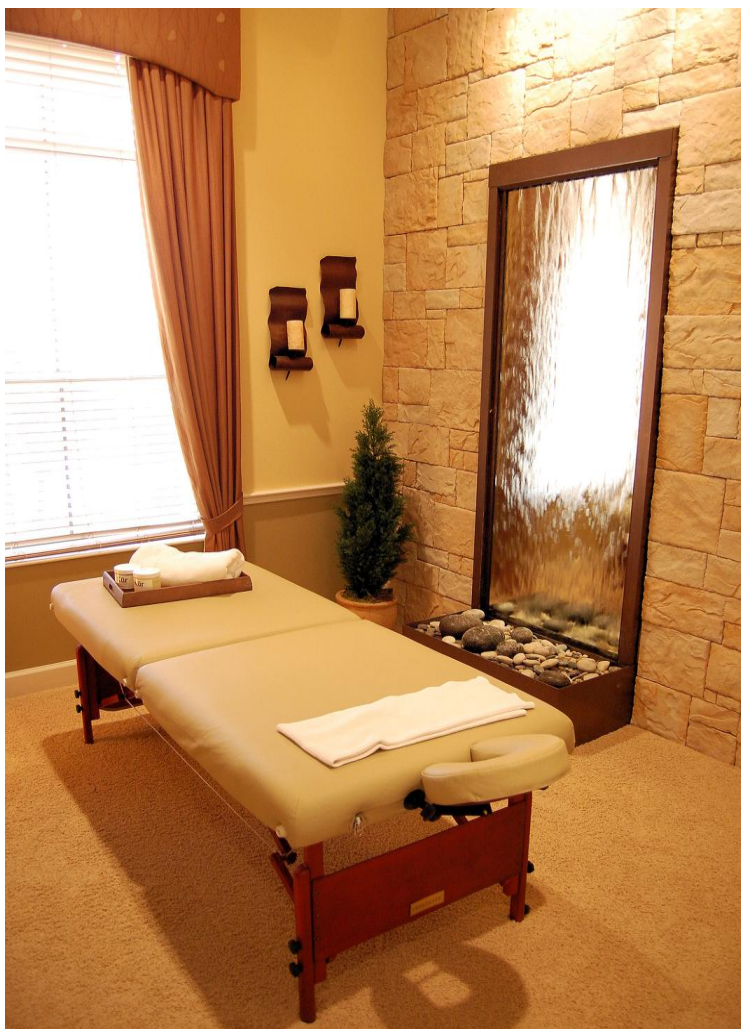
2.6.6 มีส่วนบริการสำหรับญาติ/ผู้มาติดต่อขณะรับบริการ เช่น ที่นั่งพักคอย น้ำดื่ม มุมอ่านหนังสือ เป็นต้น

2.6.7 มีส่วนบริการให้คำแนะนำด้านสุขภาพ หรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการอาหารและยา

#### หมายเหตุ

มาตรฐานด้านการบริการในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ให้ยึดตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมและสนับสนุนการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน (รพ.สส.พท) ของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเฉพาะที่เกี่ยวกับเรื่องมาตรฐานการนวดไทย ได้แก่ การจัดการบริการผู้ป่วยนอก การให้บริการนวดไทยเพื่อการรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสภาพ การให้บริการนวดไทยเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค และระบบการรายงาน

นอกจากนี้ ในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐให้มีมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานและด้านการควบคุมคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการนวดไทย โดยยึดตามแนวทางของมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน และด้านการควบคุมคุณภาพ ตามมาตรฐาน รพ.สส.พท ของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก



### 3. การเพิกถอน

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีสิทธิเพิกถอนใบประกาศนียบัตรนี้ หากพบว่าได้กระทำความผิดจากเกณฑ์รับรองมาตรฐานการนวดไทยที่กำหนดไว้

เกณฑ์การพิจารณา

**การประเมินรับรองมาตรฐานการนวดไทย** แบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

- ระดับมาตรฐาน สถานพยาบาลต้องผ่านเกณฑ์ประเมินมาตรฐานการนวดไทย ข้อ 1 - 5 ทุกข้อ  
ร้อยละ 100

- ระดับดีเยี่ยม สถานพยาบาลต้องผ่านเกณฑ์ประเมินมาตรฐานการนวดไทย ข้อ 1 - 6 ทุกข้อ  
ร้อยละ 100

#### หมายเหตุ

มาตรฐานการนวดไทยในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ด้านผู้ให้บริการ ด้านการบริการ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านการควบคุมคุณภาพ ดังนั้นแบบประเมินผลและการให้คะแนน แนวทางการคำนวณผลการประเมิน และระดับผล การประเมินของมาตรฐานการนวดไทยในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ให้ยึดตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมและสนับสนุนการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน (รพ. สส.พท) ของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

อ้างอิง : กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

## ข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพของไทย ในเวทีต่างๆ และข้อผูกพันของประเทศคู่เจรจา



ขอบเขตและระดับข้อผูกพันของไทย และข้อผูกพันของประเทศคู่เจรจาในสาขาสุขภาพ ในการเปิดตลาดการค้าบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพของไทย มีดังนี้

### 1.องค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO)

ไทย ไม่มีข้อผูกพันในสาขานี้

### 2.ความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services : AFAS)

ASEAN เริ่มการเจรจาลดข้อจำกัดด้านการค้าบริการระหว่างกันมา ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2538 โดยได้ดำเนินการเจรจามาเป็นรอบ ๆ และได้จัดทำข้อผูกพันเปิดตลาดมาแล้วทั้งสิ้น รวม 7 ชุด ซึ่งการดำเนินการจัดทำข้อผูกพันการเปิดตลาดด้านบริการแต่ละชุด จะมีการปรับปรุงข้อผูกพัน

โดยลด/ยกเลิกข้อจำกัดภายใต้หลักการ Progressive Liberalization คือ ททยอยเปิดตลาดมากขึ้นแบบค่อยเป็นค่อยไป เป็นรอบ ๆ ละ 2 ปี

ปัจจุบัน สมาชิก ASEAN อยู่ระหว่างการเจรจาจัดทำข้อผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 8 (8th Package) ตามแผนงานเปิดตลาดด้านการค้าบริการ ภายใต้ AEC Blueprint ซึ่งประเทศสมาชิกมีกำหนดต้องดำเนินการยื่นข้อผูกพันให้แล้วเสร็จภายในปี 2553 โดยต้องผูกพันสาขาบริการให้ได้ตามเป้าหมายที่ระบุไว้

#### ข้อผูกพันด้านบริการสุขภาพ

เป็นหนึ่งในสาขาบริการเร่งรัดตาม AEC Blueprint25 ซึ่งมีเป้าหมายลด/เลิกข้อจำกัดต่อการค้าบริการ ภายในปี พ.ศ. 2553 (ค.ศ. 2010) โดยต้องอนุญาตให้นักลงทุนอาเซียนมีสัดส่วนการถือหุ้นได้ไม่ต่ำกว่า 70 % และต้องยกเลิกข้อจำกัด การเข้าสู่ตลาดอื่น ๆ ทั้งหมด

อย่างไรก็ดี ไทยยังไม่มีข้อผูกพันใด ๆ ในส่วนของบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับสุขภาพ เช่น สปา



และขนาดไทย

**3.ความตกลงการค้าเสรี อาเซียน-จีน (ASEAN - China Free Trade Agreement : ACFTA)**

ไทย ไม่มีข้อผูกพันในสาขานี้

**4.ความตกลงการค้าเสรี อาเซียน-เกาหลี (ASEAN - Korea Free Trade Agreement : AKFTA)**

ไทย ไม่มีข้อผูกพันในสาขานี้

**5.ความตกลงเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรี อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (Agreement Establishing the ASEAN-Australia-New Zealand Free Trade Area : AANZFTA)**

ไทย ไม่มีข้อผูกพันในสาขานี้

**6.ความตกลงการค้าเสรี ไทย-ออสเตรเลีย (Thailand - Australia Free Trade Agreement : TAFTA)**

ไทย ไม่มีข้อผูกพันในสาขานี้

ออสเตรเลีย มีข้อผูกพันคือ สปาและนวดไทย ภายใน 3 ปีหลังจากความตกลงมีผลบังคับใช้ จะมีความร่วมมือในการยอมรับคุณสมบัติ (วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ใบอนุญาต) ของผู้ให้บริการไทย

**7.ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นไทย-นิวซีแลนด์ (Thailand - New Zealand Closer Economic Partnership Agreement : TNZCEP)**

ไทย ไม่มีข้อผูกพันในสาขานี้

นิวซีแลนด์ มีข้อผูกพันคือ นวดไทย จะมีการเจรจา masseuse และ massage therapist ภายใน 3 ปี หลังจากความตกลงมีผลบังคับใช้ (เรื่อง Spa ค่อนข้าง sensitive สำหรับ NZ)

**8.ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น (Japan - Thailand Economic Partnership Agreement : JTEPA)**

ไทย ไม่มีข้อผูกพันในสาขานี้

ญี่ปุ่น มีข้อผูกพันคือ

-บริการสปาไทย (ไม่รวมถึงบริการที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์) : ใน Mode 1 ญี่ปุ่นไม่ผูกพันเนื่องจากไม่มีความเป็นไปได้ในทางเทคนิค

สำหรับ Mode 2-4 ไม่มีข้อจำกัด โดยในส่วนการลงทุน ญี่ปุ่นผูกพันที่จะให้นักลงทุนไทย เข้าไปลงทุนจัดตั้งธุรกิจสปาได้ โดยไม่มีข้อจำกัดอื่น นอกจากกระบวนการขออนุญาตภายใน ซึ่งผู้ประกอบการญี่ปุ่นก็ต้องผ่านขั้นตอนเดียวกัน

อย่างไรก็ดี ใน Mode 4 มีข้อผูกพันเฉพาะ ที่เกี่ยวข้องกับ การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา ดังนี้

-Spa investor/manager : อนุญาตให้เข้าเมืองและทำงาน เป็นระยะเวลา 1 หรือ 3 ปี ซึ่งอาจขยายได้

-Spa instructor : อนุญาตให้เข้าเมืองและทำงานเป็นระยะเวลา 1 หรือ 3 ปี ซึ่งอาจขยายได้ภายใต้ สถานะการพำนักประเภท “ผู้ฝึกสอน” ซึ่งมีขอบเขตระบุไว้ในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเข้าเมือง และการยอมรับผู้ลี้ภัย

-Spa therapist : ญี่ปุ่นได้ผูกพันในความตกลง JTEPA ที่จะเข้าสู่การเจรจากับไทย ภายใต้ Sub-Committee on Movement of Natural Person ซึ่งจัดตั้งภายใต้มาตรา 120 เกี่ยวกับความเป็นไปได้ใน

การยอมรับพนักงานสปา (Spa therapist) ของไทย โดยมุ่งที่จะให้ได้ข้อสรุปการเจรจาไม่ช้ากว่า 2 ปี นับจาก  
ที่ความตกลง JTEPA มีผลใช้บังคับ

อย่างไรก็ตาม ในส่วนของ นวดไทย ยังไม่ยอมรับพิจารณา ในเรื่องคุณสมบัติ



อ้างอิง

[www.dtn.go.th](http://www.dtn.go.th)

## แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำหรับธุรกิจสปาและการบริการด้านสุขภาพ



จากการประมวลแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 แผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2555-2559 นโยบายการเป็น Medical Hub ของกระทรวงสาธารณสุข แผนยุทธศาสตร์ การส่งเสริมธุรกิจบริการสุขภาพ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ พ.ศ. 2556 – 2560 และการประชุมกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ทรงคุณวุฒิในช่วงเดือน กรกฎาคม – กันยายน พ.ศ. 2556 แผนยุทธศาสตร์ของ การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสาขาสปาและบริการสุขภาพควรประกอบด้วยรายละเอียด ดังต่อไปนี้

**วิสัยทัศน์:** พัฒนาและให้บริการสปาและบริการสุขภาพจากทุนวัฒนธรรมของชาติในการส่งเสริม สุขภาพและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถยืนอยู่บนเวทีโลกได้อย่างภาคภูมิใจ

**คุณค่าร่วม: S: Spirit** คือ การมีจิตวิญญาณของผู้ให้บริการอย่างแท้จริง

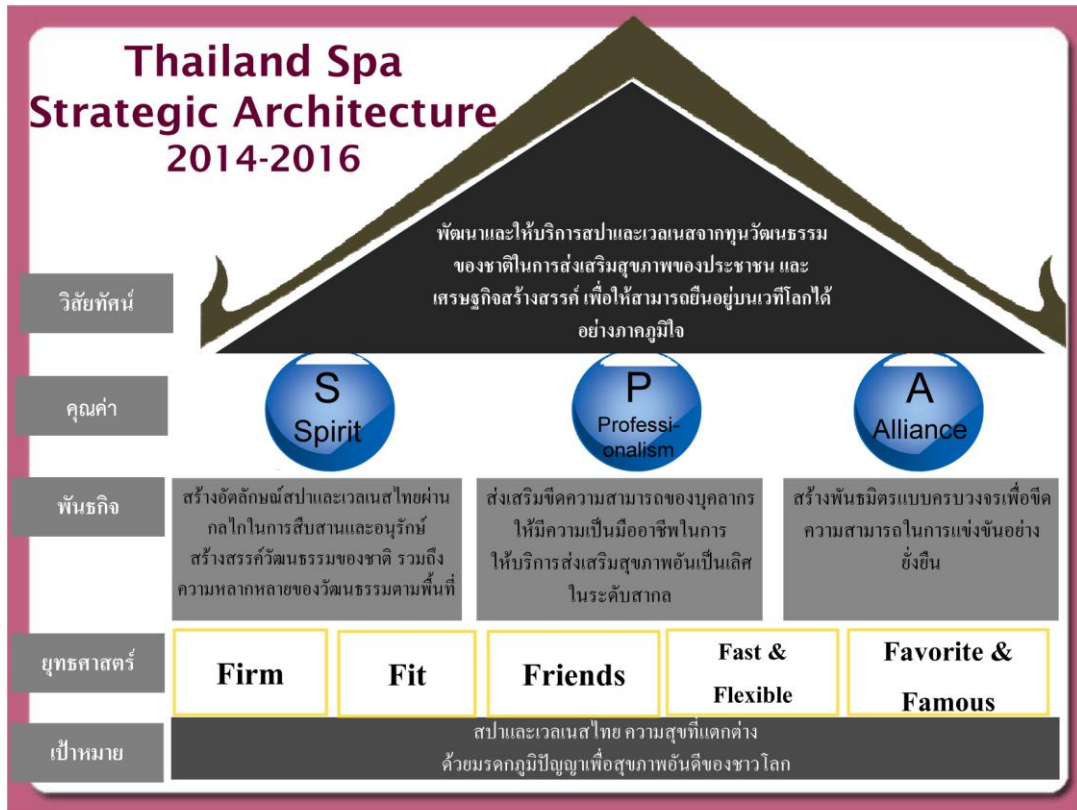
**P: Professionalism** คือ ความเป็นมืออาชีพในการให้บริการ

**A: Alliance** คือ การเป็นพันธมิตรระหว่างคู่ค้า คู่แข่ง และผู้เกี่ยวข้องทางธุรกิจ

**พันธกิจ:**

1. สร้างอัตลักษณ์สปา นวดไทยและบริการสุขภาพไทยผ่านกลไกในการสืบสานและ อนุรักษ์สร้างสรรค์วัฒนธรรมของชาติ รวมถึงความหลากหลายของวัฒนธรรม ตามพื้นที่
2. ส่งเสริมขีดความสามารถของบุคลากรให้มีความเป็นมืออาชีพในการให้บริการ ส่งเสริมสุขภาพอันเป็นเลิศในระดับสากล
3. สร้างพันธมิตรแบบครบวงจรเพื่อขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

**เป้าหมาย:** เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้สปาและบริการสุขภาพของไทยเป็นแหล่งที่สร้าง ความสุขที่แตกต่างด้วยมรดกภูมิปัญญา เพื่อสุขภาพอันดีของชาวโลก



ภาพรวมแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสาขาสปาและบริการสุขภาพ

สำหรับยุทธศาสตร์ภาครัฐในการส่งเสริม SMEs สาขาสปาและบริการสุขภาพ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 4 ด้านตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 ได้แก่

1. การสนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ
2. การเสริมสร้างขีดความสามารถ
3. การส่งเสริมให้การเติบโตตามพื้นที่
4. การสร้างศักยภาพให้เชื่อมโยงกับต่างประเทศ

จากยุทธศาสตร์ของภาครัฐข้างต้นสามารถสรุปยุทธศาสตร์สำคัญ 5 ยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงทั้งแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐและแผนพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการภาคเอกชนได้ ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 : **เพิ่มประสิทธิภาพ (Fit)** กำจัดจุดอ่อนด้านการเงิน ทรัพยากรบุคคล กระบวนการ การลดต้นทุน และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 : **การสร้างความมั่นคงในระยะยาวให้กับธุรกิจ (Firm)** สร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างนวัตกรรม การมุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการของลูกค้า และการทำให้เกิดความสะดวกสบายของลูกค้า
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 : **การเน้นความรวดเร็วและความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน (Fast & Flexible)** เพิ่มความรวดเร็วในการให้บริการ และความยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของลูกค้าหรือเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

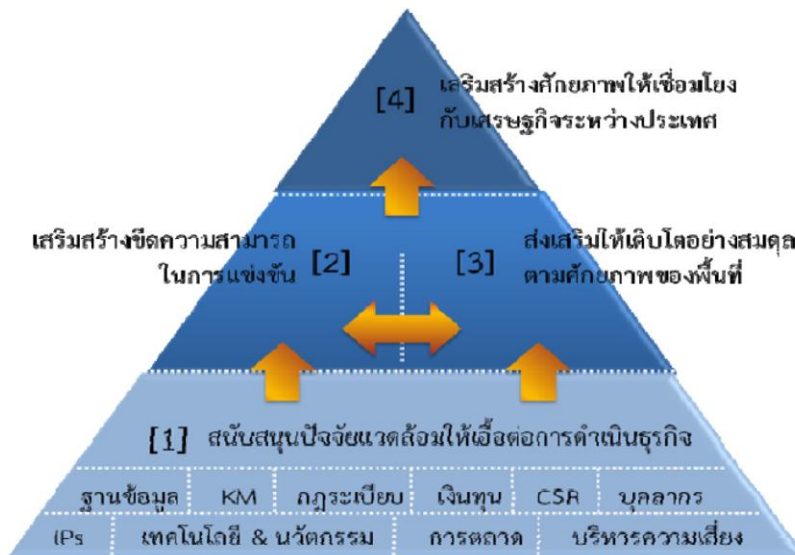
ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การสร้างเครือข่ายธุรกิจและการมีพันธมิตรทั้งในและต่างประเทศ (Friends) ไม่ว่าจะเป็นพันธมิตรในอุตสาหกรรมที่ส่งเสริมกัน เช่น ท่องเที่ยว ความงาม กีฬา อาหารและยา ตลอดจนการทำโซเชียลเน็ตเวิร์กกับลูกค้าและ คู่ค้า

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การสร้างแบรนด์สปาไทยให้กลายเป็นแบรนด์ในระดับสากล (Favorite and Famous) และผลักดันให้สปาไทยกลายเป็นผู้นำสปาโลก

แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ :

ในส่วนของแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สาขา สปาและบริการสุขภาพ มีโครงสร้างของยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการขับเคลื่อนที่สำคัญดังต่อไปนี้

### แผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 3: ภาพรวมยุทธศาสตร์



แผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2555-2559

อ้างอิง : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรม

## การวางแผนการตลาดสำหรับธุรกิจสปาและนวดเพื่อสุขภาพ



**การวางแผนการตลาด (Marketing Plan)** ถือเป็นหัวใจสำคัญของผู้จัดการสปาที่จะทำให้ธุรกิจสามารถทำกำไรได้อย่างต่อเนื่อง โดยจะต้องวางแผนกลยุทธ์ทั้งระยะสั้นและระยะยาวโดยใช้กลยุทธ์ส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix) และบุคลากร ดังนี้

### 1. กลยุทธ์ด้านบริการ (Product)

**บริการของสปา** ประกอบด้วย รูป รส กลิ่น เสียง และสัมผัส การจัดการในแต่ละด้านจะมีความแตกต่างกัน การออกแบบเพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดของการให้บริการสปาที่แตกต่างกัน ผู้บริหารสปาจำเป็นต้องรู้จักประกอบแต่ละด้านว่าต้องมีการดูแลให้เกิดความเรียบร้อยและนำเสนอให้ผู้มาใช้บริการอย่างไร

**การจัดการด้านรูป** หรือบรรยากาศภายในของสปา (Sight or Ambient) การดูแลความเรียบร้อยภายในสปาและความสวยงามของสถานที่ทั้งภายในและภายนอก ให้เกิดความแตกต่างและบ่งบอกถึงระดับของสปานั้นๆ

**การจัดการด้านรส** จะต้องถูกสุขอนามัย โดยเน้นถึงความสะอาดของอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้ประกอบการให้บริการ การรับประทานหรือการดื่มสมุนไพรไม่ว่าจะเป็นเครื่องดื่มหรืออาหารต้องเน้นถึงหลักโภชนาการ

**การจัดการด้านกลิ่น** เป็นหัวใจสำคัญของสปา เพราะการบำบัดแบบองค์รวมจะต้องสร้างความสมดุลทั้งกาย ใจ จิตวิญญาณ กลิ่นมีผลต่อระบบการหายใจ (Respiratory System) ระบบการย่อยอาหาร (Digestive System) ระบบความจำ (Memory System) โดยเฉพาะการควบคุมอารมณ์ นอกจากนั้นก็จะช่วยในการป้องกันเชื้อแบคทีเรีย แต่ต้องระวังในการเลือกใช้กลิ่น โดยต้องใช้กลิ่นเฉพาะน้ำมันหอมระเหยที่สกัด

จากธรรมชาติเท่านั้น อย่าใช้น้ำมันหอมที่มาจากสารสังเคราะห์ที่มีลักษณะกลิ่นที่เหมือนกับดอกไม้หรือสมุนไพร อย่างเช่นการเลือกซื้อน้ำมันดอกกุหลาบจะต้องพิจารณาทั้งกลิ่นและราคาเป็นเบื้องต้น หากน้ำมันหอมระเหย กุหลาบ ขนาด 15 มล. ราคา ขวดละ 80 บาท ให้สรุปได้เลยว่าของปลอม เนื่องจากน้ำมันหอมระเหยกุหลาบ จริงจะมีราคาประมาณ 3,000 บาทต่อ 15 มล.

**การจัดการด้านเสียง** เสียงเพลงที่ใช้ในสปาจะเป็นเพลงบำบัดที่มีผลโดยตรงต่อการเต้นของหัวใจและ ทำให้ผู้ฟังมีอาการผ่อนคลาย เสียงธรรมชาติหรือดนตรีบรรเลงมักจะถูกนำมาใช้ในสปา ดนตรีบำบัดจะ ใช้ การผสมผสานของทำนอง จังหวะและการประสานเสียงของเครื่องดนตรี

**การจัดการด้านสัมผัส** ถือเป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้ของสปา เพราะรายได้กว่าร้อยละ 70 มาจากการนวด ผู้บริหารจะต้องรู้ถึงประโยชน์ของการนวดในแต่ละชนิด ข้อพึงระวังในการนวด ข้อห้ามสำหรับบุคคลบาง ประเภทที่จะต้องห้ามนวด ต้องมีความรู้เกี่ยวกับน้ำมันหอมระเหยที่ใช้ผสมในน้ำมันนวด

## 2. กลยุทธ์ด้านราคา (Price)

การกำหนดราคาแต่ละโปรแกรมในการให้บริการแก่ลูกค้าต้องคำนึงถึงต้นทุนการดำเนินการ ค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกิดขึ้น อาจทำได้หลายวิธีเช่น การตั้งราคาจากต้นทุนบวกด้วยกำไรที่ต้องการ หรือตั้งราคา เมื่อเทียบกับคู่แข่ง บางครั้งอาจใช้เกณฑ์การตั้งราคา โดยการสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าเป็นกลุ่ม ผู้บริโภคที่แท้จริง สปาที่มีลักษณะเหมือนกันอาจจะการตั้งราคาตามขึ้นบันได ขึ้นอยู่กับภาพลักษณ์ของกิจการ ในการกำหนดกลยุทธ์อาจใช้วิธีลดราคาบริการเพื่อเป็นการกระตุ้นยอดขายก็เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมาก การกำหนดราคาควรสะท้อนถึงผลที่คาดว่าจะผู้ใช้บริการจะได้รับจากการเข้ามาใช้บริการในสปา

## 3. กลยุทธ์ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)

ช่องทางการจัดจำหน่ายหมายถึงสถานที่ที่เป็นจุดที่มีการให้บริการสปาหรือที่มีการกระจายสินค้าหรือ บริการสปาแต่ละแห่งจะช่องทางการจัดจำหน่ายที่แตกต่างกัน ผู้บริหารสปาจะต้องศึกษาพื้นที่ที่ตนเอง รับผิดชอบให้ดี การออกเยี่ยมเยียนลูกค้าเป้าหมายก็สามารถได้ผล ปัจจุบันการขายบริการสปา อาจเป็นการ บริการจำหน่ายเป็นชุด (package) ไปพร้อมการท่องเที่ยว หรือแม้แต่ตั้งเคาน์เตอร์ตามห้างสรรพสินค้าก็จะ ช่วยในการจัดหาช่องทางการจัดจำหน่ายได้

## 4. กลยุทธ์ด้านประชาสัมพันธ์ (Promotion)

การประชาสัมพันธ์ค่อนข้างได้ผลดีสำหรับการสร้างความรู้จักของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย การ ประชาสัมพันธ์มีการจะใช้งบประมาณที่น้อยกว่าการโฆษณา แต่ก็มีข้อเสียในส่วนที่จะทำให้คนทั่วไปรู้จักสปา ของเรานั้นต้องใช้เวลานานกว่า การจัดทำ การส่งเสริมการขายเป็นระยะๆเป็นวิธีการที่ใช้กันบ่อยโดยจะได้ กลุ่มลูกค้าใหม่ๆเข้ามาทดลองการใช้บริการของสปา การใช้พนักงานขายให้ติดต่อลูกค้าเป้าหมายโดยตรงจะ เป็นที่นิยมที่สุดในกิจการสปา (personal Selling) สิ่งสำคัญที่สุดในการทำ การประชาสัมพันธ์ก็คือการสร้าง การยอมรับในบริการที่มีคุณภาพ





### 5. กลยุทธ์ด้านบุคลากร (Personnel)

การฝึกอบรมพนักงานให้มีทักษะการวัดที่ดีมีความสำคัญในการรักษามาตรฐาน และต้องใช้เฉพาะพนักงานที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับกระทรวงสาธารณสุขแล้วเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยต่อผู้มาใช้บริการ การอบรมพนักงานให้มีทักษะในการให้บริการเป็นสิ่งที่ต้องจัดอบรม สัมมนาพนักงานอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นเทคนิคการให้บริการ การวัด ความรู้เรื่องผลิตภัณฑ์ในสปา

อ้างอิง : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรม

## จรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพสภา



### หมวดที่ 1

#### คุณธรรมและจริยธรรมของผู้ประกอบการวิชาชีพสภา

1. มีจิตใจดี และพร้อมให้บริการแก่ลูกค้าอย่างถูกต้องและสร้างการบริการที่เป็นเลิศ และบริการลูกค้าทุกคนด้วยความเต็มใจ รวมถึงความเป็นผู้ที่มีความละเอียด รอบคอบ ใส่ใจ ในการให้บริการและความต้องการของลูกค้า
2. ซื่อสัตย์ต่อลูกค้าและเคารพต่อวิชาชีพของตน โดยไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการหลอกลวงหรือแสวงหาประโยชน์โดยไม่เหมาะสม
3. มีความประพฤติอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่โอ้อวดความสามารถของตนต่อลูกค้าหรือเพื่อร่วมงาน รวมถึงควรมีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงานในการทำงาน
4. ไม่เอาเปรียบลูกค้าในการให้บริการ ทั้งในแง่ของคุณภาพของการให้บริการ คุณภาพของวัสดุที่ใช้ในการบริการ จำนวนเวลา และความพึงพอใจ
5. ไม่เรียกร้อยค่าบริการเพิ่มเติมจากลูกค้า หรือกระทำการใดๆ อันเป็นอันเข้าใจว่าต้องการทิปจากลูกค้า
6. ห้ามลวนลาม ยั่วแหย่ หรือแสดงกริยาใดๆ ทางกายหรือวาจาอันส่อไปในพฤติกรรมทางเพศ หรือนำไปสู่การกระทำอนาจาร และห้ามร่วมประเวณีกับลูกค้าโดยเด็ดขาด
7. ไม่ลุ่มหลงมัวเมาในอบายมุขประเภทต่างๆ จนทำให้คุณภาพการให้บริการเสื่อมถอย และห้ามไม่ให้มีการประจบประยอมใดๆ ในสถานประกอบการโดยเด็ดขาด
8. ผู้ประกอบวิชาชีพทุกท่านพึงปฏิบัติตนอยู่ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสภา รวมถึงข้อบังคับหรือระเบียบของสภาที่สังกัด และจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

9. ผู้ประกอบวิชาชีพสปาที่เป็นผู้ให้บริการสปาเพื่อสุขภาพ ต้องไม่ประกอบธุรกิจส่วนตัวที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับสปาต้นสังกัดของตน

## หมวดที่ 2

### ทัศนคติต่ออาชีพและภาพลักษณ์ที่ดีของพนักงานสปา

1. เข้าใจและรักในงานบริการ โดยให้บริการด้วยความเชี่ยวชาญ พร้อมรับฟังคำติชมจากลูกค้า และทำการปรับปรุงการให้บริการที่ดีขึ้นอย่างเต็มใจและเปิดใจกว้าง
2. พึงตระหนักอยู่เสมอว่าผู้ประกอบการธุรกิจสปา เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการอบรมอย่างเข้มข้น และการที่ได้เข้าทำงานในสถานประกอบการสปาถือว่าเป็นสิ่งที่มีเกียรติและมีศักดิ์ศรี และเป็นอาชีพสุจริตที่มีความสำคัญต่อยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของประเทศไทย
3. บ่มเพาะนิสัยในการช่วยเหลือหรือแนะนำผู้อื่น เมื่อเห็นว่าผู้อื่นมีปัญหาด้านร่างกาย ผิวพรรณ หรือมีความกดดันทางจิตใจ ซึ่งอยู่ในขอบเขตที่การบริการสปาสามารถบำบัดให้ให้ผ่อนคลายได้ แม้ว่าจะไม่ใช่ลูกค้าของตนก็ตาม ทั้งในและนอกสถานที่ทำงาน
4. เป็นผู้ที่เปิดกว้างในความคิดและทัศนคติในการทำงาน ยอมรับในการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ หรือศึกษาหาความรู้ในวิชาชีพของตน พัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทันต่อการพัฒนาของโลกและการเติบโตของธุรกิจ
5. พึงสร้างความน่าเชื่อถือ และทำตนให้เป็นผู้ที่มีบุคลิกดี สมกับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจสปาของประเทศไทย

## หมวดที่ 3

### กริยาและมารยาท

1. ใช้วาจาสุภาพต่อลูกค้าและเพื่อนร่วมงาน ไม่พูดจาดูหมิ่นลูกค้า เพื่อนร่วมงาน โดยเด็ดขาด
2. ให้ความเคารพต่อสถานที่ประกอบการอย่างเคร่งครัด โดยไม่พูดคุย หรือตะโกน ส่งเสียงดังระหว่างเพื่อนร่วมงานด้วยกันในสถานประกอบการไม่ว่าจะมีลูกค้าใช้บริการอยู่หรือไม่ รวมถึงระมัดระวังกริยาท่าทางและมารยาทในการเดิน ลูก นั่งให้เป็นไปตามระเบียบมารยาทไทย
3. มีหน้าตายิ้มแย้ม และไม่แสดงสีหน้าหรืออารมณ์ใดๆ ที่ไม่เหมาะสมให้ลูกค้าเห็นหรือรู้สึกได้
4. ระมัดระวังการใช้ภาษาถิ่นต่อลูกค้า พึงให้เกียรติและยกย่องลูกค้าโดยไม่พูดจากำกวมหรือส่อไปในทางล้อเลียนและเสียดสี ทั้งยังต้องระมัดระวังในการพูดคุยหรือเชื่อมโยงเรื่องส่วนตัวของตนต่อลูกค้า
5. ระมัดระวังในการออกความคิดเห็นในเรื่องส่วนตัวของลูกค้า โดยเฉพาะเรื่องร่างกายของลูกค้า
6. ระมัดระวังการสนทนาที่นำไปสู่ความอึดอัดทั้งของลูกค้าและผู้ประกอบการสปาเอง
7. ห้ามนินทาลูกค้าโดยเด็ดขาด การนินทาลูกค้าถือเป็นการลบหลู่คุณผู้มีพระคุณต่อธุรกิจสปา
8. ไม่พูดจายุ้ง ส่งเสริม ให้เพื่อนร่วมงานทะเลาะเบาะแว้ง หรือทำให้เกิดการดูหมิ่น เกลียดชังในหมู่ผู้ร่วมงาน หรือเกิดความระแวงกันเอง
9. ใช้มารยาทไทยที่เป็นการยอมรับในสังคมเป็นแนวปฏิบัติหลักในการแสดงกริยา

#### หมวดที่ 4

##### การปฏิบัติตนในสถานประกอบการ

1. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด และให้เคารพสถานประกอบการเสมือนหนึ่งสถานที่ที่อื่นควรเคารพอื่นๆ
2. ดูแลและบำรุงรักษา และพัฒนาสถานประกอบการให้มีความสะอาด และสอดคล้องกับมาตรฐานด้านสถานที่อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงให้ความสนใจในการร่วมกันประหยัดทรัพยากรและลดต้นทุนให้กับสถานประกอบการที่ตนสังกัด
3. ทำประโยชน์ให้กับสถานประกอบการของตน ใส่ใจในรายละเอียด และรู้จักช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน

#### หมวดที่ 5

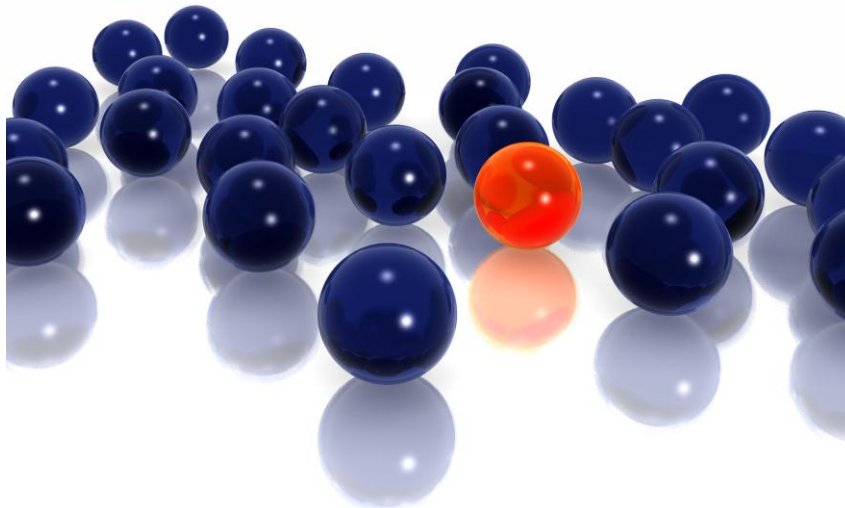
##### มาตรฐานการแต่งกายของพนักงานสปา

1. รักษาความสะอาดของตนอยู่เสมอ ไม่ให้มีกลิ่นตัวหรือกลิ่นอันเป็นที่รังเกียจ รวมถึงเครื่องแบบต้องมีความสะอาด สร้างความน่าเชื่อถือต่อลูกค้าและบุคคลทั่วไป
2. การแต่งหน้าต้องไม่ฉูดฉาด หรือโดดเด่นจนเกินงาม
3. ไม่ควรไว้ผมที่รุงรัง หรือมีสีสันทึบจนเกินงาม ผู้ประกอบการสปาควรรวบผมตั้งทุกครั้ง และไม่ควรมีที่หนีบผมที่มีสีสันทึบฉูดฉาด
4. ไม่ควรไว้เล็บยาวและห้ามทาสีเล็บโดยเด็ดขาด
5. ไม่ควรใส่เครื่องประดับใดๆ ระหว่างการให้บริการ เพราะอาจเกิดอันตรายต่อลูกค้าได้
6. พึงออกกำลัง รักษาร่างกายของตนให้มีความแข็งแรงอยู่เสมอ

#### อ้างอิง

จินตนา บุญบงการ. (2545), **จริยธรรมทางธุรกิจ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

## การวิเคราะห์ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และการสร้างแรงกระตุ้น เพื่อให้มีการใช้บริการ



การวิเคราะห์ความได้เปรียบทางการแข่งขัน มีความสำคัญต่อการบริหารธุรกิจสปา ให้มีศักยภาพในการแข่งขัน และการทำกำไร ให้กับธุรกิจที่จะมามีส่วนที่สนับสนุนการจัดวางแผนธุรกิจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### การวิเคราะห์ความได้เปรียบทางการแข่งขัน

มีปัจจัยที่ต้องพิจารณาได้แก่

1. คู่แข่งขันในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน (Industry Rivalry)

ผู้บริหารสปา จะต้องศึกษาคู่แข่งที่อยู่ในอุตสาหกรรมบริการประเภทเดียวกัน เพื่อให้ทราบถึงวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านความต้องการและอุปทานในสปา

2. ลูกค้า (Customers) ต้องมีการกำหนดกลุ่มลูกค้าให้ชัดเจน เพื่อให้มีการจัดบริการตรงกับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ลูกค้ามีความหลากหลาย แต่ทุกคนล้วนแต่ต้องการได้รับความพึงพอใจสูงสุด ซึ่งผู้บริหารสปา จะต้องทำการบริหารความคาดหวัง (Expectation) เพื่อหาจุดที่เหมาะสมในการบริการเพื่อให้การบริการเกิดคุณภาพที่ดี การบริหารความต้องการของลูกค้า (Managing Demand) เป็นสิ่งที่ต้องให้ความสนใจอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการพัฒนาการบริการเสริม (Developing complementary services) การพัฒนาระบบการจองการใช้บริการ (Developing reservation systems) การประมาณการความต้องการที่ไม่ได้มาจากกลุ่มลูกค้าที่เราได้วางแผนไว้ (Partitioning Demand) การกำหนดราคาที่จูงใจลูกค้า (Establishing price incentives) รวมถึงทำการส่งเสริมการขายในช่วงที่มีลูกค้ามาใช้บริการน้อย (Promoting off-peak demand) ทั้งนี้ เพื่อให้รายได้เข้าตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

3. อุปทาน (Suppliers) การจัดการด้านอุปทาน หรือ Suppliers จะเน้นที่การนำทรัพยากรมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าที่สุด และต้องจัดหาจากแหล่งที่มีต้นทุนต่ำในระดับที่ยอมรับได้ แนวทางการบริหารอุปทาน จะต้องพิจารณาในการเตรียมพร้อมของปริมาณห้องที่พร้อมที่พึงจัดให้มีไว้รองรับการใช้บริการของ

ลูกค้า การจัดอบรมพนักงานขนาด จึงมีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญ สำหรับธุรกิจสปา ที่มีการขยายตัวอย่างมาก ผู้บริหารจะต้องหาวิธีการที่จะให้กลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้รู้จักกิจการของเรามากขึ้น

4. คู่แข่งขันรายใหม่ที่เข้ามาในอุตสาหกรรม (New Comers) โดยอุตสาหกรรมใดก็ตาม ที่ใช้เงินลงทุนไม่มาก เทคโนโลยีไม่สูง โอกาสทางธุรกิจมีมาก ก็ย่อมทำให้คู่แข่งรายใหม่ ๆ เข้ามาสู่ธุรกิจใอุตสาหกรรมนั้นง่ายขึ้น เช่นเดียวกับสปา ที่มีองค์ประกอบตามที่กล่าวมาแล้ว ผู้บริหารสปาจึงมีความจำเป็นต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถยืนหยัดอยู่ในตลาดได้

5. สินค้าทดแทน (Substitution) การบริการด้านสุขภาพเป็นธุรกิจที่สามารถดำเนินการได้ตั้งแต่ระดับครัวเรือนจนกระทั่งถึงระดับโลก แต่ความต้องการในบริการก็จะถูกกำหนดโดยผู้บริโภคว่า มีศักยภาพหรือกำลังซื้อหรือไม่ แต่ที่น่าสังเกตในบางกลุ่มลูกค้า ถึงจะมีกำลังซื้อสูง แต่ก็ไม่พร้อมที่จะจ่ายเงินเพื่อแลกกับความสบายในราคาที่สูง โดยเฉพาะการนวด ไม่ว่าจะเป็นศาสตร์จากประเทศไหน หรือจากอารยธรรมไหนก็ตาม ก็จะมีลักษณะเฉพาะตัว อีกทั้งเป็นศิลปะและความสามารถเฉพาะตัวของผู้ให้บริการ ซึ่งผู้บริโภคพร้อมที่จะทดลองของใหม่ ๆ ได้ตลอดเวลา เช่นถ้าไม่นวดเท้าที่สปาในโรงแรม 5 ดาว ก็สามารถไปนวดตามร้านนวดเท้า ที่อยู่เรียงรายตามท้องถนนได้



### การสร้างแรงกระตุ้นเพื่อให้บริการ

สปา เป็นธุรกิจที่มีความละเอียดอ่อน และมีเสน่ห์ในการเข้าสัมผัส แต่การวางภาพลักษณ์ของสปามักจะถูกจัดอยู่ในบริการที่ฟุ่มเฟือย และเหมาะกับกลุ่มคนที่มีรายได้สูง จึงทำให้อุปสงค์ (Demand) ภายในประเทศมีน้อยกว่าความต้องการที่จะใช้บริการของชาวต่างชาติ ผู้บริหารจึงมีความจำเป็นที่จะต้องกระตุ้นให้เกิดความต้องการ โดยเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภค ทั้งด้านกลุ่มอ้างอิง ค่านิยม และด้านจิตวิทยาด้วยการใช้กลไก 6 ขั้นตอน

### ขั้นตอนที่ 1: บริการที่จัดให้ลูกค้าเป้าหมาย(Products or services Input)

บริการด้านสุขภาพ หรือทรีทเมนท์ ที่ได้จัดไว้ (สปาเมนู) จะต้องมีความโดดเด่น เมื่อเทียบกับคู่แข่งชั้นสปาแต่ละแห่ง จะมีเอกลักษณ์ของตัวเอง การลอกเลียนแบบบางครั้งก็ไม่สามารถจะดึงดูดลูกค้าให้มาใช้บริการได้ การสร้างทางเลือกให้กับลูกค้าหลาย ๆ อย่าง ก็จะจูงใจให้ลูกค้าอยากทดลอง เช่นมีการจัดบริการการนวดไทย การออกกำลังกายด้วยการเดินแอโรบิกในน้ำ โยคะ หรือการนั่งสมาธิ

### ขั้นตอนที่ 2: การสื่อสารให้กลุ่มเป้าหมายได้รู้ถึงการให้บริการ

การสื่อสารอาจจะกระทำ ได้ 2 ลักษณะ ด้วยการสื่อสารแบบทางการ (Formal communication) และการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Informal communication)

การสื่อสารแบบทางการ (Formal communication) จะมุ่งเน้นการใช้สื่อโฆษณา หรือการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เช่นการลงโฆษณา การจัดทำแผ่นพับโฆษณา การทำการส่งเสริมการขายในรูปแบบต่าง ๆ การทำ Event Marketing การทำการประชาสัมพันธ์ หรือแม้แต่การจัดทำ Website เป็นการสื่อได้อย่างดี แต่ก็มีข้อเสีย เพราะจะต้องใช้เงินเป็นจำนวนมากในการลงโฆษณาตามสื่อต่าง ๆ

การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Informal communication) การสื่อสารประเภทนี้ถือว่า สำคัญมาก ในการทำการตลาดสปา เนื่องจากการให้ข้อมูลกับคนใกล้ชิด เพื่อน หรือลูกค้าที่ใช้บริการอยู่แล้ว สปา เป็นบริการที่ต้องได้รับความเชื่อถือจากกลุ่มผู้ใช้บริการ การพูดปากต่อปาก (Word of mouth) เป็นสิ่งสำคัญมาก ดังที่ (Sawyer, 2002) ได้กล่าวไว้ว่า การสื่อสารโดยการให้ปากต่อปาก เป็นการทำการตลาดโดยใช้บุคคลอ้างอิงสามารถเพิ่มยอดขายได้ในระยะยาว

### ขั้นตอนที่ 3: เข้าใจถึงลักษณะของลูกค้าและกระบวนการตัดสินใจ

การสร้างการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่มักเกิดขึ้นกับธุรกิจสปา ที่ได้เจริญเติบโตแบบก้าวกระโดด คนไทยส่วนมากยังไม่กล้าเข้าไปใช้บริการในสปา เพราะไม่รู้จะทำได้อย่างไร เมื่อเดินเข้าไปในสปา การให้ข้อมูลเพื่อทลายในการให้ลูกค้าเป้าหมายเข้าไปใช้บริการ จึงมีความจำเป็น หากลูกค้าเกิดการยอมรับในการให้บริการสปาว่าเป็นไปตามที่ได้ยินหรือฟังมาก็ยอมทำให้เกิดความประทับใจ สร้างเป็นประสบการณ์ที่ดี

-เข้าใจมูลเหตุจูงใจ ที่ลูกค้าตัดสินใจใช้บริการสปา

การใช้บริการสปา มักจะได้ถูกหยิบยกขึ้นมาว่า เป็นการหาประสบการณ์ (Experience) ซึ่งกลุ่มผู้ใช้บริการ ได้ขยายวงกว้างจากผู้มีฐานะทางการเงิน หรือทางสังคม มายังกลุ่มที่มีฐานะปานกลางโดยเฉพาะวัยทำงาน ต้องเข้าใจถึงความต้องการของผู้ใช้บริการในแต่ละสาขาอาชีพ ความต้องการอยากได้อย่างมีก็ต่างกัน บางกลุ่มอาจมีความคิดว่าการเข้าไปใช้บริการในสปา ไม่ได้ถือว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่ง แต่บางคนก็มีเพียงความต้องการอยากรู้ อยากรับประสบการณ์บ้าง และบางคนก็มีเป้าหมายในการเข้าสปาเพื่อการใดการหนึ่ง ซึ่งผู้บริหารสปา จะต้องรู้ถึงความต้องการของลูกค้า Maslow 1954, ได้กล่าวว่า ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา อาหาร น้ำ ที่พักอาศัย ความปลอดภัย ความยอมรับในสังคม ความรัก สำหรับผู้ใช้บริการสปาจะมีความต้องการที่มากกว่าปกติเพราะต้องการการยอมรับในสังคม ฐานะทางสังคมบ่งบอกถึงว่าเป็นผู้ที่มีการใช้ชีวิต การได้รับการยกย่องจากคนรอบข้าง ก็เป็นสิ่งที่ผู้ที่มีฐานะทางการเงินดีต้องการ จะเห็นได้ว่าต่างคนต่างมีความต้องการที่แตกต่างกันแล้วแต่สถานะของแต่ละบุคคล สปาจึงมีช่องว่างทางการตลาดที่จะทำธุรกิจได้ การสร้างทัศนคติที่ดีให้กับผู้ใช้บริการ มีความสำคัญอย่างมาก เพื่อให้

ประชาชนทั่วไป ได้เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่าง อาบ อบ นวด กับ สปา ว่า มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง หากมีทัศนคติเชิงบวก ก็จะส่งเสริมให้ธุรกิจขยายไปได้

ไกล แต่ถ้าตรงกันข้าม ก็ย่อมทำให้ธุรกิจต้องปิดตัว หรือเปลี่ยนแนวธุรกิจไปในไม่ช้า

#### ขั้นตอนที่ 4: ลูกค้าจะทำ การตัดสินใจที่จะเลือกการใช้บริการ

การยอมรับในภาพลักษณ์และตราสินค้า หรือสปา (Brand) ย่อมทำให้ง่ายต่อการที่จะตัดสินใจ ในการเลือกใช้บริการ ที่ได้เสนอต่อผู้ใช้บริการ ภาพลักษณ์ที่ดีย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อธุรกิจ และสามารถคัดสรร ลูกค้าได้ตามที่กำหนดภาพลักษณ์ของสปาได้ การจัดรูปแบบการให้บริการ ก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

#### ขั้นตอนที่ 5: การใช้บริการซ้ำหรือเลิกใช้บริการ

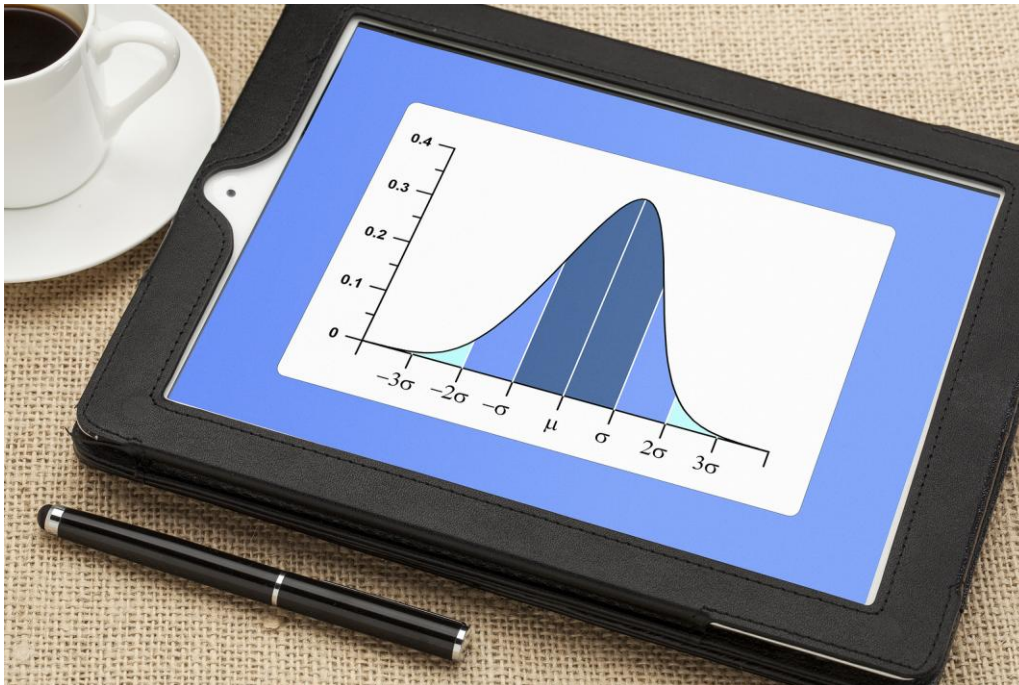
หากลูกค้ามีความพึงพอใจในการให้บริการของสปา ก็จะมีการมาใช้บริการซ้ำอีก แต่ถ้าลูกค้าผิดหวัง ต่อการให้บริการของสปา ก็จะทำให้เสียลูกค้า และทำให้สูญเสียโอกาสทางธุรกิจ

### **อ้างอิง**

[www.dtn.go.th](http://www.dtn.go.th)



## ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการบริการสุขภาพ



สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559) เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเปิดตลาดบริการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ปรากฏเป็นส่วนหนึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาข้อ (4) และ (5) ดังนี้

### ข้อ (4) ยุทธศาสตร์การสร้างเศรษฐกิจฐานความรู้และการสร้างปัจจัยแวดล้อม

เพื่อสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการบริการในภูมิภาคบนพื้นฐานแนวคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม รวมทั้งต่อยอดองค์ความรู้ ให้สามารถสนับสนุนการสร้างมูลค่าในการปรับโครงสร้างภาคบริการ เพื่อให้เศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นพลังขับเคลื่อนใหม่ไปสู่เศรษฐกิจที่สมดุลและยั่งยืนในระยะยาว พร้อมกับสร้างระบบประกันและบริหารจัดการความเสี่ยงในด้านเศรษฐกิจ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสาขาธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ พัฒนาผู้ประกอบการใหม่ ยกกระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและชุมชน ให้เป็นแหล่งสร้างรายได้หลักของประเทศ รวมถึง เป็นแหล่งกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น โดย ส่งเสริมการใช้ความสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ พัฒนาปัจจัยแวดล้อม เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคเอกชนท้องถิ่น ชุมชน ผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจชุมชนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว พัฒนาคุณภาพลักษณ์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว ควบคู่กับการส่งเสริมตลาดท่องเที่ยวต่างประเทศและตลาดในประเทศ และพัฒนาปัจจัยสนับสนุนให้เอื้อต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ



### ข้อ (5) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาค

เพื่อเตรียมพร้อมและปรับตัวเข้าสู่บริบทโลกและภูมิภาคที่เปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พร้อมทั้งเสริมสร้างความได้เปรียบเชิงเศรษฐกิจจากศักยภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศส่งเสริมบทบาทไทยในเวทีระหว่างประเทศให้เด่นชัด

- สร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเน้นการสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยยกระดับการให้บริการด้านสุขภาพและบริการด้านสาธารณสุข ทั้งบุคลากรและมาตรฐานการให้บริการเพื่อก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพของภูมิภาค(Medical Hub)
- สร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ ในลักษณะเกื้อกูลกัน ผ่านกิจกรรมเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตและการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างกันอย่างเสรีและมีประสิทธิภาพโดยเร่งดำเนินการด้านการยอมรับมาตรฐานฝีมือระหว่างประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายแรงงาน ส่งเสริมผู้ประกอบการไทยในการขยายการลงทุนไปสู่ต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศเพื่อนบ้าน และคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิและผลประโยชน์ของคนไทยและแรงงานไทยในต่างประเทศ

### อ้างอิง

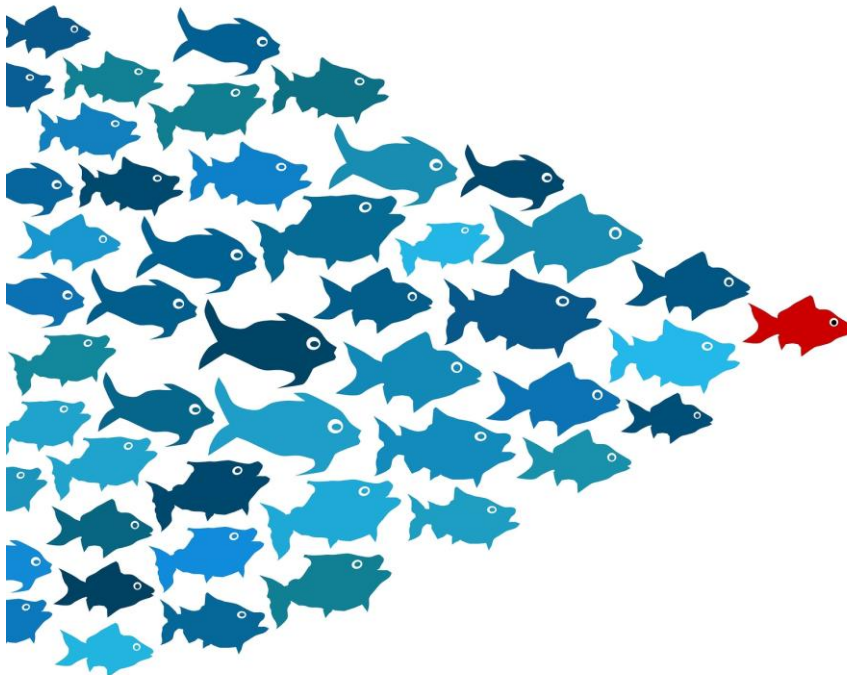
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2554). **ธุรกิจบริการ : สປาและนวดไทย**. มปท.

[www.dtn.go.th](http://www.dtn.go.th)

[www.thailandaec.com](http://www.thailandaec.com)

[www.facebook.com/TradeNegotiations](http://www.facebook.com/TradeNegotiations)

## บทบาทของ SMEs สาขาสปาและบริการเพื่อสุขภาพ



## จำนวนวิสาหกิจและการจ้างงาน

จากการที่ผู้ประกอบการสปรายหนึ่งอาจดำเนินกิจการธุรกิจสปาพร้อมกันหลายรูปแบบ ดังกล่าวแล้วข้างต้น ดังนั้นจากลักษณะการประกอบธุรกิจที่ต่างกันจึงทำให้จำนวนการจ้างงานของสปาแบ่ง อยู่ในภาคบริการ และภาคการค้าปลีกและค้าส่ง แต่กลุ่มใหญ่จะเป็นการจ้างงานในภาคงานบริการ

ผลการศึกษาวิเคราะห์และเตือนภัย SMEs รายสาขา พบว่า กว่า 5 ปี ที่ผ่านมา มีธุรกิจบริการ สปาเพื่อสุขภาพขนาดเล็กเกิดขึ้นมากจนเกินความต้องการของตลาด (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม พ.ศ. 2552) โดยพบว่า ธุรกิจบริการสปาเพื่อสุขภาพในปี พ.ศ. 2550 มีจำนวนผู้ประกอบการทั้งสิ้น 7,729 ราย ซึ่งเป็นผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 7,645 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 98.91 ในส่วนของการจ้างงาน SMEs ธุรกิจสปาและบริการสุขภาพ มีการจ้างงานถึง 62,489 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 52.82 ของการจ้างงานรวมในสาขาสปาและบริการสุขภาพ (รายงานภาวะเศรษฐกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สาขาสปาและบริการสุขภาพ พ.ศ. 2552)

จากตารางที่ 3 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้รายงานสถิติจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี พ.ศ. 2555 โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตามประเภทการจดทะเบียน คือ สถิติจำนวนวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งเป็นข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยในปี พ.ศ. 2554 สถิติจำนวนวิสาหกิจดังกล่าว มีจำนวน 599,389 ราย ขณะที่ในปี พ.ศ. 2555 มีจำนวนทั้งสิ้น 658,185 รายเพิ่มขึ้น 58,796 ราย ขยายตัวร้อยละ 9.8 โดยเป็นจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 651,325 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2554 จำนวน 57,425 ราย ขยายตัวร้อยละ 9.7 ส่วนสถิติจำนวนวิสาหกิจที่ไม่เป็นนิติบุคคลนั้น จะไม่เปลี่ยนแปลง เพราะเป็นโครงสร้างฐานข้อมูลหลักนานถึง 5 ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 - ปี 2558) โดยในปี พ.ศ. 2555 มีจำนวนทั้งสิ้น 2,053,123 ราย และเป็นจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 2,052,313 ราย สำหรับข้อมูลจำนวนวิสาหกิจชุมชนในปี 2555 นั้น มีจำนวนทั้งสิ้น 70,637 ราย โดยเป็นจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 35,504 ราย

ตารางที่ 3 การจัดตั้งและเปรียบเทียบระบบฐานข้อมูลจำนวนวิสาหกิจ ปี พ.ศ. 2555

กลุ่มธุรกิจ	SE	ME	SMEs	LE	ไม่ระบุ	Total
นิติบุคคล	640,693	10,632	651,325	6,493	367	658,185
ไม่ใช่นิติบุคคล	2,050,013	2,300	2,052,313	810	0	2,053,123
วิสาหกิจชุมชน	34,196	1,308	35,504	288	34,845	70,637
รวม	2,724,902	14,240	2,739,142	7,591	35,212	2,781,945

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักงานประกันสังคม, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า  
ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มธุรกิจ ที่กระจายตัวตามขนาดวิสาหกิจพบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีจำนวนทั้งสิ้น 2,739,142 ราย คิดเป็นร้อยละ 98.5 ของจำนวนวิสาหกิจทั่วประเทศ โดยเป็นจำนวนวิสาหกิจขนาดเล็กมากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 2,724,902 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.9 ของจำนวนวิสาหกิจทั่วประเทศ หรือคิดเป็นร้อยละ 99.5 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั่วประเทศ โดยมีลักษณะการกระจายตัวอยู่ในกลุ่มภาคการขนส่ง ขยายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ มากที่สุด จำนวน 1,193,038 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.8 ของวิสาหกิจรวมภาคการขนส่ง ขยายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ ทั่วประเทศ รองลงมาอยู่ในภาคบริการ 1,035,089 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.8 ของวิสาหกิจ ภาคบริการทั่วประเทศ และอยู่ในภาคการผลิต จำนวน 511,015 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.4 ของวิสาหกิจภาคการผลิตทั่วประเทศ

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามกลุ่มธุรกิจ (ณ สิ้นปี พ.ศ. 2555)

กลุ่มธุรกิจ	SE (%)	ME (%)	SMEs (%)	LE (%)	ไม่ระบุ (%)	Total (%)
รวมภาคการขนส่ง ขยายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์ ฯ	1,189,897 (99.5)	3,141 (0.3)	1,193,038 (99.8)	2,650 (0.2)	0 (0.0)	1,195,688 (100.0)
• ภาคการขยายปลีก	812,064 (99.6)	1,759 (0.2)	813,823 (99.8)	1,739 (0.2)	0 (0.0)	815,562 (100.0)
• ภาคการขนส่ง	223,555 (99.2)	1,066 (0.5)	224,621 (99.6)	819 (0.4)	0 (0.0)	225,440 (100.0)
• การซ่อมบำรุง	154,278 (99.7)	316 (0.2)	154,594 (99.9)	92 (0.1)	0 (0.0)	154,686 (100.0)
ภาคการบริการ	1,029,884 (99.3)	5,205 (0.5)	1,035,089 (99.8)	2,116 (0.2)	6 (0.0)	1,037,211 (100.0)
ภาคการผลิต	505,121 (98.3)	5,894 (1.1)	511,015 (99.4)	2,825 (0.5)	14 (0.0)	513,854 (100.0)
ไม่ ระบุ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	35,192 (100.0)	35,192 (100.0)
รวม	2,724,902 (97.9)	14,240 (0.5)	2,739,142 (98.5)	7,591 (0.3)	35,212 (1.3)	2,781,945 (100.0)

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักงานประกันสังคม, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การจ้างงานในวิสาหกิจของไทยนั้น ในปี พ.ศ. 2555 มีการจ้างงานในกิจการทุกขนาดรวมทั้งสิ้น 14,662,812 คน โดยเป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดใหญ่ (LE) 2,251,547 คน และเป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 11,783,143 คน หรือร้อยละ 80.4 ของการจ้างงานรวมทั้งหมด โดยที่วิสาหกิจขนาดเล็ก (SE) จะมีสัดส่วนต่อวิสาหกิจรวมสูงที่สุด ถึงร้อยละ 71.8 และยังมีสัดส่วนต่อ SMEs สูงที่สุด ร้อยละ 89.4 โดยมีลักษณะการกระจายตัวอยู่ในกลุ่มภาคบริการมากที่สุดจำนวน 4,021,275 คน คิดเป็นร้อยละ 88.4 ของวิสาหกิจภาคบริการทั่วประเทศ รองลงมาอยู่ในภาคการขนส่ง ขยายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ จำนวน 3,908,916 คน คิดเป็นร้อยละ 89.3 ของวิสาหกิจรวมภาคการขนส่ง ขยายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ ทั่วประเทศ และอยู่ในภาคการผลิต จำนวน 3,852,952 คน คิดเป็นร้อยละ 75.3 ของวิสาหกิจภาคการผลิตทั่วประเทศ

การจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามกลุ่มวิสาหกิจ (ณ สิ้นปี พ.ศ. 2555)

กลุ่มธุรกิจ	SE (%)	ME (%)	SMEs (%)	LE (%)	ไม่ระบุ	Total (%)
รวมภาคการขนส่ง ขยายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์	3,755,513 (85.8)	153,403 (3.5)	3,908,916 (89.3)	466,361 (10.7)	0 (0.0)	4,375,277 (100.0)
• ภาคการขนส่ง	2,238,160 (86.1)	70,834 (2.7)	2,308,994 (88.8)	291,085 (11.2)	0 (0.0)	2,600,079 (100.0)
• ภาคการขนส่ง	963,033 (80.0)	72,655 (6.0)	1,035,688 (86.0)	168,174 (14.0)	0 (0.0)	1,203,862 (100.0)
• การซ่อมบำรุง	554,320 (97.0)	9,914 (1.7)	564,234 (98.8)	7,102 (1.2)	0 (0.0)	571,336 (100.00)
ภาคการบริการ	3,650,960 (80.30)	370,315 (8.1)	4,021,275 (88.4)	525,617 (11.6)	1,714 (0.0)	4,548,606 (100.0)
ภาคการผลิต	3,125,236 (61.1)	727,716 (14.2)	3,852,952 (75.3)	1,259,569 (24.6)	4,080 (0.0)	5,116,601 (100.0)
ไม่ระบุ	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	622,238 (100.0)	622,238 (100.0)
รวม	10,531,709 (71.8)	1,251,434 (8.5)	11,783,143 (80.4)	2,251,547 (15.4)	628,122 (4.3)	14,662,812 (100.0)

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักงานประกันสังคม, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ประมวลผลโดย : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

**จำนวนวิสาหกิจสปาจำแนกตามลักษณะการให้บริการ** จากข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมธุรกิจบริการ กรมส่งเสริมการส่งออก พบว่าจำนวนสถานประกอบการสปาจำแนกตามลักษณะการให้บริการ ณ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 กิจการนวดเพื่อสุขภาพมีจำนวนมากที่สุด 925 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 64.42

จำนวนสถานประกอบการสปาจำแนกตามลักษณะการให้บริการ ณ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554

ประเภทกิจการ	จำนวน	สัดส่วน
สปาเพื่อสุขภาพ	454 แห่ง	31.62%
นวดเพื่อสุขภาพ	925 แห่ง	64.42%
นวดเพื่อเสริมสวย	57 แห่ง	3.97%
รวม	1,436 แห่ง	100.00%

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมธุรกิจบริการ กรมส่งเสริมการส่งออก พฤษภาคม พ.ศ. 2554

และจากข้อมูลการจัดตั้งธุรกิจใหม่ของธุรกิจบริการสปาตั้งแต่เดือนมกราคม – สิงหาคม ปี พ.ศ. 2555 มีสถานประกอบการสปาที่จัดตั้งใหม่ทั่วประเทศ จำนวน 144 ราย โดยเฉลี่ยมีธุรกิจบริการสปาที่จัดตั้งใหม่ 18 รายต่อเดือน และในด้านการส่งออกผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยสามารถสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับประชาชนโดยเฉพาะในกลุ่มสตรีมากกว่า 5,000 คน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า พ.ศ. 2555)

**จำนวนวิสาหกิจสปาจำแนกตามสถานที่ตั้ง** สถานประกอบการสปาหากมองในแง่การกระจายหรือกระจุกตัวตามพื้นที่ พบว่าโดยส่วนใหญ่มักตั้งอยู่ในจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและในกรุงเทพฯ เป็นหลัก ดังข้อมูลในปี พ.ศ. 2554 (ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554) พบว่ามีจำนวนสถานประกอบการสปาตั้งอยู่ในจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว 443 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 30.85 และอยู่ในกรุงเทพฯ 321 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 22.35 และกระจายอยู่ที่อื่นๆ 613 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42.69

สถานประกอบการสปา ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 จำแนกตามสถานที่ตั้ง

ที่ตั้ง	จำนวน	สัดส่วน
กรุงเทพฯ	321 แห่ง	22.35%
ปริมณฑล	59 แห่ง	4.11%
จังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว	443 แห่ง	30.85%
อื่นๆ	613 แห่ง	42.69%
รวม	1,436 แห่ง	100.00%

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมธุรกิจบริการ กรมส่งเสริมการส่งออก พฤษภาคม พ.ศ. 2554

### จำนวนวิสาหกิจและการจ้างงานในธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนและคลินิก ตามข้อมูล

การประมาณการของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2555 ประมาณการจ้างงานรวมจำนวน 200,000 คน ทั้งบุคลากรด้านสุขภาพและด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง (ข้อมูลจากบทความ โรงพยาบาลเอกชนจะไปทางไหน โดยคณะกรรมการสมาคมโรงพยาบาลเอกชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2555) ทั้งนี้ตามข้อมูลจำนวนการจ้างงานในภาคบริการสาธารณสุข ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีการจ้างงาน 48,061 คน (ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักงานประกันสังคม, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ประมวลผลโดย: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม)

ในส่วนสถิติข้อมูลจำนวนของสถานประกอบการบริการสุขภาพเอกชนกลุ่มโรงพยาบาล และสถานพยาบาลเอกชนประเภทรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนในภาพรวมนั้น จากข้อมูลของสำนักสถานพยาบาล และการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ข้อมูล ณ เดือนกันยายน พ.ศ. 2555 พบว่ามีจำนวนโรงพยาบาลและสถานพยาบาลรวม 325 แห่ง แบ่งเป็นโรงพยาบาลรวม 258 แห่ง ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครมีจำนวน 77 แห่ง อยู่ในส่วนภูมิภาครวม 181 แห่ง สถานพยาบาลรวม 67 แห่ง ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครมีจำนวน 22 แห่ง อยู่ในส่วนภูมิภาครวม 45 แห่ง แต่ทั้งนี้ไม่ได้ระบุแยกประเภทตามขนาดสถานประกอบการว่าเป็นกลุ่มโรงพยาบาลขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก รายละเอียดจำนวนที่ตั้งอยู่ในแต่ละจังหวัดแสดงไว้ในเอกสารภาคผนวก

#### สถิติสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

จังหวัด	สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน					
	โรงพยาบาล		สถานพยาบาล		รวม	
	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง	แห่ง	เตียง
กรุงเทพมหานคร	77	12,959	22	735	99	13,694
รวมภูมิภาค	181	19,083	45	891	226	19,974
รวมทั้งหมด	258	32,042	67	1,626	325	33,668

ที่มา สำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ พ.ศ. 2555



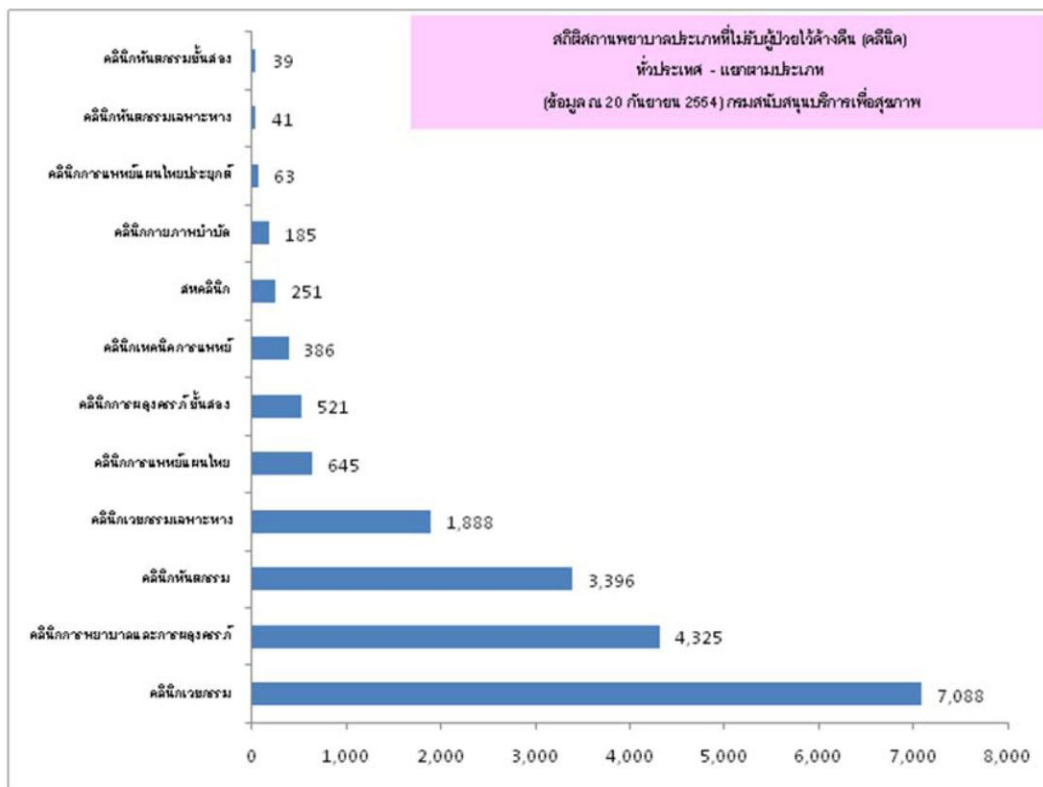
สถิติสถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน (คลินิก) ทั่วประเทศ

สถิติสถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน (คลินิก) ทั่วประเทศ

แยกตามลักษณะสถานพยาบาล ประจำปี พ.ศ. 2554 ข้อมูล ณ กันยายน พ.ศ.2554

ลักษณะคลินิก	กรุงเทพมหานคร	ภูมิภาค	รวม
คลินิกเวชกรรม	1,958	5,130	7,088
คลินิกเวชกรรมเฉพาะทาง	212	1,676	1,888
คลินิกทันตกรรม	1,283	2,113	3,396
คลินิกทันตกรรมเฉพาะทาง	4	37	41
คลินิกการพยาบาลและการผดุงครรภ์	23	4,302	4,325
คลินิกกายภาพบำบัด	74	111	185
คลินิกเทคนิคการแพทย์	66	320	386
คลินิกการแพทย์แผนไทย	310	335	645
คลินิกการแพทย์แผนไทยประยุกต์	32	31	63
สหคลินิก	87	164	251
คลินิกทันตกรรมชั้นสอง	10	29	39
คลินิกการผดุงครรภ์ ชั้นสอง	4	517	521
<b>รวมทั้งหมด</b>	<b>4,063</b>	<b>14,765</b>	<b>18,828</b>

ที่มา : สำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ พ.ศ. 2555



สถิติสถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน (คลินิก) ทั่วประเทศ - แยกตามพื้นที่  
(ข้อมูล ณ 20 กันยายน พ.ศ. 2554) กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

## วิเคราะห์ SWOT ของสปา และนวดแผนไทย



SWOT Analysis ของบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของไทย

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> <li>• ประเทศไทยเป็นประเทศเปิดและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักทั่วโลก</li> <li>• ธุรกิจสปาและนวดไทยหลายแห่งมีชื่อเสียงและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของชาวต่างชาติ</li> <li>• ธุรกิจสปาเป็นบริการที่ไทยมีศักยภาพในฐานะเป็น “บริการที่ส่งออกได้” โดยเฉพาะการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวหรือชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศ</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ประเทศไทยมีปัญหาการขาดแคลนบุคลากรคุณภาพสูงในบางด้าน เช่น นวดแผนไทย จึงเกิดปัญหาเรื่องการแย่งชิง/ซื้อตัวบุคลากรอยู่บ่อยครั้ง</li> <li>• บุคลากรในสถานประกอบการของไทยมีทักษะด้านภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศที่จำกัด</li> <li>• ผู้ประกอบการไทยที่มีความพร้อมในการลงทุนขยายกิจการไปต่างประเทศมีจำนวนไม่มากนัก เนื่องจากยังมีปัญหาด้านเงินทุน ความจำกัด</li> </ul>

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> <li>• ในภาพรวม ผู้ประกอบการมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร สถานที่ และทรัพยากร กอปรกับมีบริการที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศ อาทิ นวดไทย การใช้สมุนไพรไทย</li> <li>• ผู้ให้บริการของไทยมีจุดเด่นด้านอัธยาศัยและมารยาทในการให้บริการ</li> <li>• อัตราค่าบริการสามารถแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ของข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนธุรกิจ ในต่างประเทศ ข้อกีดกันการลงทุนในกิจการของประเทศต่างๆ และปัญหาเรื่องใบอนุญาตสถานประกอบการ วิชาและใบอนุญาตทำงานของบุคลากรสปา เป็นต้น</li> <li>• ไทยมีปัญหาสำคัญเรื่อง ภาพลักษณ์ในทางลบของการให้บริการนวดแผนไทยในประเทศ เนื่องจากผู้ประกอบการบางรายแอบแฝงการค้าบริการทางเพศในกิจการสปาของตน</li> <li>• โรงเรียนสอนพนักงานสปาไม่มีเงินทุนสูงพอที่จะรับประกันค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนเป็นบริษัทจัดหางานกับกรมการจัดหางาน ซึ่งต้องวางเงินประกันในจำนวนที่สูงสำหรับการส่งพนักงาน สปาไปทำงานต่างประเทศ</li> </ul>



โอกาส (Opportunity)	ภัยคุกคาม (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> <li>• ตลาด medical tourism และ tourism มีขนาดใหญ่และขยายตัวอย่างต่อเนื่อง</li> <li>• มีโอกาสเติบโตแม้กระทั่งในช่วงที่เศรษฐกิจโลกชะลอตัว</li> <li>• ตลาดที่เกี่ยวข้อง (เช่น สปา สมุนไพร ผลิตภัณฑ์ความงามและสุขภาพ) ของไทย มีโอกาสที่จะขยายได้อีกมาก โดยจะมีผลกระทบด้านการขาดแคลนบุคลากรไม่มาก</li> <li>• ผู้ใช้บริการชาวไทยหันมาให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพและความงามของตนมากขึ้น</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• การขยายตัวอย่างรวดเร็วของธุรกิจสปาภายในช่วงเวลาไม่กี่ปีอาจส่งผลกระทบต่อควบคุมคุณภาพและมาตรฐานในการให้บริการในระยะยาว</li> <li>• สถานะการแข่งขันระหว่างประเทศสูง ทั้งในด้านการบริการและคุณภาพ โดยประเทศคู่แข่งต่างก็มีการพัฒนา/ปรับตัวทางธุรกิจของตนอย่างต่อเนื่องเช่นกัน</li> <li>• ความผันผวนของลูกค้านต่างชาติซึ่งขึ้นอยู่กับสถานะเศรษฐกิจและการเมืองโลก ทำให้ธุรกิจ</li> </ul>

อ้างอิง : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

## นโยบายการสนับสนุนจากรัฐและการดำเนินงาน ด้านสปาและบริการเพื่อสุขภาพ



ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเปิดตลาดบริการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพนั้น รัฐบาลได้มีนโยบายในการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพของเอเชียมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2547 - 2551) และต่อมาได้ผลักดัน แผนยุทธศาสตร์ฯ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2553 - 2557) โดยกำหนดให้มีบริการที่เป็นแหล่งรายได้หลักเข้าสู่ประเทศจำนวน 4 ผลผลิตหลัก คือ

1) บริการรักษาพยาบาล : เน้นคุณภาพการรักษาให้เป็นเลิศแก่ชาวต่างประเทศ โดยไม่กระทบการรักษาสุขภาพของคนในประเทศเอง

2) บริการส่งเสริมสุขภาพ : เน้นการผลักดันบริการเกี่ยวเนื่องกับสุขภาพ ทั้งการนวดแผนไทยและธุรกิจสปาสู่สากล

3) บริการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก : เพื่อดึงชาวต่างประเทศเข้ามารักษาพยาบาลในประเทศและโดยใช้การแพทย์ทางเลือกและสมุนไพรมากขึ้น เป็นการลดการพึ่งพาการนำเข้ายาจากต่างประเทศ และเป็นการเผยแพร่เอกลักษณ์และภูมิปัญญาไทยสู่นานาชาติ

4) ผลิตภัณฑ์สุขภาพและสมุนไพรไทย : เน้นการสนับสนุนสมุนไพรที่มีคุณภาพและศักยภาพให้เข้าสู่ตลาดเครื่องสำอาง ตลาดยาและอาหารเสริมสุขภาพ ทั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาประเทศไทยให้เป็นจุดศูนย์กลางบริการสุขภาพของโลกด้วยการใช้ทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า โดยคาดว่าทั้ง 4 ผลผลิตนี้จะสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทยประมาณ 4 แสนล้านบาท ในระยะเวลารวม 5 ปี (2553 - 2557)

สำหรับบริการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจะอยู่ในส่วนของผลผลิตที่ 2) - 4) ซึ่งทางกระทรวงสาธารณสุขได้มีนโยบายให้เร่งดำเนินการสนับสนุน โดยยุทธศาสตร์หลักในการดำเนินงาน ประกอบด้วย

- การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านธุรกิจสุขภาพ
- การส่งเสริมพัฒนาระบบบริการให้มีคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากล และ
- การส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการบริหารศูนย์กลางสุขภาพระหว่างประเทศ ภายใต้กระทรวงสาธารณสุข เพื่อรับผิดชอบการดำเนินงานในเบื้องต้น โดยมีบทบาทในการกำหนดทิศทางของประเทศไทย ด้วยการทำงานแบบบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอในเชิงนโยบายให้กับรัฐบาล ตลอดจนทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประเทศไทยด้านบริการสุขภาพและบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับนโยบายของรัฐบาล และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการส่งเสริมการท่องเที่ยว อาทิ มาตรการกระตุ้นส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งในเชิง “มิติมูลค่า” และ “มิติคุณค่า” เพื่อความสมดุลทางสังคม และการเติบโตของเศรษฐกิจ การเร่งพัฒนาการตลาดและแผนประชาสัมพันธ์ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติภายใต้ Brand ที่เข้มแข็ง คงความเป็นเอกลักษณ์ โดยร่วมกับภาคเอกชนในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ด้านการตลาดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและมาตรฐานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การขยายตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพ เจาะตลาดระดับบนที่มีกำลังซื้อสูง และกลุ่มตลาดความสนใจพิเศษ เพื่อเพิ่มค่าใช้จ่ายต่อครั้งของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัยและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ในอีกทางหนึ่งเป็นการส่งเสริมให้บริการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพมีการขยายตัวตามไปด้วย



### การดำเนินการของกระทรวงพาณิชย์ตามนโยบายของรัฐ

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมส่งเสริมการส่งออก มีวิสัยทัศน์ในการส่งเสริมให้ภาคธุรกิจบริการสุขภาพของไทยเพื่อสร้างรายได้ให้ประเทศเพิ่มขึ้น และสร้างภาพลักษณ์ในฐานะผู้ให้บริการระดับโลก โดยดำเนินนโยบายการส่งเสริม ผลักดันธุรกิจสปาและผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในสปาไทยสู่ตลาดต่างประเทศ โดยเน้นจุดเด่นและ

เอกลักษณ์ของสปาไทยในการให้บริการแบบวิถีไทยและภูมิปัญญาไทย ซึ่งเป็นที่นิยมของชาวต่างชาติ โดยมีเป้าหมาย คือ

1) ส่งเสริมให้ชาวต่างชาติมาใช้บริการสปา/นวดไทยในประเทศ ทั้งที่มาในรูปแบบ medical tourist และที่เป็นส่วนหนึ่งของการมาท่องเที่ยว

2) ส่งเสริมให้เปิดธุรกิจสปาไทย / ผนวกกับสปาที่มีอยู่แล้วในต่างประเทศ โดยเฉพาะในยุโรป ตะวันออกกลาง เอเชีย สหรัฐอเมริกา และแคนาดา

3) ส่งเสริมให้ภาคเอกชนขยายธุรกิจสปาไปต่างประเทศในรูปแบบแฟรนไชส์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการสปาในระดับสากล

4) ผลักดันให้ธุรกิจสปาเป็นช่องทางการส่งเสริมการส่งออกสินค้าสุขภาพและความงามผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ใช้ในสปา/นวดไทย สินค้าเฟอร์นิเจอร์และเครื่องประดับตกแต่งในสปา ฯลฯ ได้อย่างเป็นรูปธรรม

อ้างอิง : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์



## การวิจัยศึกษาพฤติกรรมการเลือกใช้บริการสปา ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ



การศึกษาพฤติกรรมการเลือกใช้บริการสปา ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดย วรณิภา เชื้ออินทร์ , ปัญญวัฒน์ ปินตาทอง , ณัฐราวุฒิ ฐิติปรามิทธิ์ จากสำนักวิชาวิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เพื่อประโยชน์ในการวางแผน และพัฒนาตลาดของการดำเนินธุรกิจสปา ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจ และผู้ที่จะเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจทำธุรกิจสปาที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดอื่น ๆ ได้

ทั้งนี้ ในการศึกษา ได้ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจำนวน 402 ชุด แยกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 312 ชุด และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 90 ชุด โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติส่วนใหญ่ เป็นผู้หญิงร้อยละ 75.1 มีอายุอยู่ในช่วง 26-50 ปี โดยชาวไทยส่วนใหญ่ มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ขณะที่ชาวต่างชาติส่วนใหญ่ มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท และมีอาชีพเป็นข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และในส่วนของรายได้ ชาวไทยมีรายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท ขณะที่ชาวต่างชาติส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 60,000 บาท

ผลการสำรวจพบว่า พฤติกรรมการเลือกใช้บริการสปาของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่นิยมใช้บริการสปาแบบนวดบำบัดบริเวณผิวหนัง โดยชาวไทยส่วนใหญ่ ใช้บริการสปาเพื่อผ่อนคลายความเครียด ขณะที่ชาวต่างชาติส่วนใหญ่ใช้บริการสปาเพื่อฟื้นฟูสุขภาพ ทั้งนี้ ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ มีความถี่ในการเข้าใช้บริการสปา 1-2 ครั้งต่อเดือน และผู้ใช้บริการสปา เลือกใช้บริการโดยพิจารณาจากการเลือกใช้บริการสปาที่มีคุณภาพ โดยให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก

อย่างไรก็ตาม ชาวไทยให้ความสำคัญเรื่องของความสะอาดภายในร้านอยู่ในระดับมาก ส่วนชาวต่างชาติให้ความสำคัญเรื่องห้องสุขาสะอาด และเพียงพออยู่ในระดับมากที่สุด และทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการที่ดี อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ ชาวไทยยังให้ความสำคัญเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริตของผู้ให้บริการอยู่ในระดับมาก ขณะที่ชาวต่างชาติให้ความสำคัญเรื่องผู้ให้บริการต้องมีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และใช้ทักษะที่ถูกต้องอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้ ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ให้ความสำคัญในเรื่องการส่งเสริมการตลาดของบริการสปา โดยกลุ่มตัวอย่างสนใจโปรโมชั่น การลดราคาและสะสมแต้ม อยู่ในระดับมาก

สำหรับ ธุรกิจสปาไทยมีแนวโน้มที่จะเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ เพราะบริการสปาไทยมีคุณภาพ ประกอบกับราคาค่าบริการที่สมเหตุสมผล ทำให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ “เมืองแห่งธุรกิจบริการสปาแห่งภูมิภาคเอเชีย” โดยในปี 2553 มูลค่าตลาดสปาเอเชียอยู่ที่ประมาณ 600 ล้านบาท และธุรกิจสปาไทยมีมูลค่าตลาดอยู่ที่ประมาณ 400 ล้านบาท (ร้อยละ 66.67 ของมูลค่าสปาเอเชียทั้งหมด) และสามารถเติบโตได้อีกประมาณ 20-25 % ในปี 2554

นอกจากนี้ในภูมิภาคเอเชียยังมีประเทศ อินเดีย เอเชีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ที่เป็นคู่แข่งที่มีศักยภาพใกล้เคียงกัน ดังนั้น จึงต้องมีการประสานความร่วมมือระหว่างอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความแข็งแกร่ง พร้อมกับสร้างเสริมขีดความสามารถในการให้บริการ ในแต่ละอุตสาหกรรมของประเทศไทย โดยปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญ และกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาประเทศไทย ให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพของเอเชีย (Medical Hub of Asia) และมีนโยบายทำการเปิดเสรีทางการค้าหรือ (Free Trade Area, FTA) กับประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน อินเดีย ส่งผลทำให้มีชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการชาวไทย จะต้องเผชิญกับการแข่งขันที่สูงมาก เนื่องจากประเทศไทยมีระเบียบข้อบังคับที่น้อยกว่า ทำให้มีการขยายการลงทุนจากต่างชาติ ซึ่งเป็นคู่แข่งที่มีเงินทุนสูง มีความรู้ความสามารถมาก และธุรกิจสปาไทย ยังประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้าน อาทิ การขาดแคลนบุคลากรที่เป็นพนักงานบริการ (Therapist) และบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการบริหารจัดการ รวมถึงอุปกรณ์และเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ ทำให้เสียเปรียบในหลายด้าน

จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า เพศหญิงชอบเข้าสปามากกว่าเพศชาย เนื่องจากเพศหญิงชอบดูแลตัวเองในด้านความสวยงามและสุขภาพ ซึ่งการเข้าสปาเป็นการเสริมความงามให้กับผิวพรรณและส่วนมากจะมีบริการนวด ประกอบกับบรรยากาศในสปาที่มีกลิ่นหอมของน้ำมันหอมระเหย ทำให้ผู้ใช้บริการรู้สึกผ่อนคลาย และได้ฟื้นฟูสุขภาพ

ผลการศึกษาวิจัย ยังพบว่า กลุ่มอายุ 26 -50 ปี ซึ่งจัดเป็นผู้ใหญ่ตอนต้นถึงวัยกลางคน เป็นกลุ่มที่เริ่มทำงาน ซึ่งการทำงานทำให้เกิดความเครียด คนกลุ่มนี้จึงเลือกใช้บริการสปา เพื่อผ่อนคลายความเครียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับสูง ต้องใช้สมองและสมาธิในการทำงาน และกลุ่มนี้ ยังเป็นกลุ่มที่มีรายได้เพียงพอ ที่จะเข้าใช้บริการสปา โดยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการเข้าใช้บริการสปา 1-2 ครั้งต่อเดือน ในวันเสาร์และอาทิตย์ หรือวันหยุดนขัตฤกษ์ ช่วงเวลา 12.01-20.00 น.

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่นิยมไปใช้บริการสปา เพราะบรรยากาศดี ซึ่งสอดคล้องกับโมเดลพฤติกรรมของผู้บริโภค ว่าด้วยเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หรือบริการ โดยมีจุดเริ่มต้นจากการเกิดสิ่งกระตุ้นจากภายนอก ทำให้เกิดความต้องการ และเป็นสิ่งกระตุ้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับส่วนผสมทางการตลาดบริการ

สำหรับชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ เพื่อบำบัดฟื้นฟูสุขภาพด้วยบริการสปาหลายประเภท แต่ที่นิยมมากที่สุด คือ การบำบัดโดยการนวดบริเวณผิวกาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคพบว่า พฤติกรรมของผู้บริโภคและปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้บริโภค มีผลต่อการตัดสินใจในการซื้อ หรือบริโภคสินค้าและบริการ อันได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยภายนอก ซึ่งประกอบด้วย สิ่งกระตุ้นทางการตลาด เช่น ระดับราคา เป็นต้น

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสปา ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ของสปาที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติประสงค์ที่จะเลือกใช้มากที่สุดคือ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร และให้ความสำคัญกับอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมถึงปัจจัยด้านราคา และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ตลอดจนปัจจัยด้านบุคลากร ในการให้บริการ และการให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์ สุจริตของผู้ให้บริการ



จากผลการศึกษา สามารถสรุปและสร้างแบบจำลอง ให้กับผู้ที่สนใจทำธุรกิจสปา ที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยแบบจำลองสปาแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบจำลองสปา สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีรูปแบบเน้นความเป็นไทยและเข้ากับธรรมชาติ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเพศหญิง อายุ 26-40 ปี เปิดทำการ ตั้งแต่ 8.00-22.00 น. โดยเน้นที่การบริการต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ในเอกสาร

ส่วนแบบจำลองสปา สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความแตกต่างกันในด้านรูปแบบที่เน้นความเป็นไทย มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเพศหญิง อายุ 41-50 ปี เปิดทำการ ตั้งแต่ 12.00 - 20.00 น. โดยเน้นที่สถานบริการจะต้องมีห้องน้ำ แยก ชายหญิง เป็นสัดส่วนสะอาด และเพียงพอ มีการจัดการระยะเวลาก่อนการให้บริการเหมาะสม

ทั้งนี้ แบบจำลองสปาทั้งสองรูปแบบ จะต้องมึทริตเมนต์พื้นฐาน ได้แก่ บำบัดโดยการนวด พอกโคลน ขัดผิว อบสมุนไพร/อบสมุนไพร การฝึกสมาธิ บำบัดด้วยคลื่นแสง สมุนไพรบำบัด หอร่างกาย วารีบำบัด สุคนธ์บำบัด ดนตรีบำบัด และการใช้พลังหิน เป็นต้น โดยมีทริตเมนต์ที่ควรแนะนำและทำให้มีคุณภาพอยู่เสมอ คือ นวดน้ำมัน(Massage oil) และที่สำคัญควรรักษามาตรในเรื่อง การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากสมุนไพรธรรมชาติที่มีคุณภาพ ความสะอาดภายในร้าน ความสะอาดของผ้าขนหนู ผ้าปูที่นอน และหมอน การดูแล

พนักงานต้อนรับให้มีมารยาทและสุภาพเรียบร้อย ผู้ให้บริการจะต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต และมีการทำการตลาด โดยเน้นเรื่องส่วนลดในการให้บริการ

นอกจากนี้ การดำเนินการธุรกิจสปาให้ประสบความสำเร็จ จะต้องอาศัยข้อมูลทางด้านประชากรของชาวไทย หรือชาวต่างชาติ ประกอบในการพิจารณาด้วย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้า

### **อ้างอิง**

[www.dtn.go.th](http://www.dtn.go.th)

## หน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมและขอบช่วยการดำเนินงาน กระทรวงสาธารณสุข



สำหรับ หน่วยงานที่มีภารกิจ ในการส่งเสริม และขอบช่วยการดำเนินงาน เกี่ยวกับสปลาและนวดเพื่อสุขภาพ ของกระทรวงสาธารณสุข มีหลายหน่วยงาน อาทิ

### “กรมพัฒนาแพทย์แผนไทยและแพทย์แผนทางเลือก”

ถนนติวานนท์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

โทรศัพท์ :02-1495678

โทรสาร :02-5917804

<http://www.dtam.moph.go.th>

ทั้งนี้ “กรมพัฒนาแพทย์แผนไทยและแพทย์แผนทางเลือก” มี “วิสัยทัศน์” คือ “นำการแพทย์แผนไทย ให้เป็นทางหลักของชาติไทย” และมี “พันธกิจ” คือ “พัฒนาแพทย์แผนไทย ให้มีคุณภาพ และมาตรฐาน ได้รับการยอมรับในระดับสากล”

สำหรับ “ยุทธศาสตร์” ของ “กรมพัฒนาแพทย์แผนไทยและแพทย์แผนทางเลือก” มีดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบบริการการแพทย์แผนไทย (TTM. Service Plan)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมสร้างศักยภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาการศึกษาและวิจัยการแพทย์แผนไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบและกลไกการคุ้มครองภูมิปัญญาไทย

นอกจากหน่วยงาน “กรมพัฒนาแพทย์แผนไทยและแพทย์แผนทางเลือก” ที่มีภารกิจ ในการส่งเสริม และขอบช่วยการดำเนินงาน เกี่ยวกับสปลาและนวดเพื่อสุขภาพแล้ว ก็ยังมีหน่วยงานอื่น ๆ อีกหลายหน่วยงาน เช่น

### “สมาคมสปาไทย”

87/107-108 อาคารโมเดิร์นทาวน์ ชั้น 12 เอกมัยซอย 3 คลองตันเหนือ วัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์. 02 381 4441

โทรสาร. 02 381 4442

มือถือ. 0 86 378 6889

อีเมล. [info@thaispaassociation.com](mailto:info@thaispaassociation.com)

<http://www.thaispaassociation.com/?lang=th>

สำหรับ “สมาคมสปาไทย” มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อส่งเสริมการประกอบอุตสาหกรรมสปา และมาตรฐานโดยทั่วไป ของอุตสาหกรรมสปา และสวัสดิภาพของผู้บริโภค เช่น จัดทำมาตรฐานเกี่ยวกับพนักงาน การฝึกอบรม การจัดตั้งสปา การดำเนินการของสปา และการจัดส่งผลิตภัณฑ์และอุปกรณ์สปา

2. เป็นกระบอกเสียงของอุตสาหกรรมสปาในประเทศไทย รวมถึงการฝึกอบรมประชาชนเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ในสปา

3. สนับสนุนและช่วยเหลือสมาชิก แก้ไขอุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ รวมทั้งเจรจาทำความเข้าใจกับบุคคลภายนอก เพื่อประโยชน์ร่วมกันในการประกอบวิสาหกิจ ประเภทที่อยู่ในวัตถุประสงค์

สอดส่องและติดตามการเคลื่อนไหว ของตลาดการค้า ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เกี่ยวกับสินค้าที่สมาชิกประกอบวิสาหกิจ เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่การค้า การเงิน เศรษฐกิจ หรือความมั่นคงของประเทศ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของสปาทุกขนาด ทุกประเภทและหน่วยงานที่จัดส่งสินค้าหรือให้บริการแก่อุตสาหกรรมสปา

4. ทำการวิจัยเกี่ยวกับการประกอบวิสาหกิจ ประเภทที่อยู่ในวัตถุประสงค์ แลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ในทางวิชาการ ตลอดจนข่าวสารการค้าอันเกี่ยวกับการวิสาหกิจนั้น ๆ

5. ส่งเสริมคุณภาพของสินค้าที่ผลิตหรือจำหน่าย โดยผู้ประกอบวิสาหกิจที่เป็นสมาชิก ให้เข้ามาตรฐาน ตลอดจนวิจัยและปรับปรุง วิธีการผลิตและการค้าให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

6. ร่วมมือกับรัฐบาลในการส่งเสริมการค้า อุตสาหกรรม การเงินหรือธุรกิจอื่นใดในทางเศรษฐกิจอันอยู่ในวัตถุประสงค์

7. ทำความตกลงหรือวางระเบียบ ให้สมาชิกปฏิบัติ หรือดเว้นการปฏิบัติ เพื่อให้การประกอบวิสาหกิจ ประเภทที่อยู่ในวัตถุประสงค์ได้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

8. ประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างสมาชิก หรือระหว่างสมาชิกกับบุคคลภายนอก ในการประกอบวิสาหกิจ

### “กรมพัฒนาธุรกิจการค้า”

44/100 ถนนนันทบุรี 1 ตำบลบางกระสอ อ.เมือง จ.นันทบุรี 11000

โทรศัพท์. 02-528-7600

โทรสาร. 02-547- 4459

อีเมล. [computer@dbd.go.th](mailto:computer@dbd.go.th)

<http://www.dbd.go.th/>

### “สมาคมแพทย์แผนไทยแห่งประเทศไทย”

อาคารกรมการแพทย์ 6 กระทรวงสาธารณสุข ถนนติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

โทรศัพท์. 0 2965 9193

โทรสาร. 0 2965 9193

<http://www.utt.or.th/index.html>

สำหรับ “สมาคมแพทย์แผนไทยแห่งประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์ คือ

- เป็นศูนย์กลางประสานงานการแพทย์แผนไทย
- เป็นศูนย์เพื่อการพัฒนาการแพทย์แผนไทย
- เพื่อเผยแพร่ , ประชาสัมพันธ์ , ส่งเสริมและสนับสนุนการแพทย์แผนไทย
- เพื่อส่งเสริมความสามัคคีระหว่างองค์กรต่าง ๆ ของแพทย์แผนไทย
- ให้ความร่วมมือ/ สนับสนุนหน่วยงานอื่นในการพัฒนาการแพทย์แผนไทย
- ไม่ดำเนินการเกี่ยวกับการเมือง ไม่สนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมอบายมุข

“สมาคมแพทย์แผนไทยแห่งประเทศไทย” มีภารกิจ คือ

- 1.งานวิชาการ ได้จัดทำหนังสือคู่มือและโปสเตอร์ เพื่อประกอบในวิชาการแพทย์แผนไทย
- 2.งานการอบรม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้ผู้นวดไทย
- 3.งานส่งเสริมความรู้
- 4.งานบริการสุขภาพและรักษาพยาบาล
- 5.งานประชาสัมพันธ์



อ้างอิง

[www.dtam.moph.go.th](http://www.dtam.moph.go.th)